

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, 22. oktoober 2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 1142/2014, 22. oktoober 2014, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 seoses Euroopa tasandi erakondade rahastamisega 28
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1143/2014, 22. oktoober 2014, looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta 35
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1144/2014, 22. oktoober 2014, siseturul ja kolmandates riikides võetavate põllumajandustoodete teavitus- ja müügiedendusmeetmete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008 56

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL, EURATOM) nr 1141/2014,**22. oktoober 2014,****mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 224,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽³⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu lepingu („ELi leping”) artikli 10 lõikes 4 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta („harta”) artikli 12 lõikes 2 on sätestatud, et Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisele.
- (2) Harta artiklites 11 ja 12 on sätestatud, et õigus ühinemisvabadusele kõigil tasandil, näiteks poliitilistes ja ühiskondlikes küsimustes, ning õigus sõnavabadusele, mis kätkeb arvamusevabadust ja vabadust saada ja levitada teavet ja ideid ilma võimu sekkumiseta ning sõltumata riigipiiridest, kuuluvad iga liidu kodaniku põhiõiguste hulka.
- (3) Euroopa kodanikel peaks olema võimalik kõnealuseid õigusi kasutada, et täiel määral osaleda liidu demokraatlikus elus.
- (4) Tõeliselt piiriülestel Euroopa tasandi erakondadel ja poliitilistel sihtasutustel on oluline roll Euroopa tasandil kodanike arvamuse kuuldavaks tegemisel ning liikmesriikide tasandi ja liidu tasandi poliitika vahelise lõhe ületamisel.
- (5) Euroopa tasandi erakondi ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilisi sihtasutusi tuleks julgustada ning toetada nende püüdlustes tugevdada sidet Euroopa kodanikuühiskonna ja liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi vahel.

⁽¹⁾ ELT C 133, 9.5.2013, lk 90.

⁽²⁾ ELT C 62, 2.3.2013, lk 77.

⁽³⁾ ELT C 67, 7.3.2013, lk 1.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 29. septembri 2014. aasta otsus.

- (6) Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste kogemused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2004/2003 ⁽¹⁾ kohaldamisest ühes määruse (EÜ) nr 2004/2003 kohaldamist käsitleva Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2011. aasta seadusandliku resolutsiooniga ⁽²⁾ näitavad, et vaja on parandada Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste õigus- ja finantsraamistikku, et muuta need ELi mitmetasandilises poliitilises süsteemis nähtavamaks ja tõhusamaks toimijaks.
- (7) Tunnustades ELi lepinguga Euroopa tasandi erakondadele seatud eesmäärke ning selleks, et lihtsustada nende tegevust, tuleks Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud poliitiliste sihtasutuste jaoks luua eriomane Euroopa tasandi õiguslik staatus.
- (8) Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste registreerimiseks, kontrollimiseks ja neile karistuste määramiseks tuleks asutada Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste amet („amet“). Euroopa tasandi õigusliku staatuse saamiseks on vajalik registreerimine, millega kaasnevad mitmed õigused ja kohustused. Igasuguse võimaliku huvide konflikti vältimiseks peaks amet olema sõltumatu.
- (9) Kehtestada tuleks menetlused, mida Euroopa tasandi erakonnad ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused peavad käesolevast määrusest tuleneva Euroopa tasandi õigusliku staatuse saamiseks järgima; samuti tuleks kehtestada menetlused ja kriteeriumid, mida tuleb järgida Euroopa tasandi õigusliku staatuse andmist käsitlevate otsuste tegemisel. Samuti tuleks kehtestada menetlused juhuks, kui Euroopa tasandi erakonnalt või Euroopa tasandi poliitiliselt sihtasutuselt võetakse ära Euroopa tasandi õiguslik staatus või kui nad selle kaotavad või sellest loobuvad.
- (10) Selleks et hõlbustada järelevalvet juriidiliste isikute üle, kelle suhtes kohaldatakse nii liidu kui ka liikmesriigi õigust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping“) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste ameti hallatava registri („regi-ster“) toimimisega, eelkõige seoses registris säilitatavate andmete ja tõendavate dokumentidega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (11) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses sätetega, mis käsitlevad registreerimisnumbrite süsteemi ja ameti poolt kolmandatele isikutele taotluse alusel registri standardväljavõtete kättesaadavaks tegemist. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽³⁾.
- (12) Euroopa tasandi õigusliku staatuse kaudu liidu tasandil tunnustamist ja Euroopa Liidu üldeelarvest rahastamist soovivad Euroopa tasandi erakonnad ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused peaksid järgima teatud põhimõtteid ning täitma teatud tingimusi. Eelkõige peaksid Euroopa tasandi erakonnad ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused austama ELi lepingu artiklis 2 esitatud Euroopa Liidu põhiväärtusi.
- (13) Otsus Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus registrist kustutada ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtuste rikkumise tõttu tuleks teha üksnes juhul, kui tegu on kõnealuste väärtuste ilmse ja tõsise rikkumisega. Registrist kustutamise otsuse tegemisel peaks amet arvestama hartat täiel määral.
- (14) Euroopa tasandi erakondade või Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikiri peaks sisaldama mitmeid põhi-sätteid. Liikmesriikidel peaks olema lubatud kehtestada nende territooriumil tegutsevate Euroopa tasandi erakon-dade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirjadele täiendavaid nõudeid tingimusel, et kõnealused täien-davad nõuded ei ole vastuolus käesoleva määrusega.
- (15) Amet peaks korrapäraselt kontrollima, kas Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste registreerimisega seotud tingimused ja nõuded on jätkuvalt täidetud. Otsuseid ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtuste järgimise kohta tuleks teha üksnes spetsiaalselt selleks otstarbeks välja töötatud menetluse alusel pärast konsulteerimist sõltumatute väljapaistvate isikute komiteega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2004/2003 Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta (ELT L 297, 15.11.2003, lk 1).

⁽²⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 46.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõt- ted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (16) Amet on liidu organ ELi toimimise lepingu artikli 263 tähenduses.
- (17) Tuleks tagada sõltumatute väljapaistvate isikute komitee sõltumatus ja läbipaistvus.
- (18) Euroopa tasandi erakondadele ja nendega seotud sihtasutustele antava Euroopa tasandi õigusliku staatusega tuleks tagada nende õigusvõime ja tunnustamine kõikides liikmesriikides. Selline õigusvõime ja tunnustamine ei anna neile õigust nimetada riigisiseste või Euroopa Parlamendi valimiste kandidaate või osaleda referendumikampaaniates. Nimetatud või sarnase õiguse andmine jääb liikmesriikide pädevusse.
- (19) Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust tuleks reguleerida käesoleva määrusega ning määrusega reguleerimata juhtudel liikmesriikide õigusaktide asjaomaste sätetega. Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste õiguslikku staatust tuleks reguleerida käesoleva määruse ja nende asukohaliikmesriigi („asukohaliikmesriik“) õiguse kohaldatavate sätetega. Asukohaliikmesriik peaks saama kohaldatava õiguse eelnevalt kindlaks määrata või jätta Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele valikuvõimalus. Asukohaliikmesriik peaks samuti saama kehtestada peale käesolevas määruses sätestatud nõuete ka muid või täiendavaid nõudeid, sh sätteid Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste registreerimise ning nende integreerimise kohta riiklikesse haldus- ja kontrollisüsteemidesse, samuti sätteid nende struktuuri ja põhikirja, sh vastutuse kohta tingimusel, et sellised sätted ei ole vastuolus käesoleva määrusega.
- (20) Euroopa tasandi õigusliku staatuse omamise keskse elemendina peaks Euroopa tasandi erakondadel ja Euroopa tasandi poliitilistel sihtasutustel olema Euroopa juriidilise isiku staatus. Euroopa juriidilise isiku staatuse saamise tingimus peaks olema nõuete täitmine ja menetluste järgimine, et kaitsta asukohaliikmesriigi, Euroopa tasandi õigusliku staatuse taotleja („taotleja“) ja asjaomaste kolmandate isikute huve. Eelkõige tuleks olemasolev riigi tasandi juriidilise isiku staatus muuta Euroopa juriidilise isiku staatuseks ning kõik eelneva riigi tasandi juriidilise isiku staatusega kaasnevad individuaalsed õigused ja kohustused peaksid uuele Euroopa juriidilisele isikule üle minema. Lisaks tuleks tegevuse järjepidevuse hõlbustamiseks paika panna kaitsemeetmed, et takistada asjaomasel liikmesriigil kohaldada niisugusele üleminekule ülemäära piiravaid tingimusi. Asukohaliikmesriik peaks saama täpsustada, millised riigi tasandi juriidiliste isikute liigid saavad üle minna Euroopa juriidilise isiku staatusesse, ning tal peaks olema õigus mitte anda nõusolekut käesoleva määruse kohasele üleminekule Euroopa juriidilise isiku staatusesse kuni esitatakse piisavad tagatised, eelkõige selle kohta, et taotleja põhikiri on kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega, või selle kohta, et mis tahes olemasoleva riigi tasandi juriidilise isiku staatuse puhul kaitstakse võlausaldajaid või muude õiguste omanikke.
- (21) Euroopa juriidilise isiku staatuse äravõtmisel tuleks täita nõudeid ja järgida menetlusi kaitsmaks liidu, asukohaliikmesriigi, Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuse ja kõigi asjaomaste kolmandate isikute huve. Iseäranis kui Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele antakse asukohaliikmesriigi õiguse alusel juriidilise isiku staatus, käsitatakse seda Euroopa juriidilise isiku staatuse üleminekuna, ning kõik endise Euroopa juriidilise isiku individuaalsed õigused ja kohustused tuleks üle kanda uuele riigi tasandi juriidilisele isikule. Lisaks tuleks tegevuse järjepidevuse hõlbustamiseks võtta kaitsemeetmeid, et takistada asjaomasel liikmesriigil kohaldada üleminekule ülemäära piiravaid tingimusi. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei omanda asukohaliikmesriigi juriidilise isiku staatust, tuleks see lõpetada vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusele ja järgides kasumi taotlemist keelavat tingimust. Iseäranis selleks, et tagada Euroopa Liidu üldeelarvest eraldatud rahaliste vahendite sissenõudmine ja mis tahes rahaliste karistuste määramine, peaksid amet ja Euroopa Parlamendi eelarvehahendite käsutaja saama asjaomase liikmesriigiga kokku leppida Euroopa juriidilise isiku staatuse äravõtmise korras.
- (22) Juhul kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus rikub oluliselt asjaomast riigisisest õigust ja kui see on seotud ELi lepingu artiklis 2 esitatud Euroopa Liidu põhiväärtuste järgimisega, peaks amet asjaomase liikmesriigi taotlusel tegema otsuse kohaldada käesolevas määruses ette nähtud menetlusi. Lisaks peaks amet asukohaliikmesriigi taotlusel tegema otsuse kustutada registrist mis tahes muus vallas asjaomast riigisisest õigust oluliselt rikkunud Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus.
- (23) Rahastamine Euroopa Liidu üldeelarvest peaks olema piiratud Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutustega, keda on sellistena tunnustatud ning kes on saanud Euroopa tasandi õigusliku staatuse. Samal ajal kui on oluline tagada, et Euroopa tasandi erakonnaks saamise tingimused ei ole liiga ranged, et neid suudaksid täita erakondade ja/või füüsiliste isikute organiseerunud ja tõsiselt võetavad piiriüleised liidud, on oluline kehtestada ka niisugused proportsionaalsed kriteeriumid, mille alusel eraldada Euroopa Liidu

üldeelarvest piiratud määral vahendeid, mis objektiivselt peegeldavad Euroopa tasandi erakonna Euroopaga seotud eesmärgi ja nende valijaskonna tegelikku toetust. Selliste kriteeriumide aluseks sobivad kõige paremini Euroopa Parlamendi valimiste tulemused; tegemist on valimistega, kus Euroopa tasandi erakonnad või nende liikmed peavad käesoleva määruse kohaselt osalema, näidates nii täpselt ära iga Euroopa tasandi erakonna toetuse valijate hulgas. See peaks peegeldama ELi lepingu artikli 10 lõikest 2 tulenevat Euroopa Parlamendi rolli liidu kodanike otsese esindajana, samuti Euroopa tasandi erakondade eesmärgi osaleda täiel määral liidu demokraatlikus elus ning saada aktiivseks osalejaks Euroopa esindusdemokraatias, et tõhusalt väljendada liidu kodanike vaateid, arvamusi ning poliitilist tahet. Rahastamine Euroopa Liidu üldeelarvest peaks seetõttu olema piiratud Euroopa tasandi erakondadega, kes on esindatud Euroopa Parlamendis vähemalt ühe liikmega, ning Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutustega, kes taotleavad rahastamist Euroopa tasandi erakonna kaudu, kes on esindatud Euroopa Parlamendis vähemalt ühe liikmega.

- (24) Euroopa tasandi erakondade rahastamise läbipaistvuse suurendamiseks ning rahastamiseskirjade võimaliku rikkumise vältimiseks peaks Euroopa Parlamendi liiget üksnes rahastamise eesmärgil käsutama ainult ühe Euroopa tasandi erakonna liikmena; asjakohasel juhul peaks see olema erakond, mille liige tema liikmesriigi või piirkonna erakond taotleb esitamise viimasel päeval on.
- (25) Kehtestada tuleks menetlused, mida Euroopa tasandi erakonnad ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused peaksid järgima Euroopa Liidu üldeelarvest rahastamise taotlemisel, ning menetlused, kriteeriumid ja eeskirjad, mida järgitakse kõnealuse rahastamise andmise üle otsustamisel.
- (26) Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste sõltumatus, usaldusväärsus ja vastutuse suurendamiseks peaksid teatavat liiki annetused ja toetused Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele Euroopa Liidu üldeelarvest väljapoole jäävatest allikatest olema keelatud või piiratud. Kapitali vaba liikumise piiramine, mille kõnealused piirangud kaasa võivad tuua, võib olla avaliku poliitika kaalutlustel põhjendatud ja tingimata vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks.
- (27) Euroopa tasandi erakonnad peaksid saama rahastada Euroopa Parlamendi valimiste raames toimuvaid kampaaniaid; erakondade ja kandidaatide valimiskulude rahastamist ja piiramist peaksid reguleerima igas liikmesriigis kohaldatavad reeglid.
- (28) Euroopa tasandi erakonnad ei tohiks otseselt ega kaudselt rahastada teisi erakondi ja iseäranis liikmesriikide erakondi ega kandidaate. Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused ei tohiks otseselt ega kaudselt rahastada Euroopa tasandi või liikmesriikide erakondi ega kandidaate. Lisaks sellele ei tohiks Euroopa tasandi erakonnad ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused rahastada referendumikampaaniaid. Nimetatud põhimõtted on kooskõlas avaldusega nr 11 Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 191 kohta, mis on lisatud Nice'i lepingu lõpppaktile.
- (29) Igal aastal Euroopa Liidu üldeelarvest assigneeringute eraldamiseks tuleks kehtestada spetsiaalsed eeskirjad ja menetlused, võttes arvesse ühelt poolt toetusesaajate arvu ja teiselt poolt iga toetust saava Euroopa tasandi erakonna ja sellega seotud Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse Euroopa Parlamenti valitud liikmete osakaalu. Kõnealuste eeskirjadega tuleks ette näha ranged normid, mis reguleerivad Euroopa tasandi erakondade ja nendega seotud Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste läbipaistvust, raamatupidamist, auditit ja finantskontrolli, ning selliste proportsionaalsete karistuste määramist muu hulgas juhul, kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus rikub ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtusi.
- (30) Selleks et tagada Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamise ja kulude käesolevas määruses sätestatud nõuete ning muude aspektide järgimine, tuleb kehtestada tõhusad kontrollimehhanismid. Selleks peaksid amet, Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja ja liikmesriigid tegema koostööd ning vahetama kogu vajaliku teabe. Samuti tuleks ergutada liikmesriikide asutuste omavahelist koostööd, et tagada kohaldatavast riigisisest õigusest tulenevate kohustuste tõhus ja tulemuslik kontroll.
- (31) Tuleb kehtestada selge, range ja hoiatava mõjuga karistuste süsteem, et tagada Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevusega seonduvate kohustuste tõhus, proportsionaalne ja ühetaoline täitmine. Sellise süsteemiga tuleks samuti järgida topeltkaristamise keelu (*ne bis in idem*) põhimõtet, mille kohaselt ei või sama rikkumise eest kaks korda karistada. Lisaks tuleb määratleda ameti ja Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja rollid käesoleva määruse järgimise kontrollimisel ja järelevalves, samuti ameti ja Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja omavahelise ning liikmesriikide asutustega tehtava koostöö mehhanismid.

- (32) Selleks et suurendada kodanike teadlikkust Euroopa tasandi poliitikast ning parandada Euroopa Parlamendi valimisprotsessi läbipaistvust, võivad Euroopa tasandi erakonnad Euroopa Parlamendi valimiste ajal teavitada kodanikke oma sidemetest enda liikmeks olevate riiklike erakondade ja kandidaatidega.
- (33) Läbipaistvuse huvides ning selleks, et tõhustada Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste kontrolli ja demokraatlikku vastutust, tuleks avaldada olulist avalikku huvi pakkuv teave, mis on eelkõige seotud erakondade ja poliitiliste sihtasutuste põhikirjade, liikmeskonna, raamatupidamise aastaaruannete, annetajate ja annetuste, toetuste ning Euroopa Liidu üldeelarvest saadud toetustega, samuti teave, mis on seotud ameti ja Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja otsustega, mis käsitlevad registreerimist, rahastamist ja karistusi. Regulaatiivse raamistiku loomine kõnealuse teabe avaliku kättesaadavuse tagamiseks on kõige tõhusam viis, kuidas edendada poliitiliste jõudude võrdsed tingimusi ja ausat konkurentsi ning toetada avatud, läbipaistvat ja demokraatlikku õigusloome- ning valimisprotsessi, tugevdades seeläbi kodanike ja valijate usaldust Euroopa esindusdemokraatia vastu ning tõkestades üldisemas plaanis korruptsiooni ja võimu kuritarvitamist.
- (34) Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei peaks füüsiliste isikute isikuandmete avalikustamise kohustust kohaldama annetuste suhtes, mis on annetaja kohta 1 500 eurot aastas või väiksemad. Veelgi enam, niisugust kohustust ei peaks kohaldama annetuste puhul, mille aastane väärtus on üle 1 500 euro ja kuni 3 000 eurot, välja arvatud juhul, kui annetaja on andnud avalikustamiseks eelnevalt oma kirjaliku nõusoleku. Nimetatud piirmääradega tagatakse ühelt poolt isikuandmete kaitse põhiõiguse ning teiselt poolt Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste rahastamise läbipaistvusega seotud õigustatud avaliku huvi nõuetekohane tasakaal, nagu on väljendatud rahvusvahelistes soovituslikes vältida korruptsiooni erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamisel. Selliste annetuste avalikustamine, mis ületavad aastas 3 000 eurot annetaja kohta, peaks võimaldama üldsuse tõhusat järelevalvet ja kontrolli annetajate ja Euroopa tasandi erakondade vahel valitsevate suhete üle. Samuti kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega tuleks teave annetuste kohta avaldada kord aastas, välja arvatud Euroopa Parlamendi valimiskampaania ajal ja annetuste puhul, mis ületavad 12 000 eurot annetaja kohta, mille korral peaks avaldamine toimuma viivitamata.
- (35) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artiklites 7 ja 8 tunnustatud põhimõtet, mille kohaselt on igal inimesel õigus sellele, et austataks tema eraelu, ja õigus oma isikuandmete kaitsele, ning käesolevat määrust tuleb rakendada kõnealuseid õigusi ja põhimõtteid täiel määral järgides.
- (36) Käesoleva määruse kohaldamisel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes ameti, Euroopa Parlamendi ja sõltumatute väljapaistvate isikute komitee poolt, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001 ⁽¹⁾.
- (37) Käesoleva määruse kohaldamisel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ ⁽²⁾.
- (38) Õiguskindluse huvides on asjakohane selgitada, et amet, Euroopa Parlament, Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamisega seotud aspektide kontrollimise eest vastutavad liikmesriikide pädevad ametiasutused ning muud käesolevas määruses osutatud või sätestatud asjaomased kolmandad isikud on vastutavad töötledajad määruse (EÜ) nr 45/2001 või direktiivi 95/46/EÜ tähenduses. Samuti on oluline kindlaks määrata maksimaalne periood, mille vältel on kogutud isikuandmete säilitamine Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamise ning Euroopa tasandi erakondade liikmesuse seaduslikkuse, korrektsuse ja läbipaistvuse tagamiseks lubatud. Vastutavate töötledajate peavad amet, Euroopa Parlament, Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, liikmesriikide pädevad ametiasutused ning asjaomased kolmandad isikud võtma kõik asjakohased meetmed, et täita määruse (EÜ) nr 45/2001 ja direktiiviga 95/46/EÜ kehtestatud kohustused, mis on seotud eelkõige töötlemise seaduslikkuse ja turvalisuse, teabe esitamise ja andmesubjektide õigusega saada juurdepääs oma isikuandmetele ning taotleda oma isikuandmete parandamist ja kustutamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (39) Käesoleva määruse kohaldamisel toimuva andmete töötlemise suhtes kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ III peatükki õiguskaitsevahendite, vastutuse ja sanktsioonide kohta. Liikmesriikide pädevad ametiasutused või asjaomased kolmandad isikud peaksid vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele vastutama igasuguse kahju eest, mida nad põhjustavad. Lisaks sellele peaksid liikmesriigid tagama, et liikmesriikide pädevate ametiasutuste või asjaomaste kolmandate isikute suhtes kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise eest asjakohaseid karistusi.
- (40) Euroopa Parlamendi poolt Euroopa tasandi erakondadele pakutav tehniline tugi peaks lähtuma võrdse kohtlemise põhimõttest, seda tuleks osutada arve ja makse alusel ning selle kohta tuleks esitada korrapäraselt avalikke aruandeid.
- (41) Käesoleva määruse kohaldamist käsitlev oluline teave tuleks avalikkusele sihtotstarbelisel veebisaidil kättesaadavaks teha.
- (42) Euroopa Liidu Kohtu teostatav kohtulik kontroll aitab tagada käesoleva määruse nõuetekohase kohaldamise. Kehtestada tuleks ka sätted, mis annavad Euroopa tasandi erakondadele või Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele võimaluse esitada oma seisukoht ja võtta parandusmeetmeid enne seda, kui neile karistus määratakse.
- (43) Liikmesriigid peaksid tagama käesoleva määruse tõhusat kohaldamist soodustavate riigisiseste õigusnormide olemasolu.
- (44) Liikmesriikidele tuleks anda piisavalt aega, et võtta vastu sätted käesoleva määruse sujuvaks ja tõhusaks kohaldamiseks. Seetõttu tuleks ette näha üleminekuperiood käesoleva määruse jõustumise ja selle kohaldamise vahel.
- (45) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti ja ta esitas oma arvamuse ⁽¹⁾.
- (46) Arvestades vajadust teha liidu tasandi erakondade ja liidu tasandi poliitiliste sihtasutuste suhtes kehtivatesse eeskirjadesse ja menetlustesse märkimisväärseid muudatusi ja täiendusi, tuleks määrus (EÜ) nr 2004/2003 kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse tingimused, millega reguleeritakse Euroopa tasandil tegutsevate erakondade („Euroopa tasandi erakonnad“) ja Euroopa tasandil tegutsevate poliitiliste sihtasutuste („Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused“) põhikirja ja rahastamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „erakond“ – kodanike ühendus:
  - mis taotleb poliitilisi eesmärke ja
  - mida tunnustatakse vähemalt ühe liikmesriigi õiguskorras või mis on moodustatud sellega kooskõlas;
- 2) „poliitiline liit“ – struktureeritud koostöö erakondade ja/või kodanike vahel;
- 3) „Euroopa tasandi erakond“ – poliitiline liit, mis taotleb poliitilisi eesmärke ning on registreeritud artikliga 6 loodud Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste ametis vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja menetlustele;
- 4) „Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus“ – üksus, mis on formaalselt seotud teatava Euroopa tasandi erakonnaga ja registreeritud ametis vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja menetlustele ning mis oma tegevusega liidu eesmärkide ja põhiväärtuste raames toetab ja täiendab Euroopa tasandi erakonna eesmärke, täites ühte või enamat järgmistest ülesannetest:
  - a) Euroopa tasandi poliitikat ja Euroopa integratsiooniprotsessi käsitleva diskussiooni jälgimine, analüüsimine ja selles osalemine;

⁽¹⁾ ELT C 253, 3.9.2013, lk 12.

- b) Euroopa poliitikaga seotud tegevuse arendamine, näiteks nimetatud küsimusi käsitlevate ning peamisi sidusrühmi, sealhulgas noorteorganisatsioone ja teisi kodanikuühiskonna esindajaid hõlmavate seminaride, koolituskursuste, konverentside ja uuringute korraldamine ja toetamine;
- c) koostöö arendamine demokraatia edendamiseks, muuhulgas kolmandates riikides;
- d) Euroopa tasandi koostööraamistiku pakkumine liikmesriikide poliitilistele sihtasutustele, akadeemilistele ringkondadele ja teistele asjaomastele osalejatele;
- 5) „piirkondlik parlament” või „piirkondlik assamblee” – organ, mille liikmetel on kas piirkondlike organite valimistel saadud mandaat või kes kannavad poliitilist vastutust valitud kogu ees;
- 6) „rahastamine Euroopa Liidu üldeelarvest” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ („finantsmäärus”) esimese osa VI jaotise alusel antud toetus või teise osa VIII jaotise alusel antud rahaline toetus;
- 7) „annetus” – rahaline või mitterahaline toetus, kaupade tarnimine, teenuste (sh laenud) osutamine või tööde teostamine turuväärtusest madalama hinna eest ja/või mis tahes muu tehing, mis toob asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele majanduslikku kasu, välja arvatud liikmete makstavad toetused ning tavapärase poliitiline tegevus, mida üksikisikud teevad vabatahtlikult;
- 8) „liikmete makstav toetus” – sularahamakse, sh liikmemaksud või mitterahalised toetused või kaupade tarnimine, teenuste (sh laenud) osutamine või tööde teostamine turuväärtusest madalama hinna eest ja/või mis tahes muu tehing, mis toob asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele majanduslikku kasu, juhul kui asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või asjaomasele Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele tarnib kaup, osutab teenuseid või teostab töid üks selle liikmetest, välja arvatud tavapärase poliitiline tegevus, mida üksikliikmed teevad vabatahtlikult;
- 9) „aastaeelarve” – artiklite 20 ja 27 tähenduses asjaomasel aastal kantud kulude kogusumma, mis kajastub asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse raamatupidamise aastaaruandes;
- 10) „riiklik kontaktpunkt” – üks sidepidamise punkt, mille ülesanne on tegeleda küsimustega, mis käsitlevad finantsmääruse artiklis 108 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012⁽²⁾ artiklis 144 osutatud menetlustest kõrvalejätamise juhtumeid hõlmavat keskandmebaasi, või muu isik või isikud, kelle liikmesriikide asjaomased asutused on ametisse nimetanud spetsiaalselt konkreetselt selleks, et vahetada teavet käesoleva määruse kohaldamise kohta;
- 11) „asukoht” – koht, kus asuvad Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse juhtorganid;
- 12) „üheaegsed süüteod” – ühe ja sama õigusvastase teo raames toimendatud kaks või enam süütegu;
- 13) „korduv süütegu” – süütegu, mis on toime pandud viie aasta jooksul pärast selle toimepanijale sama liiki süüteo eest karistuse määramist.

II PEATÜKK

EUROOPA TASANDI ERAKONDADE JA EUROOPA TASANDI POLIITILISTE SIHTASUTUSTE PÕHIKIRI

Artikkel 3

Registreerimistingimused

1. Poliitiline liit võib taotleda registreerimist Euroopa tasandi erakonnana, kui on täidetud järgmised tingimused:
- a) selle asukoht peab olema liikmesriigis, mis on märgitud selle põhikirjas;
- b) see või selle liikmed peavad asuma vähemalt veerandis liikmesriikides või olema seal esindatud Euroopa Parlamendi, riikide parlamentide, piirkondlike parlamentide või piirkondlike assambleede liikmetega või
- see või selle liikmeserakonnad peavad olema saavutanud viimastel Euroopa Parlamendi valimistel vähemalt veerandis liikmesriikidest vähemalt kolm protsenti igas selles liikmesriigis antud häältest;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

- c) see peab eelkõige oma programmis ja tegevuses järgima ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtusi, milleks on inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine;
- d) see või selle liikmed peavad olema osalenud Euroopa Parlamendi valimistel või olema avalikult väljendanud kavatsust osaleda järgmistel Euroopa Parlamendi valimistel ja
- e) see ei tohi olla kasumit taotlev.
2. Taotluse esitaja võib taotleda registreerimist Euroopa tasandi poliitilise sihtasutusena, kui on täidetud järgmised tingimused:
- a) see peab olema seotud käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja menetluste kohaselt registreeritud Euroopa tasandi erakonnaga;
- b) selle asukoht peab olema liikmesriigis, mis on märgitud selle põhikirjas;
- c) see peab eelkõige oma programmis ja tegevuses järgima ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtusi, milleks on inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine;
- d) selle eesmärgid peavad täiendama selle Euroopa tasandi erakonna eesmärke, millega ta on ametlikult seotud;
- e) selle juhtorgani liikmed peavad esindama vähemalt veerandit liikmesriike ja
- f) see ei tohi olla kasumit taotlev.
3. Euroopa tasandi erakonnal võib olla ainult üks temaga ametlikult seotud Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus. Iga Euroopa tasandi erakond ja temaga seotud Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus tagab, et nende igapäevast juhtimist, juhtimisstruktuure ja raamatupidamist hoitakse eraldi.

Artikkel 4

Euroopa tasandi erakondade juhtimine

1. Euroopa tasandi erakonna põhikiri peab vastama kohalduvale asukohaliikmesriigi õigusele ja hõlmama sätteid, mis käsitlevad vähemalt järgmist:
- a) erakonna nimi ja logo, mis peab olema selgelt eristatav juba olemasolevatest Euroopa tasandi erakondade või Euroopa tasandi sihtasutuste nimedest ja logodest;
- b) erakonna asukoha aadress;
- c) poliitiline programm, milles esitatakse erakonna põhimõtted ja eesmärgid;
- d) artikli 3 lõike 1 punktide e vastav kinnitus, et erakond ei ole kasumit taotlev;
- e) asjakohasel juhul erakonnaga seotud poliitilise sihtasutuse nimi ning nendevaheliste ametlike suhete kirjeldus;
- f) erakonna haldus- ja finantsstruktuur ja -menetlused, millega täpsustatakse eelkõige haldus- ja finantsalase ning seadusliku esindamise volitustega organid ja üksused, ning raamatupidamise aastaaruannete koostamise, kinnitamise ja kontrollimise eeskirjad, ja
- g) sisemenetlus, mida tuleb järgida juhul, kui see lõpetab vabatahtlikult oma tegevuse Euroopa tasandi erakonnana.
2. Euroopa tasandi erakonna põhikiri hõlmab erakonna sisekorralduse sätteid, mis käsitlevad vähemalt järgmist:
- a) erakonna liikmete vastuvõtmise, väljaastumise ning väljaheitmise kord koos põhikirjale lisatud liikmeserakondade nimekirjaga;
- b) igat tüüpi liikmesusega seotud õigused ja kohustused ning asjaomased hääletamisõigused;
- c) erakonna juhtorganite volitused, ülesanded ja koosseis, iga juhtorgani puhul täpsustatakse kandidaatide valiku kriteeriumid ning kandidaatide ametisse nimetamise ja ametist vabastamise tingimused;
- d) erakonnasisesed otsustusprotsessid, eelkõige hääletusmenetlused ja kvooruminõuded;
- e) lähenemisviisi läbipaistvusele, eelkõige seos raamatupidamise, arvete ja annetuste, privaatsuse ning isikuandmete kaitsega, ja
- f) põhikirja muutmise sisemenetlus.

3. Asukohaliikmesriik võib kehtestada põhikirjadele täiendavaid nõudeid tingimusel, et need täiendavad nõuded ei ole vastuolus käesoleva määrusega.

Artikkel 5

Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste juhtimine

1. Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse põhikiri peab vastama kohalduvale asukohaliikmesriigi õigusele ja hõlmama sätteid, mis käsitlevad vähemalt järgmist:

- a) sihtasutuse nimi ja logo, mis peab olema selgelt eristatav juba olemasolevatest Euroopa tasandi erakondade või Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste nimedest ja logodest;
- b) sihtasutuse asukoha aadress;
- c) sihtasutuse põhimõtete ja eesmärkide kirjeldus, mis peavad olema kooskõlas artikli 2 punktis 4 loetletud ülesannetega;
- d) artikli 3 lõike 2 punkti f kohane kinnitus, et sihtasutus ei ole kasumit taotlev;
- e) selle Euroopa tasandi erakonna nimi, millega sihtasutus seotud on, ning nendevaheliste ametlike suhete kirjeldus;
- f) sihtasutuse organite loetelu, milles täpsustatakse nende volitused, ülesanded ning koosseis, sealhulgas selliste organite liikmete ja juhtide ametisse nimetamise ja ametist vabastamise tingimused;
- g) sihtasutuse haldus- ja finantsstruktuur ja -menetlused, millega täpsustatakse eelkõige haldus- ja finantsalase ning seadusliku esindamise volitustega organid ja üksused, ning raamatupidamise aastaaruannete koostamise, kinnitamise ja kontrollimise eeskirjad;
- h) sihtasutuse põhikirja muutmise sisemenetlus ja
- i) sisemenetlus, mida tuleb järgida juhul, kui Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus lõpetab vabatahtlikult oma tegevuse.

2. Asukohaliikmesriik võib kehtestada põhikirjale täiendavaid nõudeid tingimusel, et need täiendavad nõuded ei ole vastuolus käesoleva määrusega.

Artikkel 6

Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi sihtasutuste amet

1. Käesolevaga asutatakse Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi sihtasutuste amet („amet”) Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste registreerimiseks, kontrollimiseks ja neile kooskõlas käesoleva määrusega karistuste määramiseks.

2. Amet on juriidiline isik. Amet tegutseb sõltumatult ning järgib oma ülesannete täitmisel täiel määral käesolevat määrust.

Amet võtab vastu otsused Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste registreerimise ja registrist kustutamise kohta kooskõlas käesolevas määruses sätestatud menetluste ja tingimustega. Lisaks kontrollib amet korrapäraselt, kas registreeritud Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused täidavad artiklis 3 sätestatud registreerimistingimusi ning kooskõlas artikli 4 lõike 1 punktidega a ja b, d–f ning artikli 5 lõike 1 punktidega a–e ja g esitatud sätteid juhtimise kohta.

Oma otsustes võtab amet täiel määral arvesse ühinemisvabaduse põhiõigust ja vajadust tagada Euroopas erakondade mitmekesisus.

Ametit esindab direktor, kes teeb ameti nimel kõik otsused.

3. Ameti direktori nimetavad pikendamise võimaluseta viieks aastaks ametisse Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon (edaspidi koos „ametisse nimetav asutus”) ühisel kokkuleppel nende kolme institutsiooni peasekretäridest koosneva valikukomisjoni ettepanekute alusel pärast avaliku kandideerimismenetluse läbiviimist.

Ameti direktori valikul võetakse aluseks tema isikuomadused ja kutseoskused. Ameti direktor ei ole Euroopa Parlamendi liige, ei ole üheski valitud ametis ega ole Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse praegune või endine töötaja. Valitud direktoril ei tohi olla huvide konflikti ameti direktorina tegutsemise ning teiste ametikohustuste vahel, eelkõige käesoleva määruse sätete kohaldamisel.

Ametist tagasiastumise, pensionile jäämise, ametist vabastamise või surma tõttu vabanenud ametikoht täidetakse sama menetluse kohaselt.

Tavapärase ametiaja lõppemise või vabatahtliku ametist tagasiastumise korral jätkab direktor oma ülesannete täitmist seni, kuni ametisse on asunud uus direktor.

Juhul kui ameti direktor ei vasta enam oma tööülesannete täitmiseks vajalikele tingimustele, võib ta ametist vabastada esimeses lõigus osutatud kolmest institutsioonist vähemalt kahe institutsiooni ühisel kokkuleppel ning esimeses lõigus osutatud valikukomisjoni algatusel või kolmest institutsioonist ühe institutsiooni taotlusel koostatud aruande alusel.

Ameti direktor täidab oma ülesandeid sõltumatult. Ameti nimel tegutsedes ei taotle direktor ega võta vastu juhiseid üheltki institutsioonilt või valitsuselt ega üheltki teiselt organilt, üksuselt või asutuselt. Ameti direktor hoidub mis tahes tegevusest, mis on vastuolus tema tööülesannetega.

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon täidavad direktori suhtes ühiselt ametisse nimetavale asutusele Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (ja liidu muude teenistujate teenistustingimused), mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁾, alusel antud volitusi. Ilma et see piiraks ametisse nimetamise ja ametist vabastamise otsuste kohaldamist, võivad kolm institutsiooni leppida kokku, et ametisse nimetavale asutusele antud mõningaid või kõiki ülejäänud volitusi täidab üks nendest.

Ametisse nimetav asutus võib direktorile määrata teisi ülesandeid tingimusel, et sellised ülesanded sobivad tema töökoormusega, mis tuleneb ameti direktori kohustustest, ei tekita huvide konflikti ega sea ohtu direktori täielikku sõltumatust.

4. Ameti füüsiline asukoht on Euroopa Parlament, kes annab ameti käsutusse vajalikud ruumid ja tugiteenused.

5. Ameti direktorit abistavad liidu ühe või mitme institutsiooni töötajad. Ameti heaks töötamisel alluvad nimetatud töötajad üksnes ameti direktorile.

Töötajate valikuga ei tohi kaasneda huvide konflikti ameti tööülesannete ja töötajate mis tahes muude ametlike ülesannete vahel ning töötajad hoiduvad igasugusest tegevusest, mis on vastuolus nende ülesannete olemusega.

6. Amet sõlmib Euroopa Parlamendi ja asjakohasel juhul teiste institutsioonidega mis tahes haldusküsimustes kokkuleppeid, mis on vajalikud tema ülesannete täitmiseks, iseäranis kokkuleppeid vastavalt lõigetele 4, 5 ja 8 tema käsutusse antavate töötajate ning osutatavate teenuste ja tugiteenuste kohta.

7. Assigneeringud ameti kulude katmiseks eraldatakse eraldi jaotisest Euroopa Liidu üldeelarve Euroopa Parlamendi jaos. Assigneeringud on piisavad, et tagada ameti täielik ja sõltumatu toimimine. Direktor esitab Euroopa Parlamendile ameti esialgse eelarvekava, mis avalikustatakse. Euroopa Parlament delegeerib nimetatud assigneeringutega seotud eelarvevahendite käsutaja ülesanded ameti direktorile.

8. Ameti suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1 ⁽²⁾.

Ameti ja registri toimimiseks vajalikke tõlketeenuseid osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

9. Amet ja Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja jagavad kogu teavet, mis on vajalik nende vastavate ülesannete täitmiseks käesoleva määruse alusel.

10. Direktor esitab igal aastal Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande ameti tegevuse kohta.

11. Euroopa Liidu Kohus kontrollib ameti otsuste õiguspärasust kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 263 ning tal on kohtualluvus vaidlustes, mis on seotud ameti tekitatud kahju hüvitamisega kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 268 ja 340. Juhul kui amet ei tee käesolevas määruses ette nähtud juhul otsust, võib Euroopa Liidu Kohtule esitada tegevusetuse hagi kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 265.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (Personaleeskirjad) (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385/58).

Artikkel 7

Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi sihtasutuste register

1. Amet loob Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste registri ning haldab seda. Registreerimise kantud andmed on artikli 32 kohaselt kättesaadavad internetis.
2. Selleks et tagada registri sujuv toimimine, antakse komisjonile õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 36 ja käesoleva määruse asjakohaste sätete reguleerimisalas järgmise kohta:
  - a) ameti valduses olev teave ja tõendavad dokumendid, mille puhul register on pädev andmehoidla ja mis hõlmavad Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse põhikirju, kõiki muid registreerimise taotlemise käigus artikli 8 lõike 2 kohaselt esitatud dokumente, kõiki asukohaliikmesriigilt saadud dokumente, mis on osutatud artikli 15 lõikes 2, ning teave isikute kohta, kes on nende organite liikmed või kellel on artikli 4 lõike 1 punktis f ning artikli 5 lõike 1 punktis g osutatud haldus- ja finantsalase ning seadusliku esindamise volitused;
  - b) käesoleva lõike punktis a osutatud registri materjalid, mille õiguspärasust register on pädev kinnitama, nagu amet on sätestanud vastavalt talle käesoleva määrusega ettenähtud pädevusele. Ametil puudub pädevus kontrollida, kuidas Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus täidab kohustust või nõuet, mille asukohaliikmesriik on kõnealusele erakonnale või sihtasutusele artiklite 4 ja 5 ning artikli 14 lõike 2 kohaselt kehtestanud ning mis lisanduvad käesolevas määruses sätestatud kohustustele ja nõuetele.
3. Komisjon täpsustab rakendusaktidega registrile kohaldatava registreerimisnumbrite süsteemi üksikasju ja nende taotluse alusel kolmandatele isikutele väljastatavaid registri standardväljavõtteid, mis hõlmab kirjade ja dokumentide sisu. Nimetatud väljavõtteid ei sisalda muid isikuandmeid peale teabe nende isikute kohta, kes on organite liikmed või kellel on artikli 4 lõike 1 punktis f ning artikli 5 lõike 1 punktis g osutatud haldus- ja finantsalase ning seadusliku esindamise volitused. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 37 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 8

Registreerimise taotlemine

1. Registreerimiseks esitatakse ametile taotlus. Euroopa tasandi poliitilise sihtasutusena registreerimise taotluse saab esitada üksnes see Euroopa tasandi erakond, kellega taotluse esitaja on ametlikult seotud.
2. Taotlusele tuleb lisada järgmised dokumendid:
  - a) dokumendid, mis tõendavad, et taotleja täidab artiklis 3 sätestatud tingimusi, sealhulgas standarddeklaratsioon käesoleva määruse lisas toodud vormis;
  - b) erakonna või sihtasutuse põhikiri, mis sisaldab artiklites 4 ja 5 ettenähtud sätteid, sealhulgas asjakohaseid lisasid ning asjakohasel juhul artikli 15 lõikes 2 osutatud asukohaliikmesriigi kinnitust.
3. Komisjonile antakse õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 36 ja käesoleva määruse asjakohaste sätete reguleerimisalas, et teha järgmist:
  - a) täpsustada see täiendav teave või tõendavad dokumendid, mis tuleb esitada lisaks lõikes 2 osutatule ning mis on vajalikud selleks, et amet saaks täiel määral täita talle käesoleva määrusega ettenähtud ülesandeid seoses registri toimimisega;
  - b) muuta lisas esitatud ametlikku standarddeklaratsiooni nende andmete puhul, mis taotleja esitab vajaduse korral selleks, et tagada, et teave allkirjutanu, tema volituste ning selle Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse kohta, keda ta on seoses deklaratsiooniga volitatud esindama, on piisav.
4. Taotluse osana ametile esitatud dokumendid avalikustatakse viivitamata artiklis 32 osutatud veebisaidil.

Artikkel 9

Taotluse läbivaatamine ja ameti otsus

1. Amet vaatab taotluse läbi, et teha kindlaks, kas taotleja täidab artiklis 3 sätestatud registreerimistingimusi ja kas põhikiri sisaldab artiklites 4 ja 5 ettenähtud sätteid.
2. Amet võtab vastu otsuse taotleja registreerimise kohta, välja arvatud juhul, kui ta teeb kindlaks, et taotleja ei täida artiklis 3 sätestatud registreerimistingimusi või kui põhikiri ei sisalda artiklites 4 ja 5 ettenähtud sätteid.

Amet avalikustab otsuse taotleja registreerimise kohta ühe kuu jooksul registreerimistaotluse saamisest või juhul, kui kohaldatakse artikli 15 lõikes 4 toodud menetlusi, nelja kuu jooksul registreerimistaotluse saamisest.

Juhul kui taotlus ei ole täielik, palub amet taotlejal viivitamata esitada vajaliku lisateabe. Teises lõigus esitatud tähtaega hakatakse arvestama üksnes sellest kuupäevast, mil ametile on laekunud täielik taotlus.

3. Ametile piisab artikli 8 lõike 2 punktis a osutatud standarddeklaratsioonist kinnitamaks, et taotleja täidab kas artikli 3 lõike 1 punktis c või artikli 3 lõike 2 punktis c täpsustatud tingimusi, olenevalt sellest, millist neist kohaldatakse.

4. Ameti otsus taotleja registreerimise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* koos asjaomase erakonna või sihtasutuse põhikirjadega. Ameti otsus taotleja registreerimata jätmise kohta avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* koos keeldumise üksikasjalike põhjendustega.

5. Artikli 8 lõike 2 kohaselt registreerimistaotluse osana esitatud dokumentidesse või põhikirja tehtud mis tahes muudatustest tuleb teavitada ametit, kes ajakohastab registreerimist *mutatis mutandis* artikli 15 lõigetes 2 ja 4 esitatud menetluste kohaselt.

6. Vastavalt artikli 4 lõikele 2 saadetakse ametile igal aastal Euroopa tasandi erakonna põhikirjale lisatud liikmeserakondade ajakohastatud loetelu. Ametit teavitatakse nelja nädala jooksul selliste muudatuste tegemisest, mille tagajärjel ei pruugi Euroopa tasandi erakond enam artikli 3 lõike 1 punktis b sätestatud tingimust täita.

Artikkel 10

Registreerimistingimuste ja -nõuete täitmise kontrollimine

1. Ilma et see piiraks lõikes 3 sätestatud menetluse kohaldamist, kontrollib amet korrapäraselt, kas registreeritud Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused täidavad artiklis 3 sätestatud registreerimistingimusi ning artikli 4 lõike 1 punktides a ja b, d–f ning artikli 5 lõike 1 punktides a–e ja g esitatud sätteid juhtimise kohta.

2. Juhul kui amet tuvastab, et peale artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c esitatud tingimuste ei ole enam täidetud teatav registreerimistingimus või lõikes 1 osutatud säte juhtimise kohta, teavitab ta sellest asjaomast Euroopa tasandi erakonda või sihtasutust.

3. Euroopa Parlament, nõukogu või komisjon võivad ametile esitada taotluse kontrollida, kas konkreetne Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus täidab artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud tingimusi. Sellistel ja artikli 16 lõike 3 punktis a osutatud juhtudel palub amet, et artikli 11 kohaselt asutatud sõltumatute väljapaistvate isikute komitee esitaks kõnealuses küsimuses arvamuse. Komitee esitab oma arvamuse kahe kuu jooksul.

Juhul kui amet saab teada asjaoludest, mis võivad tekitada kahtlusi, kas konkreetne Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus täidab artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud tingimusi, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni, et anda igapähele neist võimalus esitada taotlus viia läbi esimeses lõigus osutatud kontroll. Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, annavad Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kahe kuu jooksul kõnealuse teabe saamisest teada, kas nad kavatsevad nimetatud taotluse esitada.

Esimeses ja teises lõigus sätestatud menetlusi ei alustata Euroopa Parlamendi valimistele eelneva kahe kuu jooksul.

Komitee arvamuse alusel otsustab amet, kas asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus tuleks registrist kustutada. Amet peab oma otsust nõuetekohaselt põhjendama.

Amet võib registrist kustutamise otsuse, mis on ajendatud artikli 3 lõike 1 punktis c või artikli 3 lõike 2 punktis c esitatud tingimuste täitmata jätmisest, vastu võtta üksnes kõnealuste tingimuste ilmse ja tõsise rikkumise korral. Sellele kohaldatakse lõikes 4 sätestatud menetlust.

4. Ameti otsus Euroopa tasandi erakond või sihtasutus artikli 3 lõike 1 punktis c või artikli 3 lõike 2 punktis c esitatud tingimuste ilmse ja tõsise rikkumise tõttu registrist kustutada edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Otsus jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ja nõukogu ei esita vastuväiteid kolme kuu jooksul pärast Euroopa

Parlamendile ja nõukogule otsusest teatamist või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku lõppemist ametile teatanud, et nad ei kavatse vastuväiteid esitada. Juhul kui Euroopa Parlament ja nõukogu esitavad vastuväite, jääb Euroopa tasandi erakonna või sihtasutuse registreerimine jõusse.

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad otsuse suhtes vastuväiteid esitada üksnes juhul, kui tegu on artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c esitatud registreerimistingimuse hindamisega.

Asjaomast Euroopa tasandi erakonda või Euroopa tasandi poliitilist sihtasutust teavitatakse sellest, et on esitatud vastuväide ameti otsusele see registrist kustutada.

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad seisukoha kooskõlas oma vastavate otsustamiseskirjadega, mis on kehtestatud kooskõlas aluslepingutega. Iga vastuväidet põhjendatakse nõuetekohaselt ja see avalikustatakse.

5. Ameti otsus, millega kustutatakse Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus registrist ning mille kohta ei esitatud lõikes 4 sätestatud menetluse kohast vastuväidet, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* koos registrist kustutamise üksikasjaliku põhjendusega ning otsus jõustub kolm kuud pärast selle kõnealust avaldamist.

6. Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus kaotab automaatselt oma staatuse, kui Euroopa tasandi erakond, millega ta on seotud, eemaldatakse registrist.

Artikkel 11

Sõltumatute väljapaistvate isikute komitee

1. Luuakse sõltumatute väljapaistvate isikute komitee. Komitee koosneb kuuest liikmest – Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon nimetavad igaüks kaks liiget. Komitee liikmete valikul võetakse aluseks isikuomadused ja kutseoskused. Komitee liige ei tohi olla Euroopa Parlamendi, nõukogu ega komisjoni liige, ta ei tohi olla valitaval ametikohal ning ta ei tohi olla Euroopa Liidu ametnik ega teenistuja ega mõne Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse praegune või endine töötaja.

Komitee liikmed on oma ülesannete täitmisel sõltumatud. Nad ei taotle ega võta vastu juhiseid üheltki institutsioonilt või valitsuselt ega üheltki teiselt organilt, asutuselt või ametilt ja hoiduvad igasugusest tegevusest, mis on kokkusobimatu nende ülesannete olemusega.

Komitee uus koosseis nimetatakse kuue kuu jooksul pärast Euroopa Parlamendi esimese istungjärgu lõppu pärast igakordseid Euroopa Parlamendi valimisi. Komitee liikmete volitusi ei saa pikendada.

2. Komitee võtab vastu oma kodukorra. Komitee liikmed valivad vastavalt kodukorrale endi hulgast komitee esimehe. Euroopa Parlament tagab komitee sekretariaaditeenused ja rahastab komiteed. Komitee sekretariaat töötab üksnes komitee alluvuses.

3. Ameti taotlusel esitab komitee arvamuse artikli 3 lõike 1 punktis c ja artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud Euroopa Liidu põhiväärtuste iga võimaliku ilmse ja tõsise rikkumise kohta konkreetse Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse poolt. Sellega seoses võib komitee ametilt, Euroopa Parlamendi teenistustelt, asjaomaselt Euroopa tasandi erakonnalt või Euroopa tasandi poliitiliselt sihtasutuselt, teistelt erakondadelt, poliitilistelt sihtasutuselt või teistelt sidusrühmadelt taotleda kõiki asjaomaseid dokumente ja tõendeid ning võib taotleda nende esindajate ärakuulamist.

Oma arvamustes võtab komitee täiel määral arvesse ühinemisvabadust kui ühte põhiõigust ja vajadust tagada Euroopas erakondade mitmekesisus.

Komitee arvamused avalikustatakse viivitamata.

III PEATÜKK

EUROOPA TASANDI ERAKONDADE JA EUROOPA TASANDI POLIITILISTE SIHTASUTUSTE ÕIGUSLIK STAATUS

Artikkel 12

Juriidilise isiku staatus

Euroopa tasandi erakondadel ja Euroopa tasandi poliitilistel sihtasutusel on Euroopa juriidilise isiku staatus.

*Artikkel 13***Õiguslik tunnustamine ning õigus- ja teovõime**

Euroopa tasandi erakondi ja Euroopa tasandi poliitilisi sihtasutusi tunnustatakse õiguslikult ning neil on õigus- ja teovõime kõigis liikmesriikides.

*Artikkel 14***Kohaldatav õigus**

1. Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust reguleeritakse käesoleva määrusega.
2. Käesoleva määrusega reguleerimata juhtudel või kui küsimus on reguleeritud üksnes osaliselt, reguleeritakse määrusega hõlmamata osas Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust asukohaliikmesriigi õiguse kohaldatavate sätetega.

Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust teistes liikmesriikides reguleeritakse kõnealuste liikmesriikide asjaomase riigisisese õigusega.

3. Käesoleva määrusega reguleerimata juhtudel või lõike 2 kohaselt kohaldatavate sätetega, või – juhul kui küsimusi reguleeritakse nendega üksnes osaliselt – juhinduvad Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused küsimuste nendes aspektides, mida määruse ja nimetatud sätetega ei reguleerita, oma põhikirjade vastavatest sätetest.

*Artikkel 15***Euroopa juriidilise isiku staatuse omandamine**

1. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus saab Euroopa juriidilise isiku staatuse päeval, mil *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatakse artikli 9 kohane ameti otsus erakonna või sihtasutuse registreerimise kohta.
2. Juhul kui Euroopa tasandi erakonnana või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutusena registreerimise taotleja asukohaliikmesriik seda nõuab, lisatakse vastavalt artiklile 8 esitatud taotlusele asukohaliikmesriigi kinnitus, millega tõendatakse, et taotleja on järginud kõiki taotluse esitamise kohta kehtivaid riigisiseseid nõudeid ja et taotleja põhikiri vastab artikli 14 lõike 2 esimeses lõigus osutatud kohaldatavale õigusele.
3. Juhul kui taotlejal on juriidilise isiku staatus vastavalt liikmesriigi õigusele, käsitab see liikmesriik Euroopa juriidilise isiku staatuse omandamist üleminekuna riigi tasandi juriidilise isiku staatusest Euroopa juriidilise isiku kui selle õigusjärglase staatusse. Euroopa juriidilisel isikul säilivad täies ulatuses olemasolevad riigi tasandi juriidilise isiku õigused ja kohustused, endine riigi tasandi juriidiline isik lakkab aga sellisena olemast. Asjaomane liikmesriik ei kohalda niisuguse ülemineku korral ülemäära piiravaid tingimusi. Taotlejal säilib asukoht asjaomases liikmesriigis kuni artikli 9 kohase otsuse avaldamiseni.
4. Kui liikmesriik, kus on taotleja asukoht, seda nõuab, määrab amet lõikes 1 osutatud avaldamise kuupäeva alles pärast selle liikmesriigiga konsulteerimist.

*Artikkel 16***Euroopa juriidilise isiku staatuse äravõtmine**

1. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus kaotab Euroopa juriidilise isiku staatuse, kui jõustub ameti *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud otsus erakonna või sihtasutuse registrist kustutamise kohta. Otsus jõustub kolm kuud pärast selle avaldamist, kui asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa poliitiline sihtasutus ise ei taotle lühemat tähtaega.
2. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus kustutatakse registrist ameti otsusega järgmistel juhtudel:
  - a) artikli 10 lõigete 2–5 kohaselt vastuvõetud otsuse alusel;
  - b) artikli 10 lõikes 6 osutatud asjaoludel;
  - c) Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse taotlusel või
  - d) käesoleva artikli lõike 3 esimese lõigu punktis b osutatud juhtudel.
3. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on ulatuslikult eiranud artikli 14 lõike 2 esimese lõigu kohaselt kohaldatavast riigisisestest õigusest tulenevaid asjakohaseid kohustusi, võib selle erakonna või sihtasutuse asukohaliikmesriik esitada ametile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse erakonna või sihtasutuse registrist kustutamiseks, ning taotluses tuleb täpselt ja ammendavalt kirjeldada ebaseaduslikke toiminguid ja nimetada konkreetsed riigisiseseid nõuded, mida ei ole täidetud. Sellistel juhtudel teeb amet järgmist:

- a) küsimuste puhul, mis on ainult või valdavalt seotud ELi lepingu artiklis 2 esitatud liidu põhiväärtuste järgimist mõjutavate asjaoludega, algatab ta vastavalt artikli 10 lõikele 3 kontrollimenetluse. Sealjuures kohaldatakse ka artikli 10 lõikeid 4, 5 ja 6;
- b) kõigi muude küsimuste puhul ja kui asjaomase liikmesriigi põhjendatud taotluses kinnitatakse, et kõik riigisisese meetmed on ammendatud, teeb ta otsuse asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus registrist eemaldada.

Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on ulatuslikult eiranud artikli 14 lõike 2 teise lõigu kohaselt kohaldatavast riigisisese õigusest tulenevaid asjakohaseid kohustusi ja kui küsimus seostub ainult või valdavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 loetletud liidu põhiväärtuste järgimist mõjutavate asjaoludega, võib asjaomane liikmesriik kooskõlas käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatuga esitada ametile taotluse. Amet menetleb seda vastavalt käesoleva lõike esimese lõigu punktile a.

Kõikidel juhtudel tegutseb amet põhjendamatu viivitusega. Amet teavitab asjaomast liikmesriiki ning asjaomast Euroopa tasandi erakonda või Euroopa tasandi poliitilist sihtasutust võetud meetmetest, mis tulenevad põhjendatud taotlusest see erakond või sihtasutus registrist kustutada.

4. Amet määrab lõikes 1 osutatud otsuse avaldamise kuupäeva kindlaks pärast konsulteerimist selle liikmesriigiga, kus on asjaomane Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse asukoht.
5. Kui asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus omandab juriidilise isiku staatuse oma asukohaliikmesriigi õiguse kohaselt, käsitab see liikmesriik selle staatuse omandamist üleminekuna Euroopa juriidilise isiku staatusest riigi tasandi juriidilise isiku staatuse, mille puhul viimasel säilivad täielikult endise Euroopa juriidilise isiku õigused ja kohustused. Asjaomane liikmesriik ei kohalda niisuguse ülemineku korral ülemäära piiravaid tingimusi.
6. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei omanda juriidilise isiku staatust oma asukohaliikmesriigi õiguse kohaselt, lõpetatakse selle erakonna või sihtasutuse tegevus vastavalt selle liikmesriigi kohaldatavale õigusele. Asjaomane liikmesriik võib nõuda, et erakond või sihtasutus omandaks enne tegevuse lõpetamist riigi tasandi juriidilise isiku staatuse vastavalt lõikele 5.
7. Kõikides lõigetes 5 ja 6 osutatud olukordades tagab asjaomane liikmesriik, et täielikult järgitaks artiklis 3 sätestatud kasumi taotlemisest loobumise tingimust. Amet ja Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja võivad asjaomase liikmesriigiga kokku leppida Euroopa juriidilise isiku staatuse äravõtmise korras, eelkõige selleks, et tagada liidu üldeelarvest saadud mis tahes rahaliste vahendite tagasimaksmine ja vastavalt artiklile 27 määratud kõigi rahaliste karistuste kandmine.

IV PEATÜKK

RAHASTAMISSÄTTED

Artikkel 17

Rahastamistingimused

1. Käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja menetlustele vastavalt registreeritud Euroopa tasandi erakond, mis on esindatud Euroopa Parlamendis vähemalt ühe liikmega ning mis ei ole mõnes finantsmääruse artikli 106 lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, võib taotleda rahastamist Euroopa Liidu üldeelarvest vastavalt Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja toetustaotluse esitamise kutses avaldatud tingimustele.
2. Käesolevas määruses sätestatud tingimustele ja menetlustele vastavalt registreeritud ja lõike 1 alusel rahastamist taotleda võiva Euroopa tasandi erakonnaga seotud Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus, mis ei ole mõnes finantsmääruse artikli 106 lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, võib taotleda rahastamist Euroopa Liidu üldeelarvest vastavalt Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja toetustaotluste esitamise kutses avaldatud tingimustele.
3. Euroopa Liidu üldeelarvest rahastamise taotlemise tingimustele vastavuse kindlaksmääramisel vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 ja artikli 3 lõike 1 punktile b ning artikli 19 lõike 1 sätete kohaldamisel käsitatakse Euroopa Parlamendi liiget ainult ühe Euroopa tasandi erakonna liikmena, milleks on asjakohasel juhul erakond, millega on taotluste esitamise lõppkuupäeval seotud tema liikmesriigi või piirkonna erakond.
4. Rahalised toetused Euroopa Liidu üldeelarvest ei ületa 85 % Euroopa tasandi erakonna eelarves kirjendatud igaaastastest hüvitatavatest kuludest ning 85 % Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse kantud igaaastastest rahastamiskõlblikest kuludest. Euroopa tasandi erakonnad võivad kasutada hüvitatavate kulude katmiseks eraldatud liidu vahendite kasutamata jäänud osi nende eraldamisele järgneva eelarveaasta jooksul. Nimetatud eelarveaasta lõpuks endiselt kasutamata jäänud summad nõutakse sisse vastavalt finantsmäärusele.

5. Artiklites 21 ja 22 sätestatud ulatuses hõlmavad rahalise toetusega hüvitatavad kulud halduskulusid ning tehnilise abi, kohtumiste ja koosolekute, uurimistöö, piiriüleste ürituste, uuringute, teabe ja väljaannetega seotud kulusid, samuti kampaaniatega seotud kulusid.

Artikkel 18

Rahastamistaotlus

1. Euroopa Liidu üldeelarvest rahaliste vahendite saamiseks peab artikli 17 lõikes 1 või 2 sätestatud tingimustele vastav Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus esitama Euroopa Parlamendile pärast toetustaotluste esitamise kutse avaldamist taotluse.
2. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus peab taotluse esitamise ajal täitma artiklis 23 loetletud kohustusi, olema alates taotluse esitamisest kuni toetusega hõlmatud eelarveaasta või tegevuse lõpuni registris registreeritud ning tema suhtes ei tohi kehtida ükski artikli 27 lõikes 1 ning lõike 2 punktides a, v ja vi ettenähtud karistus.
3. Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus lisab taotlusele oma iga-aastase tööprogrammi või tegevuskava.
4. Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja teeb otsuse kolme kuu jooksul pärast toetusetaotluste esitamise tähtpäeva ning annab loa vastavateks assigneeringuteks ja haldab neid vastavalt finantsmäärusele.
5. Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus võib taotleda Euroopa Liidu üldeelarvest rahastamist ainult selle Euroopa tasandi erakonna kaudu, millega ta on seotud.

Artikkel 19

Rahaliste vahendite eraldamise kriteeriumid ja jaotamine

1. Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele kättesaadavad assigneeringud, millest on antud toetusi vastavalt artiklile 18, jaotatakse igal aastal järgmiselt:

- 15 % jaotatakse võrdsetes osades toetust saavate Euroopa tasandi erakondade vahel;
- 85 % jaotatakse toetust saavate Euroopa tasandi erakondade vahel proportsionaalselt nende Euroopa Parlamenti valitud liikmete osaga.

Samasugust jaotust kasutatakse vahendite eraldamiseks Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele, võttes aluseks nende liikmelisuse Euroopa tasandi erakonnas.

2. Lõikes 1 osutatud jaotuse aluseks on nende valitud Euroopa Parlamendi liikmete arv, kes on taotleva Euroopa tasandi erakonna liikmed rahastamistaotluste esitamise viimasel päeval, võttes arvesse artikli 17 lõiget 3.

Pärast seda kuupäeva liikmete arvus tehtavad muudatused ei mõjuta Euroopa tasandi erakondade või Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste osa rahastamises. See ei mõjuta artikli 17 lõikes 1 sätestatud nõuet, mille kohaselt Euroopa tasandi erakond peab olema Euroopa Parlamendis esindatud vähemalt ühe liikmega.

Artikkel 20

Annetused ja toetused

1. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused võivad füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt võtta aastas annetaja kohta vastu annetusi kuni 18 000 euro väärtuses.

2. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused avaldavad artikli 23 kohaselt raamatupidamise aastaaruannete esitamise ajal kõigi annetajate ning nende annetuste nimekirja, märkides ära üksikannetuste laadi ja väärtuse. Käesolevat lõiget kohaldatakse ka Euroopa tasandi erakondade liikmeserakondadelt ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste liikmesorganisatsioonidelt saadavate toetuste suhtes.

Füüsiliste isikute annetuste puhul, mille väärtus on üle 1 500 euro ja kuni 3 000 eurot, märgib asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus, kas annetaja on vastavalt artikli 32 lõike 1 punktile e andnud eelneva nõusoleku andmete avaldamiseks.

3. Annetustest, mis Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused on saanud kuue kuu jooksul enne Euroopa Parlamendi valimisi, teavitatakse ametit igal nädalal kirjalikult ja vastavalt lõikele 2.

4. Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste vastu võetud üksikannetustest, mille väärtus ületab 12 000 eurot, teavitatakse ametit viivitamata kirjalikult ja vastavalt lõikele 2.
5. Euroopa tasandi erakond ja Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei tohi vastu võtta mitte ühtegi järgmistest annetustest ega toetustest:
- anoniümsed annetused ja toetused;
  - annetused Euroopa Parlamendi fraktsioonide eelarvetest;
  - annetused mis tahes liikmesriigi või kolmanda riigi ametiasutuselt või ettevõtjalt, kelle suhtes kõnealused ametiasutused võivad otseselt või kaudselt omada valitsevat mõju omandiõiguse, finantsosaluse või ettevõtja suhtes kehtivate eeskirjade alusel, või
  - annetused kolmandas riigis asuvatelt eraõiguslikelt isikutelt või kolmanda riigi üksikisikutelt, kellel ei ole hääleõigust Euroopa Parlamendi valimistel.
6. Mis tahes käesoleva määrusega keelatud annetus tuleb 30 päeva jooksul pärast kuupäeva, kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on selle vastu võtnud:
- tagastada annetajale või isikule, kes tegutseb annetaja nimel, või
  - kui tagastamine ei ole võimalik, tuleb sellest teavitada ametit ja Euroopa Parlamenti. Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja koostab sissenõudekorralduse ning kinnitab sissenõudmise vastavalt finantsmääruse artiklites 78 ja 79 kehtestatud sätetele. Kõnealused vahendid lisatakse üldtuluna Euroopa Parlamenti käsitlevasse Euroopa Liidu üldeelarve ossa.
7. Euroopa tasandi erakonna liikmete toetused on lubatud. Selliste toetuste väärtus ei tohi ületada 40 % kõnealuse Euroopa tasandi erakonna aastaelarvest.
8. Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse liikmete ning sihtasutusega seotud Euroopa tasandi erakonna toetused sihtasutusele on lubatud. Selliste toetuste väärtus ei või ületada 40 % kõnealuse Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse aastaelarvest ja need ei tohi pärineda rahalistest vahenditest, mille Euroopa tasandi erakond on saanud käesoleva määruse alusel Euroopa Liidu üldeelarvest.
- Tõendamiskohustus on asjaomasel Euroopa tasandi erakonnal, kes märgib selgelt oma raamatupidamises nende vahendite päritolu, mida kasutati temaga seotud Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse toetamiseks.
9. Ilma et see piiraks lõigete 7 ja 8 kohaldamist, võivad Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused vastu võtta oma liikmeskonda kuuluvate kodanike toetusi, mille väärtus on kuni 18 000 eurot aastas ühe liikme kohta, kui asjaomane liige maksab seda toetust enda nimel.
- Esimeses lõigus nimetatud piirmäär ei kohaldata, kui asjaomane liige on ka Euroopa Parlamendi, riigi parlamendi, piirkondliku parlamendi või piirkondliku assamblee liige.
10. Toetused, mis ei ole käesoleva määrusega lubatud, tagastatakse vastavalt lõikele 6.

Artikkel 21

Euroopa Parlamendi valimistega seotud kampaaniate rahastamine

1. Käesoleva lõike teise lõigu kohaselt võib Euroopa Liidu üldeelarvest või muudest allikatest saadud vahenditega rahastada Euroopa tasandi erakondade korraldatud Euroopa Parlamendi valimistega seotud kampaaniaid; kõnealused erakonnad või nende erakondade liikmed osalevad nimetatud valimistel vastavalt artikli 3 lõike 1 punktile d.

Kooskõlas Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestest ja üldistel valimistel käsitleva akti⁽¹⁾ artikliga 8 reguleerib ja vajadusel piirab Euroopa Parlamendi valimistel osalevate erakondade, kandidaatide ja kolmandate isikute valimiskulude rahastamist ning nende osalemist Euroopa Parlamendi valimistel iga liikmesriik oma riigisiseste õigusaktidega.

2. Lõikes 1 osutatud kampaaniatega kaasnevad kulud peavad Euroopa tasandi erakondade raamatupidamise aastaaruannetes olema selgelt tuvastatavad.

Artikkel 22

Rahastamiskeeld

1. Olenemata artikli 21 lõikest 1 ei kasutata Euroopa tasandi erakondadele Euroopa Liidu üldeelarvest või muudest allikatest eraldatavaid rahalisi vahendeid muude erakondade, eelkõige liikmesriikide erakondade või kandidaatide otseseks või kaudseks rahastamiseks. Nendele riikide erakondadele ja kandidaatidele kohaldatakse endiselt riigisiseseid eeskirju.

⁽¹⁾ EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5.

2. Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele Euroopa Liidu üldeelarvest või muudest allikatest eraldatavaid rahalisi vahendeid ei kasutata muuks otstarbeks kui artikli 2 punktis 4 nimetatud ülesannete rahastamiseks ning põhikirjas vastavalt artiklile 5 seatud eesmärkidega otseselt seotud kulude katmiseks. Iseäranis ei kasutata selliseid rahalisi vahendeid valimiste, erakondade või kandidaatide või teiste sihtasutuste otseseks või kaudseks rahastamiseks.

3. Euroopa tasandi erakondadele ja Euroopa tasandi poliitilistele sihtasutustele Euroopa Liidu üldeelarvest või muudest allikatest eraldatavaid rahalisi vahendeid ei kasutata referendumikampaaniate rahastamiseks.

V PEATÜKK

KONTROLL JA KARISTUSED

Artikkel 23

Raamatupidamise, aruandluse ja auditiga seotud kohustused

1. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused esitavad hiljemalt kuue kuu jooksul pärast eelarveaasta lõppu ametile ning koopia Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutajale ja oma asukohaliikmesriigi pädevale riiklikule kontaktpunktile järgmised dokumendid:

- a) raamatupidamise aastaaruande koos märkustega, mis sisaldab tulusid ja kulusid, ning eelarveaasta alguse ja lõpu vara ja kohustused vastavalt asukohaliikmesriigis kohaldatavale õigusele, ning raamatupidamise aastaaruande, mis põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1606/2002⁽¹⁾ artiklis 2 määratletud rahvusvahelistel raamatupidamisstandarditel;
- b) sõltumatu asutuse või eksperdi teostatud välisauditi aruande raamatupidamise aastaaruande kohta, mis käsitleb nii kõnealuse raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsust kui ka tulude ja kulude seaduslikkust ja korrektsust;
- c) vastavalt artikli 20 lõigetele 2, 3 ja 4 teatatud annetajate ja toetajate ning nende annetuste või toetuste loetelu.

2. Kui kulutusi teevad Euroopa tasandi erakonnad koos liikmesriikide erakondadega või Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused koos liikmesriikide poliitiliste sihtasutustega ja koos muude organisatsioonidega, lisatakse tõendid Euroopa tasandi erakondade või Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste otse või kolmandate isikute kaudu kantud kulude kohta lõikes 1 osutatud raamatupidamise aastaaruannetes.

3. Lõike 1 punktis b nimetatud sõltumatud välisasutused või -eksperdid valib välja, annab neile volitused ja maksab tasu Euroopa Parlament. Neile antakse asjakohased volitused raamatupidamisarvestuse auditeerimiseks vastavalt oma asukoha- või asutamiskoha liikmesriigis kohaldatavale õigusele.

4. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused esitavad sõltumatutele asutustele või ekspertidele kogu teabe, mida need oma auditi tarbeks nõuavad.

5. Sõltumatud asutused või eksperdid teavitavad ametit ja Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutajat igast kahtlustatavast ebaseaduslikust tegevusest ja pettusest või korruptsioonist, mis võib kahjustada liidu finantshuve. Amet ja Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja teavitavad sellest asjaomaseid riiklikke kontaktpunkte.

Artikkel 24

Kontrolli üldeeskirjad

1. Seda, kuidas Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused järgivad käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, kontrollivad omavahelises koostöös amet, Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja ja pädevad liikmesriigid.

2. Amet kontrollib, kuidas Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused järgivad käesoleva määruse kohaseid kohustusi, eelkõige seoses artikliga 3, artikli 4 lõike 1 punktidega a ja b ning d–f, artikli 5 lõike 1 punktidega a–e ja g, artikli 9 lõigetega 5 ja 6 ning artiklitega 20, 21 ja 22.

Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja kontrollib, kuidas Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused järgivad liidupoelse rahastamisega seotud kohustusi, mis tulenevad käesolevast määrusest ja on kooskõlas finantsmäärusega. Sellist kontrolli teostades rakendab Euroopa Parlament vajalikke meetmeid liidu finantshuve kahjustava pettuse ärahoidmise ja selle vastu võitlemise vallas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

3. Lõikes 2 osutatud ameti ja Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja kontroll ei laiene sellele, kuidas Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused järgivad kohustusi, mis tulenevad artiklis 14 osutatud kohaldatavast riigisisest õigusest.

4. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused esitavad ameti, Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja, kontrollikoja, Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) või liikmesriikide nõudmisel kogu teabe, mis on vajalik kontrollide läbiviimiseks, mille eest nimetatud on käesoleva määruse kohaselt vastutavad.

Artikli 20 järgimise kontrolli tarbeks esitavad Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused ametile viimase nõudmisel teabe üksikliikmetelt saadud toetuste ja nende liikmete isiku kohta. Peale selle võib amet vajaduse korral Euroopa tasandi erakondadelt nõuda, et need esitaksid valimistel mandaadi saanud liikmete allkirjastatud kinnitused, et kontrollida artikli 3 lõike 1 punkti b esimeses lõigus sätestatud tingimuse täitmist.

Artikkel 25

Rakendamine ja liidupoelse rahastamise kontroll

1. Assigneeringud Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamiseks määratakse kindlaks iga-aastase eelarvemenetluse käigus ja neid kasutatakse kooskõlas käesoleva määruse ja finantsmäärusega.

Toetuste andmise tingimused sätestab Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja toetusetootluste esitamise kutses.

2. Euroopa Liidu üldeelarvest saadud rahalisi vahendeid ja nende kasutamist kontrollitakse kooskõlas finantsmäärusega.

Kontrolli teostatakse ka iga-aastase sõltumatu välisauditi kinnitamise teel, nagu on ette nähtud artikli 23 lõikega 1.

3. Kontrollikoda teostab oma kontrollivolitusi vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 287.

4. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, mida rahastatakse käesoleva määruse alusel, esitavad kontrollikojale viimase nõudmisel kõik dokumendid või teabe, mida kontrollikoda vajab oma ülesande täitmiseks.

5. Toetust käsitlevas otsuses või kokkuleppes sätestatakse sõnaselgelt, et Euroopa Parlament ja kontrollikoda auditeerivad Euroopa Liidu üldeelarvest toetuse saanud Euroopa tasandi erakonda või Euroopa tasandi poliitilist sihtasutust dokumentide alusel ja kohapeal.

6. Kontrollikoda ja Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja või mõni teine Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja volitatud väline asutus võib viia läbi vajalikud kontrollid kohapeal, et kontrollida kulude seaduslikkust ning toetust käsitleva otsuse või kokkuleppe sätete korrektset rakendamist ning Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste puhul tööprogrammi või meetme korrektset rakendamist. Kõnealune Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus esitab kõik selle ülesande täitmiseks vajalikud dokumendid või teabe.

7. OLAF võib teostada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁾ ja nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽²⁾ kehtestatud sätetele ja menetlustele eesmärgiga teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud ebaseaduslikku tegevust, mis mõjutab liidu finantshuve seoses käesoleva määruse alusel antud toetustega. Asjakohasel juhul võib Euroopa Parlamendi eelarvehendite käsutaja võtta tulemuste põhjal vastu otsuse makstud summade tagasinõudmise kohta.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

*Artikkel 26***Tehniline tugi**

Euroopa Parlamendi igasugune tehniline tugi Euroopa tasandi erakondadele rajaneb võrdse kohtlemise põhimõttel. Tuge antakse vähemalt sama soodsatel tingimustel kui muudele välisorganisatsioonidele ja -liitudele, millele võib anda samasugust tuge arve ja makse vastu.

*Artikkel 27***Karistused**

1. Kooskõlas artikliga 16 teeb amet otsuse kustutada Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus registrist karistusena kõigil järgmistel juhtudel:

- a) kui *res judicata* jõudu omavas kohtuotsuses on leitud, et kõnealune erakond või sihtasutus on tegelenud ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab Euroopa Liidu finantshuve, nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 106 lõikes 1;
- b) kui artikli 10 lõigetes 2–5 sätestatud korra kohaselt on kindlaks tehtud, et see ei täida enam ühte või mitut artikli 3 lõike 1 punktides a, c ja e või artikli 3 lõikes 2 sätestatud tingimust, või
- c) kui liikmesriik esitab taotluse kustutada erakond või sihtasutus registrist riigisisese õigusest tulenevate kohustuste ulatusliku eiramise tõttu ja taotlus vastab artikli 16 lõike 3 punktis b sätestatud nõuetele.

2. Amet määrab rahalised karistused järgmistel juhtudel:

a) mittekvantifitseeritavate süütegude eest:

- i) kui ei täideta artikli 9 lõigetes 5 või 6 sätestatud nõudeid;
- ii) kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei täida võetud kohustusi ega esita teavet vastavalt artikli 4 lõike 1 punktidele a ja b ning d–f ja artikli 5 lõike 1 punktidele a, b, d ja e;
- iii) kui ei edastata annetatate ja nende annetuste nimekirja vastavalt artikli 20 lõikele 2 või annetusi ei registreerita vastavalt artikli 20 lõigetele 3 ja 4;
- iv) kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on rikkunud artikli 23 lõikes 1 või artikli 24 lõikes 4 sätestatud kohustusi;
- v) kui *res judicata* jõudu omavas kohtuotsuses on leitud, et Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on tegelenud ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab Euroopa Liidu finantshuve, nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 106 lõikes 1;
- vi) kui asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on mil iganes jätnud teabe tahtlikult esitamata või on esitanud tahtlikult ebaõiget või eksitavat teavet või kui käesoleva määrusega Euroopa Liidu üldeelarvest toetuse saaja auditeerimiseks või kontrollimiseks volitatud asutused tuvastavad raamatupidamise aastaaruannetes ebatäpsusi, mida määruse (EÜ) nr 1606/2002 artiklis 2 määratletud rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaselt käsitatakse olulise andmete puudumise või väärkajastamisena;

b) kvantifitseeritavate süütegude eest:

- i) kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on vastu võtnud annetusi ja toetusi, mis on artikli 20 lõike 1 või 5 alusel keelatud, kui ei täideta artikli 20 lõikes 6 sätestatud tingimusi;
- ii) kui ei täideta artiklites 21 ja 22 sätestatud nõudeid.

3. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi sihtasutus on süüdi mõistetud lõike 2 punkti a alapunktides v ja vi nimetatud süütegudes, võib Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja selle edaspidisest liidupoolsest rahastamisest ilma jätta kuni viieks aastaks või, juhul kui süütegu viie aasta jooksul korratakse, kuni kümneks aastaks. See ei piira Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja volitusi, mis on sätestatud finantsmääruse artiklis 204n.

4. Lõigete 2 ja 3 kohaldamisel kohaldatakse Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele järgmisi rahalisi karistusi:

- a) mittekvantifitseeritavate süütegude eest – kindlaksmääratud protsendimäärat asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse aastaelarvest:

- 5 % või
  - 7,5 %, kui tegemist on üheaegsete süütegudega, või
  - 20 %, kui tegemist on korduva süüteoga, või
  - üks kolmandik nimetatud protsendimääradest, kui asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on teatanud rikkumisest vabatahtlikult, enne kui amet on ametlikult juurdlust alustanud, isegi kui tegemist on üheaegsete süütegude või korduva süüteoga, ning asjaomane erakond või sihtasutus on rakendanud kohaseid parandusmeetmeid;
  - 50 % asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse eelmise aasta aastaearvest, kui *res judicata* jõudu omavas kohtuotsuses on leitud, et erakond või sihtasutus on tegelenud ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve, nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 106 lõikes 1;
- b) kvantifitseeritavate süütegude eest – kindlaksmääratud protsendimäära ebaseaduslikest rahasummadest, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, vastavalt järgmisele astmikule, sealjuures kuni 10 % asjaomase Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse aastaearvest:
- 100 % ebaseaduslikust rahasummast, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, kui see on kuni 50 000 eurot, või
  - 150 % ebaseaduslikust rahasummast, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, kui see on vahemikus 50 000 ja 100 000 eurot, või
  - 200 % ebaseaduslikust rahasummast, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, kui see on vahemikus 100 000 ja 150 000 eurot, või
  - 250 % ebaseaduslikust rahasummast, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, kui see on vahemikus 150 000 ja 200 000 eurot, või
  - 300 % ebaseaduslikust rahasummast, mis on vastu võetud või millest ei ole teatatud, kui see on rohkem kui 200 000 eurot, või
  - üks kolmandik nimetatud protsendimääradest, kui asjaomane Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on teatanud rikkumisest vabatahtlikult, enne kui amet ja/või Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja on ametlikult juurdlust alustanud, ning asjaomane erakond või sihtasutus on rakendanud kohaseid parandusmeetmeid.

Nimetatud protsendimäärade kohaldamisel käsitletakse iga annetust või toetust eraldi.

5. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus on samaaegselt pannud toime mitu käesoleva määruse rikkumist, määratakse erakonnale või sihtasutusele vaid kõige raskema süüteo eest ettenähtud karistus, kui lõike 4 punktis a ei ole sätestatud teisiti.

6. Käesolevas määruses sätestatud karistuste suhtes kohaldatakse viieaastast aegumistähtaega alates päevast, kui asjaomane süütegu toime pandi, või jätkuvate või korduvate süütegude puhul alates päevast, kui rikkumine lõppes.

Artikkel 28

Ameti, Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja ja liikmesriikide vaheline koostöö

1. Amet, Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja ja liikmesriigid (riiklike kontaktpunktide kaudu) vahetavad teavet ning teavitavad üksteist regulaarselt küsimustest, mis on seotud rahastamistingimuste, kontrolli ja karistustega.
2. Nad lepivad omavahel kokku ka selle teabevahetuse praktilise korra, sealhulgas konfidentsiaalse teabe või tõendusmaterjali avaldamise ning liikmesriikide vahelise koostöö tingimused.
3. Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja teavitab ametit kõigist järeldustest, mis võivad viia karistuste määramiseni vastavalt artikli 27 lõigetele 2–4, et amet saaks rakendada kohaseid meetmeid.
4. Amet teavitab Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutajat oma kõigist karistuste kohta tehtud otsustest, et eelarvevahendite käsutaja saaks vastavalt finantsmäärusele võtta asjakohaseid meetmeid.

*Artikkel 29***Parandusmeetmed ja hea halduse põhimõtted**

1. Enne artiklis 27 osutatud karistustega seotud lõplike otsuste tegemist annab amet või Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale või Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele võimaluse võtta mõistliku ajavahemiku jooksul, mis üldjuhul ei ületa ühte kuud, olukorra parandamiseks vajalikud meetmed. Eelkõige annab amet või Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja võimaluse parandada kirja- ja arvutusvead, esitada vajaduse korral täiendavaid dokumente või täiendavat teavet või parandada väiksemaid vigu.
2. Kui Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus ei ole lõikes 1 osutatud ajavahemiku jooksul parandusmeetmeid rakendanud, tehakse otsus artiklis 27 osutatud asjakohaste karistuste kohaldamise kohta.
3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata artikli 3 lõike 1 punktides b–d ja artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud tingimuste suhtes.

*Artikkel 30***Tagasinõudmine**

1. Tulenevalt ameti otsusest Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse registrist kustutamise kohta tühistab või lõpetab Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja kõik kehtivad otsused või kokkulepped liidupoolse rahastamise kohta, välja arvatud artikli 16 lõike 2 punktis c ja artikli 3 lõike 1 punktides b ja d ettenähtud juhtudel. Eelarvevahendite käsutaja nõuab tagasi ka kõik liidupoolsed rahalised vahendid, sealhulgas kõik eelmistel aastatel kasutamata jäänud vahendid.
2. Euroopa tasandi erakond või Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus, mille suhtes on artikli 27 lõikes 1 ning lõike 2 punkti a alapunktides v ja vi nimetatud mis iganes rikkumise eest määratud karistus, ei täida sel põhjusel enam artikli 18 lõike 2 tingimusi. Selle tulemusena lõpetab Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja käesoleva määruse alusel saadud ELi rahalisi vahendeid käsitlevate toetuslepingute või otsuste kehtivuse ning nõuab sisse toetuslepingute või otsuste raames alusetult makstud summad, sealhulgas eelmistel aastatel kasutamata jäänud liidu vahendid.

Sellise lõpetamise korral piirab Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja makseid nii, et need piirduvad vaid Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse tegelike rahastamiskõlblike kuludega kuni lõpetamisotsuse jõustumise kuupäevani.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka artikli 16 lõike 2 punktis c ning artikli 3 lõike 1 punktides b ja d osutatud juhtudele.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 31***Kodanike teavitamine**

Vastavalt artiklitele 21 ja 22 ning oma põhikirjale ja sisemistele protsessidele võivad Euroopa tasandi erakonnad Euroopa Parlamendi valimistega seoses võtta kõik vajalikud meetmed, et teavitada liidu kodanikke liikmesriikide erakondade ja kandidaatide ning asjaomaste Euroopa tasandi erakondade vahelisest seotusest.

*Artikkel 32***Läbipaistvus**

1. Euroopa Parlament avaldab selleks loodud veebisaidil ameti või oma eelarvevahendite käsutaja loal järgmised andmed:
  - a) kõigi registreeritud Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste nimed ja põhikirjad koos dokumentidega, mis on esitatud osana nende registreerimistaotlusest vastavalt artiklile 8, hiljemalt neli nädalat pärast ameti otsuse vastuvõtmist ning pärast nimetatud tähtaega kõik vastavalt artikli 9 lõigetele 5 ja 6 ametile teatatud muudatused;
  - b) tagasilükatud taotluste loetelu koos dokumentidega, mis on esitatud nende osana, koos artikli 8 kohaselt esitatud registreerimistaotlusega, ning tagasilükkamise põhjused hiljemalt neli nädalat pärast ameti otsuse vastuvõtmist;

- c) aastaaruanne, millele on lisatud tabel igale Euroopa tasandi erakonnale ja Euroopa tasandi poliitilisele sihtasutusele makstud summadega iga eelarveaasta kohta, mille eest Euroopa Liidu üldeelarvest on toetust antud;
- d) artikli 23 lõikes 1 osutatud raamatupidamise aastaaruanded ja välisauditi aruanded ning Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste puhul tööprogrammide või meetmete rakendamist käsitlevad lõpparuanded;
- e) annetajate nimed ja nende annetused, millest Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused on teavitanud vastavalt artikli 20 lõigetele 2, 3 ja 4, välja arvatud füüsiliste isikute annetused, mille väärtus ei ületa 1 500 eurot annetaja kohta aastas, mis märgitakse kui „väikeannetused”. Füüsiliste isikute annetus, mille aastane väärtus on üle 1 500 euro ja kuni 3 000 eurot, ei avaldata, kui vastav annetaja ei ole eelnevalt andnud kirjalikku luba nende avaldamiseks. Kui eelnevat luba ei ole antud, märgitakse sellised annetused „väikeannetustena”. Avaldatakse ka väikeannetuste kogusumma ja annetajate arv kalendriaasta kohta;
- f) artikli 20 lõigetes 7 ja 8 osutatud toetused, millest Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused on teavitanud vastavalt artikli 20 lõikele 2, sealhulgas toetusi andnud liikmeserakondade või -organisatsioonide identifitseerimisandmed;
- g) tulenevalt artiklist 27 tehtud ameti lõplike otsuste üksikasjad ja põhjused, mis sisaldavad vajaduse korral sõltumatust väljapaistvatest isikutest koosnevas komitees vastavalt artiklitele 10 ja 11 vastu võetud arvamusi, võttes asjakohaselt arvesse määrust (EÜ) nr 45/2001;
- h) kõigi Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja vastavalt artiklile 27 tehtud lõplike otsuste üksikasjad ja põhjendused;
- i) Euroopa tasandi erakondadele osutatud tehnilise toe kirjeldus ja
- j) artiklis 38 osutatud Euroopa Parlamendi hindamisaruanne käesoleva määruse kohaldamise ja rahastatud tegevuse kohta.

2. Euroopa Parlament avaldab Euroopa tasandi erakonna juriidilistest isikutest liikmete nimekirja, mis on vastavalt artikli 4 lõikele 2 lisatud erakonna põhikirjale ja ajakohastatud vastavalt artikli 9 lõikele 6, ning erakonna üksikliikmete üldarvu.

3. Isikuandmed jäetakse lõikes 1 osutatud veebisaidil avaldamata, kui neid isikuandmeid ei avaldata vastavalt lõike 1 punktidele a, e või g.

4. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused esitavad võimalikele liikmetele ja annetajatele avalikult kättesaadavas andmekaitseteates direktiivi 95/46/EÜ artiklis 10 nõutud andmed ning teavitavad neid sellest, et Euroopa Parlament, amet, Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF), kontrollikoda, liikmesriigid või nende poolt volitatud välised asutused või eksperdid töötlevad auditeerimise ja kontrollimise eesmärgil nende isikuandmeid, ning sellest, et nende isikuandmed avaldatakse lõikes 1 osutatud veebisaidil. Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja lisab määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 11 kohaldamisel sama teabe käesoleva määruse artikli 18 lõikes 1 osutatud toetustaotluste esitamise kutsetele.

Artikkel 33

Isikuandmete kaitse

1. Käesoleva määruse alusel isikuandmete töötlemisel järgivad amet, Euroopa Parlament ja artiklis 11 osutatud välja-paistvate isikute komitee isikuandmete töötlemisel määrust (EÜ) nr 45/2001. Isikuandmete töötlemisel käsitatakse neid vastavalt nimetatud artikli 2 punktile d vastutavate töötlejadena.

2. Käesoleva määruse alusel isikuandmete töötlemisel järgivad Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, vastavalt artiklile 24 Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamisega seotud aspektide kontrollimise eest vastutavad liikmesriigid ning vastavalt artikli 23 lõikele 1 raamatupidamisarvestuse auditeerimiseks volitatud sõltumatud asutused või eksperdid direktiivi 95/46/EÜ ja sellest tulenevalt vastuvõetud riigisiseseid sätteid. Isikuandmete töötlemisel käsitatakse neid vastavalt nimetatud direktiivi artikli 2 punktile d vastutavate töötlejadena.

3. Amet, Euroopa Parlament ja artiklis 11 osutatud väljapaistvate isikute komitee tagavad, et nende poolt käesoleva määruse alusel kogutud isikuandmeid kasutatakse ainult Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamise ning Euroopa tasandi erakondade liikmesuse seaduslikkuse, korrektsuse ja läbipaistvuse tagamiseks. Nad kustutavad kõik sel otstarbel kogutud isikuandmed 24 kuu jooksul pärast asjakohaste osade avaldamist vastavalt artiklile 32.

4. Raamatupidamisarvestuse auditeerimiseks volitatud liikmesriigid ja sõltumatud asutused või eksperdid kasutavad isikuandmeid, mida nad saavad, ainult Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamise kontrollimiseks. Kõnealused isikuandmed kustutatakse vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele pärast nende edastamist vastavalt artiklile 28.

5. Isikuandmeid võib säilitada lõikes 3 või 4 osutatud riigisiseses õiguses kehtestatud ajapiirangust kauem, kui selline säilitamine on vajalik Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse rahastamise või Euroopa tasandi erakonna liikmesusega seotud kohtu- või haldusmenetluseks. Kõik sellised isikuandmed kustutatakse hiljemalt üks nädal pärast nimetatud menetluste lõpuleviimist lõpliku otsusega või pärast mis tahes auditite, kaebuste, kohtuvaidluste või nõuete lahendamist.

6. Lõigetes 1 ja 2 osutatud vastutavad töötajad rakendavad vajalikke tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, kaitsmaks isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, juhusliku kaotamise, muutmise, ebaseadusliku avalikustamise või juurdepääsu eest, eelkõige juhul, kui selliste andmete töötlemine hõlmab andmete edastamist võrgu kaudu, ning igasuguse muu võimaliku ebaseadusliku töötlemise eest.

7. Euroopa andmekaitseinspektori ülesanne on jälgida ja tagada, et amet, Euroopa Parlament ja artiklis 11 osutatud väljapaistvate isikute komitee järgivad ja kaitsevad käesoleva määruse alusel toimuva isikuandmete töötlemise käigus füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi. Ilma et see piiraks mis tahes õiguskaitsevahendite kasutamist, võib iga andmesubjekt esitada Euroopa andmekaitseinspektorile kaebuse, kui ta leiab, et tema isikuandmete töötlemisel ametis, Euroopa Parlamendis või nimetatud komitees on rikutud tema õigust isikuandmete kaitsele.

8. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, käesoleva määruse alusel raamatupidamisarvestuse auditeerimiseks volitatud liikmesriigid ning sõltumatud asutused või eksperdid on vastavalt kohaldatavale riigisisesele õigusele vastutavad igasuguse kahju eest, mida nad käesoleva määruse alusel toimuva isikuandmete töötlemise käigus põhjustavad. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse, direktiivi 95/46/EÜ ja sellest tulenevalt vastu võetud riigisiseste sätete rikkumise ning eelkõige isikuandmete kuritarvitamise korral kohaldatakse nende suhtes tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Artikkel 34

Õigus olla ära kuulatud

Enne kui amet või Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja teeb otsuse, mis võib kahjustada Euroopa tasandi erakonna, Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse või artiklis 8 osutatud taotleja õigusi, kuulab amet või eelarvevahendite käsutaja ära Euroopa tasandi erakonna, Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse või asjaomase taotleja esindajad. Amet või Euroopa Parlament põhjendab oma otsust nõuetekohaselt.

Artikkel 35

Kaebuse esitamise õigus

Käesoleva määruse alusel vastuvõetud otsuste suhtes võib ELi toimimise lepingu asjakohaste sätete alusel algatada Euroopa Liidu Kohtus kohtumenetluse.

Artikkel 36

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 7 lõikes 2 ja artikli 8 lõike 3 punktis a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 24. novembrist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 2 ja artikli 8 lõike 3 punktis a osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 7 lõike 2 ja artikli 8 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 37

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 38

Hindamine

Euroopa Parlament avaldab pärast ametiga konsulteerimist 2018. aasta keskpaigaks aruande käesoleva määruse kohaldamise ja rahastatud tegevuse kohta. Aruanne hõlmab asjakohasel juhul põhikirja ja rahastamissüsteemidesse tehtavaid võimalikke muudatusi.

Enne 2018. aasta lõppu esitab komisjon aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta ja koos sellega asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 39

Tulemuslik kohaldamine

Liikmesriigid võtavad käesoleva määruse tulemusliku kohaldamise tagamiseks vastu asjakohased õigusaktid.

Artikkel 40

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 2004/2003 tunnistatakse kehtetuks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast. Seda kohaldatakse siiski edasi toimingute ja kohustuste suhtes, mis on seotud Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamisega 2014., 2015., 2016. ja 2017. eelarveaastal.

Artikkel 41

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Komisjon võtab artikli 7 lõikes 2 ja artikli 8 lõike 3 punktis a osutatud õigusaktid vastu hiljemalt 1. juulil 2015.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2017. Artiklis 6 osutatud amet luuakse 1. septembriks 2016. Euroopa tasandi erakonnad ja Euroopa tasandi poliitilised sihtasutused, mis registreeritakse pärast 1. jaanuari 2017, võivad käesoleva määruse alusel rahastamist taotleda vaid 2018. eelarveaastal või pärast seda algava tegevuse tarbeks.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 22. oktoober 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
B. DELLA VEDOVA

—

LISA

Igale taotlejale kohustuslik standarddeklaratsioon

Allakirjutanu, kellele [Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse nimetus] on andnud täielikud volitused, tõendab käesolevaga järgmist:

[Euroopa tasandi erakonna või Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse nimetus] kohustub järgima määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 3 lõike 1 punktis c või artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud registreerimistingimusi, see tähendab Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 väljendatud Euroopa Liidu põhiväärtusi, milleks on inimväärikus, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.

Volitatud esindaja allkiri:

Kõnetlussõna (hr, pr, ...), perekonna- ja eesnimi:	
Esindaja funktsioon organisatsioonis, mis taotleb enda registreerimist Euroopa tasandi erakonnana / Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse-na:	
Koht/kuupäev:	
Allkiri:	

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL, EURATOM) nr 1142/2014,**22. oktoober 2014,****millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 seoses Euroopa tasandi erakondade rahastamisega**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 322, koostoimes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga, eriti selle artikliga 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽¹⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa tasandi erakondadel on liidusisese integratsiooni seisukohast oluline roll.
- (2) Euroopa Liidu lepingu artiklis 10 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 12 lõikes 2 on sätestatud, et Euroopa tasandi erakonnad aitavad kaasa euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisele ja liidu kodanike tahte väljendamisega.
- (3) Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 4. novembril 2003. aastal vastu määruse (EÜ) nr 2004/2003 Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta ⁽³⁾.
- (4) Euroopa Parlament on 6. aprilli 2011. aasta resolutsioonis Euroopa tasandi erakondi reguleerivaid määrusi ja erakondade rahastamise eeskirju käsitleva määruse (EÜ) nr 2004/2003 kohaldamise kohta ⁽⁴⁾ soovitanud teha Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste rahastamises mitu muudatust, võttes arvesse omandatud kogemusi.
- (5) Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 22. oktoobril 2014 vastu määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014, ⁽⁵⁾ millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2004/2003 ning sätestatakse uued eeskirjad, mis käsitlevad muu hulgas Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamist, eelkõige rahastamistingimusi, rahaliste vahendite eraldamist ja jaotamist, annetusi ja toetusi, Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniate rahastamist, hüvitatavaid kulusid, rahastamiskeeldu, raamatupidamisarvestust, aruandlust ja auditit, rakendamist ja kontrolli, karistusi, Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste ametit, Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutajat ja liikmesriikidevahelist koostööd ning läbipaistvust.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽⁶⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) peaks sisaldama määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 ette nähtud õigusnorme, mis käsitlevad liidu üldeelarvest antavaid rahalisi toetusi Euroopa tasandi erakondadele. Need õigusnormid peaksid võimaldama Euroopa tasandi erakondadele nende rahaliste toetuste kasutamiseks ettenähtud tähtaegade puhul suuremal määral paindlikkust, mida nõuab nende tegevuse laad.
- (7) Finantsmääruse artikli 125 lõikes 6 sätestatud tegevustoetuste kaudu Euroopa tasandi erakondadele rahalise toetuse eraldamise süsteem, eelkõige iga-aastase tööprogrammi esitamise kohustus, mis liikmesriikide õiguses puudub, ei sobi kokku nende vajadustega. Seepärast tuleks Euroopa tasandi erakondadele anda eriomast rahalist toetust, mis oleks kooskõlas Euroopa tasandi erakondadele eriomaste vajadustega. Kuna Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste suhtes kohaldatakse jätkuvalt toetusi käsitlevaid finantsmääruse sätteid, peaks olema nende suhtes võimalik kohaldada finantsmääruse artikli 125 lõikes 6 sätestatud piiratud osa tulude ülekandmist tingimusel, et see kasutatakse ära kolme kuu jooksul.

⁽¹⁾ ELT C 4, 8.1.2014, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 29. septembri 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 297, 15.11.2003, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 46.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (8) Kuigi rahalist toetust antakse ilma iga-aastase tööprogrammi esitamist nõudmata, peaksid Euroopa tasandi erakonnad liidu rahaliste vahendite otstarbekat kasutamist tagantjärele põhjendama. Eelkõige peaks vastutav eelarvevahendite käsutaja kontrollima, kas rahalisi vahendeid on kasutatud selleks, et tasuda toetustaotluste esitamise kutses nimetatud hüvitatavate kulude eest käesolevas määruses sätestatud tähtaja jooksul. Euroopa tasandi erakondadele antavad rahalised toetused tuleks ära kasutada nende eraldamise aastale järgneva eelarveaasta jooksul, pärast mida peaks vastutav eelarvevahendite käsutaja kasutamata rahalised vahendid sisse nõudma.
- (9) Euroopa tasandi erakondade tegevuskulude rahastamiseks eraldatud liidu rahalisi vahendeid ei tohiks kasutada muudel kui määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud eesmärkidel, eelkõige mitte selleks, et rahastada otse või kaudselt muid isikuid, nagu liikmesriikide erakonnad. Euroopa tasandi erakonnad peaksid kasutama saadud rahalisi toetusi selleks, et tasuda teatava protsendi jooksvate ja tulevaste kulude eest, mitte selliste kulude või võlgnevuste eest, mis on tekkinud enne toetustaotluste esitamist.
- (10) Samuti tuleks rahaliste toetuste andmist lihtsustada ja kohandada seda Euroopa tasandi erakondade eripärale, pidades silmas valikukriteeriumide puudumist, milleks on eelkõige üldreeglina ühekordse täissummas eelmakse tegemine ja võimalus kasutada ühekordseid makseid, kindlamääralisi makseid või ühikuhindade alusel rahastamist.
- (11) Liidu üldeelarvest antav rahaline toetus tuleks peatada, seda tuleks vähendada või selle andmine lõpetada, kui Euroopa tasandi erakonnad rikuvad määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud kohustusi.
- (12) Karistusi, mis põhinevad nii finantsmäärusel kui ka määrusel (EL, Euratom) nr 1141/2014, tuleks mõista ühetasuliselt, pidades kinni *non bis in idem* põhimõttest. Kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 ei kohaldata finantsmääruses sätestatud haldus- ja/või rahalisi karistusi olukorras, kus on juba mõistetud karistus määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 alusel.
- (13) Seetõttu tuleks finantsmäärust vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 121 lõikele 2 lisatakse järgmine punkt:

„j) teise osa VIII jaotises osutatud rahalised toetused Euroopa tasandi erakondadele.”

2) Artiklit 125 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 teine lõik jäetakse välja;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Kui Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 (*) tähenduses) tulud ületavad kulusid sellise eelarveaasta lõpuks, mille jooksul erakond on saanud tegevustoetust, võib erandina käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud kasumi taotlemist keelavast põhimõttest teatava osa kõnealusest tulude ja kulude vahest, mis ei ületa 25 % selle eelarveaasta kogutuludest, üle kanda järgmiselle eelarveaastasse tingimusel, et see kasutatakse ära enne järgmise eelarveaasta esimese kvartali lõppu.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (ELT L 317, 4.11.2014, lk 1).”

3) Teise osasse lisatakse järgmine jaotis:

„VIII JAOTIS

EUROOPA TASANDI ERAKONDADELE ANTAV RAHALINE TOETUS

Artikkel 204a

Üldsätted

1. Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse Euroopa tasandi erakonnana üksust, mis on sellisena registreeritud kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014.

2. Euroopa tasandi erakondadele võib anda eelarvest otsest rahalist toetust, võttes arvesse nende panust euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisse ja liidu kodanike poliitilise tahte väljendamisega kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014.

Artikkel 204b

Põhimõtted

1. Rahalist toetust kasutatakse üksnes selleks, et hüvitada määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 17 lõikes 4 sätestatud protsent Euroopa tasandi erakondade tegevuskuludest, mis on otseselt seotud kõnealuste erakondade eesmärkidega, nagu on täpsustatud nimetatud määruse artikli 17 lõikes 5 ja artiklis 21.

2. Rahalist toetust võib kasutada kulude hüvitamiseks, mis on seotud Euroopa tasandi erakondade sõlmitud lepingutega, eeldusel et lepingute sõlmimisel ei esinenud huvide konflikti.

3. Rahalist toetust ei kasutata selleks, et anda Euroopa tasandi erakonnale mõnele liikmele või töötajale otseselt või kaudselt rahalist või mitterahalist isiklikku kasu. Rahalist toetust ei kasutata selleks, et otseselt või kaudselt rahastada kolmandate isikute, eelkõige liikmesriikide erakondade või Euroopa või liikmesriigi tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust toetuste, annetuste, laenude või muu samalaadse kokkuleppe vormis. Rahalisi toetusi ei kasutata määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 22 välistatud eesmärkidel.

4. Rahalise toetuse suhtes kohaldatakse läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet kooskõlas määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud kriteeriumidega.

5. Rahalisi toetusi annab Euroopa Parlament igal aastal ja need avaldatakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 35 lõikega 2 ja määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 32 lõikega 1.

6. Rahalist toetust saavad Euroopa tasandi erakonnad ei saa eelarvest muid vahendeid ei otseselt ega kaudselt. Eelkõige tuleb keelata Euroopa Parlamendi fraktsioonide eelarvest tehtavad annetused. Mitte ühelgi juhul ei või ühtki kuluartiklit eelarvest rahastada kaks korda.

Artikkel 204c

Eelarveaspektid

Rahalist toetust makstakse Euroopa Parlamendi eelarvejaost. Assigneeringud, mis on ette nähtud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 23 osutatud sõltumatutele välistele auditeerimisasutustele või ekspertidele, tuleb kanda otse Euroopa Parlamendi eelarvesse.

Artikkel 204d

Toetustaotluste esitamise kutse

1. Rahalist toetust antakse toetustaotluse esitamise kutse alusel, mis avaldatakse igal aastal vähemalt Euroopa Parlamendi veebisaidil.

2. Euroopa tasandi erakonnale võib anda üksnes ühe rahalise toetuse aastas.

3. Euroopa tasandi erakond võib rahalist toetust saada üksnes juhul, kui ta taotleb rahastamist toetustaotluse esitamise kutses sätestatud tingimustel.

4. Toetustaotluse esitamise kutses määratakse kindlaks rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, mida taotleja peab täitma, ja menetlusest kõrvalejätamise kriteeriumid.

5. Toetustaotluse esitamise kutses määratakse kindlaks vähemalt rahalise toetusega hüvitatavate kulude laad.

6. Toetustaotluse esitamise kutses nõutakse hinnangulist eelarvet.

Artikkel 204e

Rahalise toetuse andmise menetlus

1. Toetustaotlus esitatakse ette nähtud tähtaja jooksul nõuetele vastavana kirjalikult, sealhulgas, kui see on asjakohane, turvalisel viisil elektrooniliselt.

2. Rahalist toetust ei anta taotlejale, kes on rahalise toetuse andmise menetluse ajal mõnes artikli 106 lõikes 1, artiklis 107 ja artikli 109 lõike 1 punktis a osutatud olukorras ja kes on kantud artiklis 108 osutatud menetlusest kõrvalejätmise juhtumeid sisaldavas keskkandmebaasi.
3. Taotlejalt nõutakse selle tõendamist, et ta ei ole üheski lõikes 2 osutatud olukorras.
4. Rahalist toetust antakse toetustaotluse esitamise kutses täpsustatud rahalise toetuse lepingu sõlmimisega või rahalise toetuse andmise otsusega.
5. Vastutavat eelarvevahendite käsutajat võib toetustaotluse hindamisel ja rahalise toetuse lepingu sõlmimisel või rahalise toetuse andmise otsuse tegemisel abistada asjaomane komisjon. Vastutav eelarvevahendite käsutaja täpsustab, võttes nõuetekohaselt arvesse läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, sellise komisjoni koosseisu, ametisse nimetamise ja toimimise eeskirjad ja eeskirjad huvide konflikti välistamiseks.

Artikkel 204f

Hindamismenetlus

1. Toetustaotlused valitakse määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud rahalise toetuse andmise kriteeriumide alusel välja selliste toetustaotluste hulgast, mis vastavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ja mida ei ole menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide alusel menetlusest kõrvale jäetud.
2. Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumides määratakse kindlaks tingimused, mida taotleja peab täitma, et saada määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud õigusnormide kohaselt rahalist toetust.
3. Toetustaotluse eest vastutava eelarvevahendite käsutaja otsuses märgitakse vähemalt järgmine:
  - a) rahalise toetuse ese ja kogusumma;
  - b) valitud taotlejate nimed ja heakskiidetud summad;
  - c) kõikide tagasilükatud taotlejate nimed ning tagasilükkamise põhjused.
4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teatab taotlejale tema toetustaotluse kohta tehtud otsusest kirjalikult. Kui toetustaotlus lükatakse tagasi või taotletavat summat ei anta või ei anta osaliselt, põhjendab vastutav eelarvevahendite käsutaja toetustaotluse rahuldamata jätmist või taotletud summa andmata jätmist, tuginedes seejuures eeskätt lõigetes 1 ja 2 osutatud rahastamiskõlblikkuse ja rahalise toetuse andmise kriteeriumidele. Kui toetustaotlus jäetakse rahuldamata, teavitab vastutav eelarvevahendite käsutaja taotlejat olemasolevatest haldusõiguslikest ja/või kohtulikest õiguskaitsevahenditest, nagu on sätestatud käesoleva määruse artiklis 97.

Artikkel 204g

Rahalise toetuse vorm

1. Rahaline toetus võib olla järgmises vormis:
  - a) teatava protsendi tegelikult kantud hüvitatavate kulude hüvitamine;
  - b) hüvitamine ühikuhindade alusel;
  - c) ühekordne makse;
  - d) kindlamääraline makse;
  - e) punktides a–d nimetatud vormide kombinatsioon.
2. Hüvitada võib üksnes kulud, mis vastavad toetustaotluste esitamise kutses kindlaksmääratud kriteeriumidele ja mida ei ole kantud enne toetustaotluste esitamise kuupäeva.

Artikkel 204h

Rahalise toetuse andmise eeskirjad

1. Ühikuhindu kasutatakse kõigi summana ühiku kohta eelnevalt selgelt kindlaks määratud hüvitatavate kulude või nende teatavate kindlate kategooriate puhul.
2. Ühekordset makset kasutatakse üldiselt teatavate kulude puhul, mis on vajalikud Euroopa tasandi erakonna mõneks konkreetseks tegevuseks. Ühekordset makset kasutatakse ainult koos muude rahalise toetuse vormidega.

3. Kindlamääralist makset kasutatakse protsendimäära kohaldades eelnevalt selgelt kindlaks määratud teatavate kindlate hüvitatavate kulude kategooriate puhul.

4. Ühekordse makse, kindlamääralise makse ja ühikuhindade kasutamisel määratakse need kindlaks toetustaotluste esitamise kutses ning, kui see on kohaldatav, koos vastava summa ja määraga. Toetustaotluse esitamise kutses kirjeldatakse samuti ühekordse makse, kindlamääralise makse või ühikuhindade kindlaksmääramise meetodeid, mis põhinevad objektiivsetel andmetel, nagu Euroopa tasandi erakondi käsitlevad statistilised andmed, varasemad tõendatud või auditeeritavad andmed või nende tavapärased kuluarvestustavad. Rahalise toetuse leping või rahalise toetuse andmise otsus peab sisaldama sätteid, mis võimaldavad veenduda selles, et ühekordse või kindlamääralise makse tegemise või ühikuhindade kasutamise tingimused on täidetud.

Artikkel 204i

Eelmakse

Rahaline toetus makstakse täies ulatuses välja ühekordse eelmaksena, välja arvatud kui vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teisiti.

Artikkel 204j

Tagatised

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja peab seda asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib ta juhtumipõhiselt, tuginedes riskianalüüsile, nõuda, et Euroopa tasandi erakond esitaks eelmaksetega seotud finantsriskide piiramiseks eelneva tagatise, kuid seda üksnes juhul, kui riskianalüüsi kohaselt on Euroopa tasandi erakonnal vahetu oht sattuda mõnda artikli 106 lõike 1 punktides a ja d kirjeldatud olukorda või kui määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 6 alusel asutatud Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste ameti (edaspidi „amet“) otsusest on Euroopa Parlamendile ja nõukogule nimetatud määruse artikli 10 lõike 4 kohaselt teatatud.

Käesoleva määruse artiklit 134, mis käsitleb toetuse puhul esitatavat eelmaksetagatist, kohaldatakse *mutatis mutandis* tagatiste suhtes, mida võidakse nõuda käesoleva artikli lõikes 1 ettenähtud juhtudel Euroopa tasandi erakonnale tehtava eelmakse korral.

Artikkel 204k

Rahalise toetuse kasutamine

1. Rahalist toetust kasutatakse kooskõlas artikliga 204b.
2. Asjaomase rahalise toetusega hõlmatud eelarveaastal (aasta n) kasutamata rahalise toetuse osa kasutatakse 31. detsembriks aastal n+1 kantud hüvitatavate kulude katmiseks. Järelejääv osa rahalisest toetusest, mida ei ole kõnealuse tähtaja jooksul ära kasutatud, nõutakse sisse kooskõlas esimese osa IV jaotise 5. peatükiga.
3. Euroopa tasandi erakonnad peavad kinni määruse (EL) nr 1141/2014 artikli 17 lõikes 4 sätestatud maksimaalsest kaasrahastamise määrast. Eelmise aasta rahaliste toetuste kasutamata jäänud summasid ei või kasutada selle osa rahastamiseks, mida Euroopa tasandi erakonnad peavad rahastama omavahenditest. Kolmandate isikute rahalist toetust ühisürituste korraldamiseks ei käsitata Euroopa tasandi erakonna omavahenditena.
4. Euroopa tasandi erakond kasutab kõigepealt ära selle osa rahalisest toetusest, mida ei ole ära kasutatud rahalise toetusega hõlmatud eelarveaasta jooksul, ja hakkab alles seejärel kasutama pärast seda aastat antud rahalist toetust.
5. Eelmakselt kogunenud intresse käsitatakse rahalise toetuse osana.

Artikkel 204l

Rahalise toetuse kasutamist käsitlev aruanne

1. Euroopa tasandi erakond esitab kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 23 rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja oma raamatupidamise aastaaruande vastutavale eelarvevahendite käsutajale heakskiitmiseks.
2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja koostab käesoleva määruse artikli 66 lõikes 9 osutatud iga-aastase tegevusaruande käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande alusel. Tegevusaruande koostamisel võib kasutada ka muid tõendavaid dokumente.

*Artikkel 204m***Lõppmakse tegemine**

1. Rahalise toetuse summa ei ole lõplik enne, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja on artikli 204l lõikes 1 osutatud rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande heaks kiitnud. Rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine ei takista ametit hiljem kontrollle tegemast.
2. Eelmakse kasutamata osa ei ole lõplik enne, kui Euroopa tasandi erakond on selle ära kasutanud, et katta hüvitatavad kulud, mis vastavad toetustaoitude esitamise kutses kindlaksmääratud kriteeriumidele.
3. Kui Euroopa tasandi erakond ei täida rahalise toetuse kasutamisega seotud kohustusi, peatatakse või lõpetatakse rahalise toetuse andmine või vähendatakse rahalise toetuse summat pärast seda, kui Euroopa tasandi erakonnale on antud võimalus esitada oma seisukohad.
4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja kontrollib enne lõppmakse tegemist, et Euroopa tasandi erakond on endiselt registreeritud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 7 osutatud registris ning selle suhtes ei ole alates toetustaoitude esitamise kuupäevast kuni rahalise toetusega hõlmatud eelarveaasta lõpuni kohaldatud mõnd kõnealuse määruse artikliga 27 ettenähtud karistust.
5. Kui Euroopa tasandi erakond ei ole enam registreeritud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 7 osutatud registris või kui selle suhtes on kohaldatud mõnd kõnealuse määruse artikliga 27 ettenähtud karistust, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja rahalise toetuse maksmise peatada või lõpetada või rahalise toetuse summat vähendada ja nõuda rahalise toetuse lepingu või rahalise toetuse andmise otsuse alusel põhjendamatult makstud summad sisse proportsionaalselt vigade, õigusnormide rikkumise, kelmuste ja pettuste või rahalise toetuse kasutamisega seotud muu kohustuse rikkumise raskusastmega pärast seda, kui asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale on antud võimalus esitada oma seisukohad.

*Artikkel 204n***Kontroll ja karistused**

1. Igas rahalise toetuse lepingus või rahalise toetuse andmise otsuses nähakse selgesõnaliselt ette Euroopa Parlamendi, Euroopa Pettustevastase Ameti ja kontrollikoja õigus kontrollida liidu rahalisi vahendeid saanud kõigi Euroopa tasandi erakondade, töövõtjate ja alltöövõtjate dokumente ning teha kohapealseid kontrolle.
2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib taotlejale määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi kooskõlas käesoleva määruse artikliga 109 ja määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 27.
3. Lõikes 2 osutatud karistusi võib määrata ka Euroopa tasandi erakonnale, kes on toetustaoitude esitamisel või pärast rahalise toetuse saamist vastutava eelarvevahendite käsutaja nõutavate andmete hulgas esitanud valeandmeid või on andmed esitamata jätnud.

*Artikkel 204o***Andmete säilitamine**

1. Euroopa tasandi erakond hoiab kõiki andmeid ja tõendavaid dokumente ning muid rahalise toetuse seisukohast olulisi andmeid viis aastat pärast artikli 204l lõikes 1 osutatud rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande esitamist.
2. Rahalise toetuse kasutamisega seotud auditite, kaebuste, kohtuvaidluste ja nõuete lahendamise seonduvaid andmeid hoitakse alles selliste auditite, kaebuste, kohtuvaidluste või nõuete lahendamise lõpuni.

*Artikkel 204p***Sõltumatute väliste auditeerimisasutuste või ekspertide valimine**

Määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 23 osutatud sõltumatud välised auditeerimisasutused või eksperdid valitakse avaliku hankemenetluse teel. Nende lepingu kehtivusaeg ei tohi olla pikem kui viis aastat. Pärast kaht järjestikust ametiaega loetakse, et neil on huvide konflikt, mis võib auditeerimist negatiivselt mõjutada."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2017. Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 125 lõike 3 teist lõiku ja artikli 125 lõiget 6 kohaldatakse enne käesoleva määruse artikliga 1 tehtud muudatusi kehtinud versioonis jätkuvalt selliste toimingute ja kohustuste suhtes, mis on Euroopa tasandi erakondade rahastamiseks tehtud või võetud kuni 31. detsembrini 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 22. oktoober 2014

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
president
B. DELLA VEDOVA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1143/2014,**22. oktoober 2014,****looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Võõrliikide – loomade, taimede, seente või mikroorganismide – esinemine uutes kohtades ei ole alati murettekitav. Märkimisväärne osa võõrliikidest võib aga muutuda looduslikku tasakaalu ohustavaks ja oluliselt kahjustada bioloogilist mitmekesisust ja sellega seotud ökosüsteemi teenuseid ning avaldada muud sotsiaalset ja majanduslikku mõju, mida tuleks vältida. Ligikaudu 12 000 liidu ja teiste Euroopa riikide liikidest on võõrliigid, millest hinnanguliselt umbes 10–15 % ohustavad looduslikku tasakaalu.
- (2) Looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid on üks peamisi ohte bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele, eelkõige geograafiliselt ja evolutsiooni seisukohalt isoleeritud ökosüsteemides (nt väikesaared). Risk, mida sellised liigid endast kujutavad, võib suureneda ülemaailmse kaubanduse, transpordi, turismi ja kliimamuutuse edenedes.
- (3) Looduslikku tasakaalu ohustavatest võõrliikidest lähtuv oht bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele võib avalduda mitmel viisil, muu hulgas võivad nad rängalt kahjustada pärismaiseid liike ning ökosüsteemide struktuuri ja toimimist, kuna nad mõjutavad elupaiku, kisklust ja konkurentsi, kannavad edasi haigusi, tõrjuvad kohalikud liigid märkimisväärses ulatuses välja ning segunevad pärismaiste liikidega, mille tulemusena muutuvad pärismaiste liikide populatsiooni geneetilised omadused. Lisaks võivad looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid avaldada ka märkimisväärt kahjulikku mõju inimese tervisele ja majandusele. Üksnes elusendid ja nende paljunemisvõimelised osad kujutavad endast ohtu bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele, inimese tervisele ja majandusele, ning seetõttu tuleks käesoleva määrusega kehtestatud piiranguid kohaldada ainult nende suhtes.
- (4) Liidule kui nõukogu otsusega 93/626/EMÜ ⁽³⁾ heakskiidetud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisele on siduv konventsiooni artikli 8 punkt h, mille kohaselt on iga osaline kohustatud, kuivõrd see on võimalik ja asjakohane, „vältima selliste võõrliikide asustamist, mis ohustavad ökosüsteeme, elupaiku või liike, ning selliseid liike reguleerima ja likvideerima”.
- (5) Liit kui nõukogu otsusega 82/72/EMÜ ⁽⁴⁾ heakskiidetud Euroopa looduslike liikide ja looduslike elupaikade kaitset käsitleva konventsiooni osaline on võtnud endale kohustuse võtta kõik asjakohased meetmed looduslike taime- ja loomaliikide elupaikade kaitse tagamiseks.

⁽¹⁾ ELT C 177, 11.6.2014, lk 84.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 29. septembri 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Nõukogu 25. oktoobri 1993. aasta otsus 93/626/EMÜ bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 309, 13.12.1993, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 3. detsembri 1981. aasta otsus 82/72/EMÜ Euroopa floora ja fauna ning nende kasvu- ja elupaikade kaitse konventsiooni sõlmimise kohta (EÜT L 38, 10.2.1982, lk 1).

- (6) Selleks et toetada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2000/60/EÜ, ⁽¹⁾ 2008/56/EÜ ⁽²⁾ ja 2009/147/EÜ ⁽³⁾ ning nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ⁽⁴⁾ eesmärkide saavutamist, peaks käesoleva määrusega kehtestama eeskirjad, et vältida, vähendada nii palju kui võimalik ja leevendada looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele ning inimese tervisele ja ohutusele ning vähendada nende sotsiaalset ja majanduslikku mõju.
- (7) Mõned liigid levivad loomulikult ühest kohast teise keskkonnas toimuvate muutuste tõttu. Seetõttu ei tuleks neid pidada võõrliikideks uues keskkonnas ning need tuleks käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta. Käesolevas määruses tuleks keskenduda üksnes liikidele, mis on liitu sisse toodud inimese sekkumise tagajärjel.
- (8) Praegu on rohkem kui 40 loomatervist käsitlevat liidu seadusandlikku akti, mis sisaldavad sätteid loomahaiguste kohta. Lisaks sisaldab nõukogu direktiiv 2000/29/EÜ ⁽⁵⁾ sätteid taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/18/EÜ ⁽⁶⁾ on sätestatud kord, mida kohaldatakse geneetiliselt muundatud organismide suhtes. Seetõttu peaksid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike käsitlevad uued eeskirjad olema kooskõlas ega tohiks kattuda nimetatud liidu õigusaktidega ning neid eeskirju ei tohiks kohaldada kõnealuste õigusaktidega reguleeritud organismide suhtes.
- (9) Eeskirjad, milles käsitletakse luba teatavate võõrliikide kasutamiseks teatavaks otstarbeks, on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 1107/2009 ⁽⁷⁾ ja (EL) nr 528/2012 ⁽⁸⁾ ning nõukogu määrusega (EÜ) nr 708/2007 ⁽⁹⁾. Teatavate liikide kasutamine on nimetatud määruste alusel käesoleva määruse jõustumise ajal juba lubatud. Selleks et tagada sidus õigusraamistik, tuleks kõnealuseks otstarbeks kasutatavad liigid seega käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta.
- (10) Kuna looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike on palju, on oluline tagada, et kõigepealt käsitletakse neid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike, mida peetakse probleemseteks liidu jaoks. Seepärast tuleks koostada liidu jaoks probleemseteks peetavate looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekiri („liidu nimekiri“) ja seda korrapäraselt ajakohastada. Looduslikku tasakaalu ohustavat võõrliiki tuleks pidada liidu jaoks probleemseks, kui kahju, mida see põhjustab mõjutatud liikmesriikides, on sedavõrd suur, et see õigustab liiduliselt kohaldatavate erimeetmete võtmist, sealhulgas liikmesriikides, keda kõnealune liik veel ei mõjuta või isegi tõenäoliselt ei hakka mõjutama. Selleks, et liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide osa oleks proportsionaalne, tuleks koostada liidu nimekiri ja seda järk-järgult ajakohastada; liidu nimekiri peaks keskendumisele nendele liikidele, mille lisamine nimekirja ennetaks, vähendaks nii palju kui võimalik või leevendaks tulemuslikult kõnealuste liikide kahjulikku mõju kulutõhusal viisil. Kuna samasse taksonoomilisse rühma kuuluvatel liikidel on sageli sarnased ökoloogilised nõuded ja nad võivad endast kujutada sarnast riski, tuleks asjakohasel juhul lubada taksonoomiliste liigirühmade lisamist liidu nimekirja.
- (11) Käesoleva määruse peamine kohaldamisvahend on kriteeriumid, mille alusel liike liidu nimekirja kantakse. Ressurside tulemusliku kasutamise tagamiseks tuleks nende kriteeriumide abil kindlustada, et nimekirja kantakse just need liigid praeguseks teadaolevate potentsiaalsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide hulgast, millel on kõige suurem kahjulik mõju. Komisjon peaks esitama käesoleva määrusega loodud komiteele ettepaneku kõnealustel kriteeriumidel põhineva liidu nimekirja kohta ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. Ettepaneku

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiv 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategie raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008, lk 19).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

⁽⁴⁾ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

⁽⁵⁾ Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku kesk-konda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

⁽⁹⁾ Nõukogu 11. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 708/2007 võõrliikide ja piirkonnast puuduvate liikide kasutamise kohta vesiviljeluses (ELT L 168, 28.6.2007, lk 1).

tegemisel liidu nimekirja kohta peaks komisjon teavitama kõnealust komiteed sellest, kuidas ta neid kriteeriume arvesse võttis. Kriteeriumid peaksid sisaldama riskianalüüsi nende kohaldatavate sätete alusel, mis on kokku lepitud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asjakohastes lepingutes liike käsitlevate kaubanduspiirangute kehtestamise kohta.

- (12) Selleks et vältida ebaproportsionaalseid või ülemääraseid kulusid mis tahes liikmesriigile ja tagada liidu tegevuse lisaväärtus käesoleva määruse abil, peaks komisjon liidu nimekirja ja sellest tulenevate meetmete kohta ettepaneku tegemisel arvesse võtma rakendamiskulusid liikmesriikidele, tegevusetusest tulenevaid kulusid, kulutasuvust ning sotsiaalmajanduslikke aspekte. Sellega seoses tuleks liidu nimekirja kantavate looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide valimisel pöörata erilist tähelepanu liikmesriigis laialt kasutatavatele ning olulist sotsiaalset ja majanduslikku kasu toovatele liikidele, ilma tegemata järeleandmisi käesoleva määruse eesmärkides.
- (13) Selleks et tagada vastavus WTO asjakohastest lepingutest tulenevatele eeskirjadele ja käesoleva määruse ühtne kohaldamine, tuleks kehtestada ühised kriteeriumid riskihindamise läbiviimiseks. Asjakohasel juhul peaks need kriteeriumid põhinema olemasolevatel riiklikel ja rahvusvahelistel standarditel ning need peaksid hõlmama järgmist: liikide omaduste eri aspektid, liitu sissetoomise risk ja viisid, liikide kahjulik sotsiaalne ja majanduslik mõju ning kahjulik mõju bioloogilisele mitmekesisusele, kasutusviiside võimalik kasu ja leevendamismeetmete kulud võrreldes kahjuliku mõjuga, samuti keskkonna-, sotsiaalse ja majandusliku kahjuga seotud potentsiaalsete kulude hindamine, millega tõendatakse olulisus liidu jaoks, mis omakorda õigustab meetmete võtmist. Selleks et töötada süsteem välja järk-järgult ja omandatud kogemuste põhjal, tuleks üldist lähenemisviisi hinnata 1. juuniks 2021. aastal.
- (14) Mõned looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid on kantud nõukogu määruse (EÜ) nr 338/97⁽¹⁾ B lisse ning nende import liitu on keelatud, kuna nende oht looduslikule tasakaalule on kindlaks tehtud ning nende sissetoomine liitu avaldab kahjulikku mõju pärismaistele liikidele. Need liigid on *Callosciurus erythraeus*, *Sciurus carolinensis*, *Oxyura jamaicensis*, *Lithobates (Rana) catesbeianus*, *Sciurus niger*, *Chrysemys picta* ja *Trachemys scripta elegans*. Et tagada ühtse õigusraamistiku ja ühtsete eeskirjade kohaldamine looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide suhtes liidu tasandil, tuleks kõnealused looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid kanda liidu nimekirja esmajärjekorras.
- (15) Eelistada tuleks ennetamist, mis on keskkonna seisukohast üldiselt soovitatavam ja kulutõhusam kui juba tekkinud probleemide reageerimine. Seetõttu tuleks esmatähtsaks pidada selliste looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kandmist nimekirja, mida liidus veel ei esine või mis on invasiooni varajases etapis, ning looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike, millel on tõenäoliselt kõige suurem kahjulik mõju. Kuna uusi looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike võidakse liitu jätkuvalt sisse tuua ja siin püsima jäänud võõrliigid levivad ja laiendavad oma levikuala, on vaja tagada, et liidu nimekirja vaadatakse läbi ja ajakohastatakse pidevalt.
- (16) Uurida tuleks võimalusi liikmesriikide vahel piirkondliku koostöö tegemiseks seoses nende jaoks probleemsete samade liikidega, mis ei ole võimelised looma suures osas liidust elujõulist populatsiooni. Kui käesoleva määruse eesmarke on parem saavutada liidu tasandil võetavate meetmetega, võib kõnealused liigid kanda ka liidu nimekirja.
- (17) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamisel on asjakohane võtta arvesse äärepoolseimate piirkondade erilist olukorda ning eelkõige nende kõrvalist asukohta, isoleeritust ja nende vastava bioloogilise mitmekesisuse ainulaadust. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) määratletule, võttes arvesse Euroopa Ülemkogu otsuseid 2010/718/EL⁽²⁾ ja 2012/419/EL⁽³⁾ tuleks käesoleva määrusega kehtestatud nõudeid võtta liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seotud piiravaid ja ennetavaid meetmeid seetõttu kohandada äärepoolseimate piirkondade eripäraga.
- (18) Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seotud riskid ja probleemid on piiriülese tähtsusega väljakutse, mis mõjutab kogu liitu. Seepärast on oluline kehtestada liidu tasandil keeld liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtliku või hooletusest liitu sissetoomise, paljundamise, kasvatamise, vedamise, ostmise, müümise, kasutamise, vahetamise, pidamise ja keskkonda viimise kohta, et tagada varajaste ja järjepidevate meetmete võtmine kogu liidus, vältimaks siseturu moonutusi ning olukordi, kus ühe liikmesriigi tegevusetus vähendab teises liikmesriigis võetud meetmete tulemuslikkust.

⁽¹⁾ Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Ülemkogu 29. oktoobri 2010. aasta otsus 2010/718/EL Saint-Barthélemy saare staatuse muutmise kohta Euroopa Liidu suhtes (ELT L 325, 9.12.2010, lk 4).

⁽³⁾ Euroopa Ülemkogu 11. juuli 2012. aasta otsus 2012/419/EL, millega muudetakse Mayotte'i staatust Euroopa Liidu suhtes (ELT L 204, 31.7.2012, lk 131).

- (19) Teadusuuringute ja *ex situ*-kaitsetegevuste võimaldamiseks on vaja ette näha erieeskirjad, milles käsitletakse selliseid liidu jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike, millega seoses nimetatud toiminguid tehakse. Neid toiminguid tuleks teostada kinnistes asutustes, kus organisme hoitakse suletud tingimustes ning võetakse kõik vajalikud meetmed, et vältida liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide põgenemist või ebaseaduslikku lahti laskmist. Kui komisjon kaalukast avalikust huvist tulenevatel nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel selleks volituse annab, peaks kõnealuseid eeskirju olema võimalik kohaldada ka teatava muu tegevuse, sealhulgas äritegevuse puhul. Nende eeskirjade rakendamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata sellele, et vältida mis tahes kahjulikku mõju kaitsealustele liikidele ja elupaikadele kooskõlas asjaomase liidu õigusega.
- (20) Võib olla juhtumeid, kus liidu piiril esineb või liidu territooriumil avastatakse võõrliik, mis ei ole veel tunnustatud liidu jaoks probleemseks looduslikku tasakaalu ohustavaks võõrliigiks. Seepärast tuleks liikmesriikidele anda võimalus võtta olemasoleva teadusliku tõendusmaterjali põhjal teatavaid kiireloomulisi meetmeid. Sellised kiireloomulised meetmed annaksid võimaluse viivitamata reageerida looduslikku tasakaalu ohustavatele võõrliikidele, mille sissetoomine, püsima jäämine ja levimine asjaomastes riikides võib kaasa tuua riske, samal ajal kui liikmesriigid hindavad WTO asjakohaste lepingute kohaldatavate sätete alusel tegelikke nendega kaasnevaid riske, eelkõige selleks, et tunnustada need liigid liidu jaoks probleemseteks looduslikku tasakaalu ohustavateks võõrliikideks. Liikmesriigi kiireloomuliste meetmete kõrval peab olema võimalus võtta kiireloomulisi meetmeid liidu tasandil, et järgida WTO asjakohaste lepingute sätteid. Liidu tasandi kiireloomulised meetmed pakuksid liidule ka mehhanismi kiireks tegutsemiseks kooskõlas ettevaatusprintsipiiga, kui on leitud uus looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik või kui on olemas otsene oht sellise liigi sisenemiseks liitu.
- (21) Suur osa looduslikku tasakaalu ohustavatest võõrliikidest tuuakse liitu sisse tahtmatult. Seepärast on oluline tulemuslikumalt hallata tahtmatu sissetoomise teid. Meetmeid tuleks võtta järk-järgult, kuna kogemusi on selles valdkonnas suhteliselt vähe. Meetmed peaksid hõlmama vabatahtlikke meetmeid (nt meetmed, mis on ettepanud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni dokumendis „Guidelines for the Control and Management of Ships' Biofouling”) ja kohustuslikke meetmeid. Meetmed peaksid tuginema liidu ja liikmesriikide kogemustele teatavate liikumiste haldamisel, sealhulgas meetmetele, mis on kehtestatud 2004. aastal vastu võetud laevade ballastvee ja sette kontrolli ning käitlemise rahvusvahelise konventsiooniga. Komisjon peaks sellest tulenevalt võtma kõik vajalikud meetmed, et innustada liikmesriike nimetatud konventsiooni ratifitseerima.
- (22) Et töötada välja piisav teadmiste baas looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seotud probleemide lahendamiseks, on oluline, et liikmesriigid viiksid läbi uuringuid nende liikide kohta ning teostaksid nende seiret ja järelevalvet nende üle. Kuna kõige sobivamad vahendid uute looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide varajaseks avastamiseks ja juba püsima jäänud liikide leviku kindlakstegemiseks on seiresüsteemid, peaks need seiresüsteemid hõlmama nii konkreetse eesmärgiga kui ka üldisi uuringuid ning kaasata tuleks eri sektoreid ja sidusrühmi, sealhulgas piirkondlikke ja kohalikke kogukondi. Seiresüsteemid peaks pöörama pidevat tähelepanu igale uuele looduslikku tasakaalu ohustavale võõrliigile mis tahes liidu paigas ning nende eesmärk peaks olema tegeliku ja täieliku ülevaate andmine olukorrast liidu tasandil. Tõhususe ja kulutasuvuse huvides tuleks kasutada olemasolevaid liidu õigusega ettenähtud tollikontrolli-, järelevalve- ja seiresüsteeme, eelkõige neid, mis on sätestatud direktiivides 92/43/EMÜ, 2000/60/EÜ, 2008/56/EÜ ja 2009/147/EÜ.
- (23) Loomi ja taimi tuleks ametlikult kontrollida, et vältida looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtlikku sissetoomist. Elusloomad ja taimed peaksid liitu sisenema üksnes piiripunktide kaudu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 882/2004⁽¹⁾ ning nõukogu direktiividega 91/496/EMÜ⁽²⁾ ja 97/78/EÜ⁽³⁾ või piiriületuskohtade kaudu kooskõlas direktiiviga 2000/29/EÜ. Selleks et tagada tulemuslikkus ning vältida paralleelsete tollikontrollisüsteemide loomist, peaksid pädevad asutused esimeses saabumise piiripunktis või piiriületuskohas kontrollima, kas kõnealused liigid on liidu jaoks probleemsed looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toiduvalaste õigusnormide ning loomateravishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

(2) Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted ning muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

(3) Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted (EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9).

- (24) Kui looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik on sisse toodud, on selle püsijäämise ja leviku vältimiseks vaja kindlasti võtta varajase avastamise ja kiire tõrje meetmed. Sageli on kõige tulemuslikum ja kulutõhusam lahendus populatsioon võimalikult kiiresti hävitada, kuni isendite arv on veel piiratud. Kui populatsiooni ei ole võimalik hävitada või kui hävitamise kulud kaaluvad keskkonnavalase, sotsiaalse ja majandusliku kasu pikas perspektiivis üles, tuleks kohaldada piiramis- ja vähendamismeetmeid. Ohjemeetmed peaksid olema proportsionaalsed keskkonnamõju suhtes ja nende puhul tuleks võtta nõuetekohaselt arvesse asjaomase liikmesriigi biogeograafilisi ja kliimatingimusi.
- (25) Ohjemeetmete puhul tuleks vältida mis tahes kahjulikku mõju keskkonnale ja inimese tervisele. Mõnede looduslikku tasakaalu ohustavate võõrloomaliikide hävitamine ja ohjamine, mis on mõningatel juhtudel vajalik, võib põhjustada loomadele valu, ängi, hirmu või muid kannatusi ka juhul, kui kasutatakse parimaid olemasolevaid tehnilisi vahendeid. Seetõttu peaksid kõik looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide hävitamise, populatsiooni vähendamise või piiramisega seotud liikmesriigid ja ettevõtjad võtma vajalikud meetmed, et säästa loomi protsessist tulenevast valust, ängist ja kannatustest, võttes nii palju kui võimalik arvesse valdkonna parimaid tavasid, näiteks Maailma Loomatervise Organisatsiooni väljatöötatud juhtpõhimõtteid loomade heaolu kohta. Kaaluda tuleks mitmetasandilisi meetodeid ja mis tahes võetud meetmete puhul tuleks minimeerida mõju mittesihthilikele.
- (26) Looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid üldiselt kahjustavad ökosüsteeme ja vähendavad nende ökosüsteemide vastupanuvõimet. Seepärast tuleks võtta proportsionaalseid taastamismeetmeid, et tugevdada ökosüsteemide vastupanuvõimet invasioonile, korvata tekitatud kahju ja tugevdada liikide ja nende elupaikade kaitsestaatust kooskõlas direktiividega 92/43/EMÜ ja 2009/147/EÜ, parandada siseveekogude, üleminekuvee, rannikuvee ja põhjavee ökoloogilist seisundit kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ ning mereakvatooriumi keskkonnaseisundit kooskõlas direktiiviga 2008/56/EÜ. Selliste taastamismeetmete kulud tuleks sisse nõuda vastavalt „saastaja maksab”-põhimõttele.
- (27) Käesoleva määruse tulemuslikule kohaldamisele kaasa aitamiseks tuleks edendada piiriülest koostööd, eelkõige naaberriikidega, ja liikmesriikidevahelist koordineerimist, eelkõige liidu sama biogeograafilise piirkonna sisesealt.
- (28) Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seotud probleemide lahendamise süsteem peaks toetuma kesksele teabesüsteemile, mis koondab olemasolevat teavet liidus esinevate võõrliikide kohta ja võimaldab juurdepääsu teabele liikide esinemise, leviku, ökoloogia ja varasema invasiooni kohta ning muule teabele, mida on vaja poliitikameetmete võtmiseks ja ohjamisega seotud otsuste tegemiseks, ja võimaldab ka parimate tavade vahetamist.
- (29) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/35/EÜ⁽¹⁾ on loodud raamistik avalikuks konsultatsiooniks keskkonnaga seotud otsuste vastuvõtmisel. Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seoses peaks üldsuse tõhus kaasamine otsuste tegemise võimaldama üldsusel väljendada ja otsustajatel arvesse võtta arvamusi ja muresid, mis võivad olla selliste otsuste puhul asjakohased. See peaks suurendama vastutustundlikkust otsustamisprotsessis ja selle läbipaistvust ning panustama üldsuse teadlikkusesse keskkonnaküsimustes ja toetama vastuvõetud otsuseid.
- (30) Teadusringkondade osalemine on oluline selleks, et anda piisav teadmistaas looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega seotud probleemide lahendamiseks. Tuleks luua sihtotstarbeline teadusfoorum, et anda nõu käesoleva määruse kohaldamisega seotud teaduslike aspektide kohta, eelkõige seoses liidu nimekirja koostamise ja ajakohastamisega, riskihindamisega, kiireloomuliste ja kiire tõrje meetmetega.
- (31) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses liidu nimekirja vastuvõtmise ja ajakohastamisega, lubade puhul tõendina kasutatavate dokumentide vormiga, kiireloomuliste meetmete võtmiseks liidu tasandil, nõuetega kohaldada asjaomastes liikmesriikides teatavaid sätteid tõhustatud piirkondliku koostöö puhul, liikmesriikide hävitamismeetmete kohaldamisest loobumise otsuste tagasilükkamisega ning tehniliste vormidega komisjonile aruannete esitamiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽²⁾.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine teatavate keskkonnaga seotud kavade ja programmide koostamisse ning muudetakse nõukogu direktiive 85/337/EMÜ ja 96/61/EÜ seoses üldsuse kaasamisega ning õiguskaitse kättesaadavusega (ELT L 156, 25.6.2003, lk 17).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (32) Selleks et võtta arvesse viimaseid arenguid teaduses keskkonna vallas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks, mille alusel võib järeldada, kas looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik on suuteline looma elujõulist populatsiooni ning levima, samuti selleks, et sätestada ühised elemendid riskihindamiste väljatöötamiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (33) Selleks et tagada vastavus käesolevale määrusele, on tähtis, et liikmesriigid kehtestaksid rikkumiste suhtes tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, võttes arvesse rikkumise iseloomu ja raskust, kulude sissenõudmise põhimõtet ja „saastaja maksab”-põhimõtet.
- (34) Käesoleva määruse alusel võetud meetmetega võivad liikmesriigid panna kohustusi võõrliikide omanikele või kasutajatele ning asjaomaste maade omanikele või rentnikele.
- (35) Selleks et muul kui kaubanduslikul otstarbel looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike omavad isikud saaksid oma lemmikloomi, kes kuuluvad liidu nimekirja kantud liiki, edasi pidada kuni looma loomuliku surmani, on vaja ette näha üleminekumeetmed tingimusel, et on võetud kõik meetmed isendite paljunemise või põgenemise vältimiseks.
- (36) Selleks et võimaldada liidu jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike omavatel ettevõtjatel, kel võivad olla õiguspärased ootused (nt need, kes on saanud loa kooskõlas määrusega (EÜ) nr 708/2007), käesoleva määruse jõustumise järel oma varud kõrvaldada, on põhjendatud anda neile kaks aastat aega isendid tappa, humanseelt hukata, need müüa või, kui see on asjakohane, üle anda uuringu- või *ex situ*-kaitsega tegelevatele asutustele.
- (37) Kuna käesoleva määruse eesmärke, milleks on vältida, vähendada nii palju kui võimalik ja leevendada kahjulikku mõju, mida looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtlik või tahtmatu sissetoomine liitu ning levimine liidus avaldab bioloogilisele mitmekesisusele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid nende ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (38) Liikmesriikidel peaks olema võimalik säilitada või vastu võtta käesolevas määruses sätestatud liidu jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike käsitlevatest eeskirjadest rangemaid eeskirju ning kohaldada selliseid sätteid, nagu on sätestatud käesolevas määruses liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega, liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide suhtes. Mis tahes sellised meetmed peaksid olema kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja nendest tuleks teavitada komisjoni kooskõlas liidu õigusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse eeskirjad, millega vältida, vähendada nii palju kui võimalik ja leevendada kahjulikku mõju, mida looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtlik või tahtmatu sissetoomine liitu ning levimine liidus avaldab bioloogilisele mitmekesisusele.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigile looduslikku tasakaalu ohustavatele võõrliikidele.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata:
  - a) liikidele, mis muudavad ökoloogiliste tingimuste muutumise ja kliimamuutuste tõttu oma looduslikku leviala ilma inimese sekkumiseta;
  - b) direktiivi 2001/18/EÜ artikli 2 punktis 2 määratletud geneetiliselt muundatud organismidele;

- c) loomahaigusi põhjustavatele patogeenidele; käesolevas määruses tähendab loomahaigus ühe või mitme loomadele või inimestele ülekanduva patogeeni põhjustatud infektsiooni või infestatsiooni esinemist loomadel;
- d) direktiivi 2000/29/EÜ I või II lisas loetletud kahjulikele organismidele, ning kahjulikele organismidele, mille jaoks on vastu võetud meetmed kooskõlas nimetatud direktiivi artikli 16 lõikega 3;
- e) määruse (EÜ) nr 708/2007 IV lisas loetletud liikidele, kui neid kasutatakse vesiviljeluses;
- f) mikroorganismidele, mis on toodetud või imporditud kasutamiseks juba lubatud taimekaitsevahendites või mille hindamine on pooleli määruse (EÜ) nr 1107/2009 kohaselt, või
- g) mikroorganismidele, mis on toodetud või imporditud kasutamiseks juba lubatud biotsiidides või mille hindamine on pooleli määruse (EL) nr 528/2012 kohaselt.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „võõrliik” – looma-, taime-, seene- või mikroorganismi liiki, alamliiki või madalamasse taksonoomilisse üksusesse kuuluv elusisend, mis on toodud väljapoole selle looduslikku levilat ja mis võib uues levilas ellu jääda ja hiljem paljuneda, sealhulgas kõik selliste liikide ja ka hübriidide, sortide või tõugude osad, sugurakud, seemned, munad või levised;
- 2) „looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik” – võõrliik, mille puhul on leitud, et selle sissetoomine või levimine ohustab bioloogilist mitmekesisust ja sellega seotud ökosüsteemi teenuseid või avaldab neile kahjulikku mõju;
- 3) „liidu jaoks probleemne looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik” – looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mille kahjulik mõju on selline, et see nõuab kooskõlastatud tegevust liidu tasandil vastavalt artikli 4 lõikele 3;
- 4) „liikmesriigi jaoks probleemne looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik” – looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mis ei ole liidu jaoks probleemne, kuid mille puhul on selle keskkonda viimise ja seal levimise kahjulik mõju, isegi kui see ei ole täielikult kindlaks tehtud, liikmesriigi hinnangul teadusliku tõendusmaterjali alusel tema territooriumil või selle osal märkimisväärne ning nõuab tegutsemist selle liikmesriigi tasandil;
- 5) „bioloogiline mitmekesisus” – mis tahes päritoluga elusorganismide rohkus, sealhulgas maismaa-, mere- jt veeökosüsteemides ning neid hõlmavates ökoloogilistes kogumites; see hõlmab liigisisest, liikidevahelist ja ökosüsteemide mitmekesisust;
- 6) „ökosüsteemi teenused” – ökosüsteemide otsene ja kaudne panus inimese heaollu;
- 7) „sissetoomine” – liigi liikumine inimese sekkumise tagajärjel väljapoole selle looduslikku levilat;
- 8) „uuring” – kirjeldav töö või katsed, mida tehakse reguleeritud tingimustel selleks, et saada uusi teaduslikke tulemusi või töötada välja uusi tooteid, sealhulgas looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide geneetiliste tunnuste (välja arvatud need tunnused, mis muudavad liigi looduslikku tasakaalu ohustavaks) esialgne tuvastamine, iseloomustamine ja isoleerimine üksnes sellisel määral, mis on hädavajalik nende tunnuste arendamiseks liikidel, mis ei ohusta looduslikku tasakaalu;
- 9) „suletud tingimustes hoidmine” – organismi hoidmine suletud tingimustes, kust ei ole võimalik põgeneda või levida;
- 10) „*ex situ*-kaitse” – bioloogilise mitmekesisuse komponentide kaitse väljaspool nende looduslikku elupaika;
- 11) „liikumisteed ” – looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise teed ja mehhanismid;
- 12) „varajane avastamine” – kinnitus looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi isendi või isendite esinemise kohta keskkonnas, enne kui kõnealune liik on laialt levinud;
- 13) „hävitamine” – looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi populatsiooni täielik ja jäädav kõrvaldamine letaalsete või mitteletaalsete vahenditega;

- 14) „populatsiooni vähendamine” – letaalne või mitteletaalne meede, mida kohaldatakse looduslikku tasakaalu ohustavatele võõrliikidele, minimeerides samal ajal ka mittesihtliikidele ja nende elupaikadele avalduvat mõju, et hoida isendite arv võimalikult väike, millega tagatakse, et kuigi liiki ei ole võimalik hävitada, viiakse miinimumini selle looduslikku tasakaalu ohustav ja kahjulik mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele, inimese tervisele ja majandusele;
- 15) „piiramine” – mis tahes meede, mille eesmärk on luua takistused, mis vähendavad nii palju kui võimalik looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi hajumise ja levimise riski väljapoole selle poolt hõivatud ala;
- 16) „laidalt levinud” – looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mille populatsioon on läbinud püsijäämistapi, mille käigus see on muutunud jätkusuutlikuks, ning levinud, et asustada suur osa võimalikust levilast, kus populatsioon võib ellu jääda ja paljuneda;
- 17) „ohjamine” – mis tahes letaalne või mitteletaalne meede, mille eesmärk on looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi populatsioon hävitada, seda vähendada või piirata, minimeerides samal ajal ka mittesihtliikidele ja nende elupaikadele avalduvat mõju.

Artikkel 4

Liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekiri

1. Komisjon võtab käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriumide põhjal rakendusaktidega vastu liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja („liidu nimekiri”). Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktide eelnõu esitatakse artikli 27 lõikes 1 osutatud komiteele hiljemalt 2. jaanuariks 2016.
2. Komisjon vaatab liidu nimekirja vähemalt iga kuue aasta järel põhjalikult läbi ja vahepealsel ajal ajakohastab seda vastavalt vajadusele kooskõlas lõikes 1 osutatud menetlusega:
  - a) lisades uusi liike;
  - b) eemaldades nimekirja kantud liike, kui need ei vasta enam ühele või mitmele lõikes 3 sätestatud kriteeriumile.
3. Looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid kantakse liidu nimekirja üksnes juhul, kui nad vastavad kõikidele järgmistele kriteeriumidele:
  - a) olemasoleva teadusliku tõendusmaterjali alusel on leitud, et nad on liidu territooriumil, välja arvatud äärepoolseimates piirkondades, võõrliigid;
  - b) olemasoleva teadusliku tõendusmaterjali alusel on leitud, et nad on praegustes ja prognoositavates kliimamuutuste tingimustes võimelised looma elujõulise populatsiooni ja levima ühes biogeograafilises piirkonnas, mida jagavad rohkem kui kaks liikmesriiki, või ühes mere alampiirkonnas, välja arvatud nende äärepoolseimates piirkondades;
  - c) olemasoleva teadusliku tõendusmaterjali alusel on neil tõenäoliselt märkimisväärne kahjulik mõju bioloogilisele mitmekesisusele või sellega seotud ökosüsteemi teenustele ning neil võib olla kahjulik mõju ka inimese tervisele või majandusele;
  - d) artikli 5 lõike 1 kohaselt läbiviidud riskihindamine on näidanud, et nende sissetoomise, püsijäämist ja leviku vältimiseks on vaja kooskõlastatud tegevust liidu tasandil;
  - e) on tõenäoline, et liidu nimekirja kandmine ennetaks, vähendaks nii palju kui võimalik või leevendaks tulemuslikult nende kahjulikku mõju.
4. Liikmesriigid võivad esitada komisjonile taotlused looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi kandmiseks liidu nimekirja. Kõnealused taotlused hõlmavad kõike järgmist:
  - a) võõrliigi nimi;
  - b) artikli 5 lõike 1 kohaselt läbiviidud riskihindamine;
  - c) tõendid selle kohta, et käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriumid on täidetud.

5. Kui see on asjakohane, osutatakse liidu nimekirjas kaupadele, millega looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik on tavaliselt seotud, ja nende kombineeritud nomenklatuuri koodidele, mis on esitatud nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87, ⁽¹⁾ näidates ära kaupade kategooriad, mille suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikli 15 kohaselt ametlikke kontrollid.

6. Liidu nimekirja vastuvõtmisel või ajakohastamisel kohaldab komisjon lõikes 3 sätestatud kriteeriume, võttes nõuetekohaselt arvesse määruse rakendamiskulusid liikmesriikides, tegevusetusest tulenevaid kulusid, kulutasuvust ja sotsiaal-majanduslikke aspekte. Liidu nimekirja hõlmab esmajärjekorras neid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike,

- a) mida liidus veel ei esine või mis on invasiooni varajases etapis ning millel on kõige tõenäolisemalt märkimisväärne kahjulik mõju;
- b) mis juba esinevad liidus ja millel on kõige märkimisväärsem kahjulik mõju.

7. Ettepaneku tegemisel liidu nimekirja kohta esitab komisjon põhjenduse ka selle kohta, et käesoleva määruse eesmärke on parem saavutada liidu tasandil võetavate meetmetega.

Artikkel 5

Riskihindamine

1. Artikli 4 kohaldamisel viiakse läbi riskihindamine seoses looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide praeguse ja võimaliku levilaga, võttes arvesse järgmisi elemente:

- a) liigi kirjeldus, sealhulgas selle taksonoomiline identiteet, selle ajalugu ja selle looduslik ja võimalik levila;
- b) liigi paljunemise, levimisviiside ja -dünaamika kirjeldus, sealhulgas hinnang selle kohta, kas on olemas sobivad keskkonnatingimused paljunemiseks ja levimiseks;
- c) kõnealuse liigi võimalike tahtliku ja tahtmatu sissetoomise ning levimise teede kirjeldus, sealhulgas, kui see on asjakohane, kaubad, millega liik on tavaliselt seotud;
- d) põhjalik hinnang sissetoomis-, püsijäämis- ja levimisriski kohta asjaomases biogeograafilises piirkonnas nii praegustes tingimustes kui ka prognoositava kliimamuutuse tingimustes;
- e) liigi praeguse leviku kirjeldus, sealhulgas teave selle kohta, kas kõnealust liiki juba esineb liidus või naaberriikides, ning prognoos selle tõenäolise levila kohta tulevikus;
- f) bioloogilisele mitmekesisusele ja sellega seotud ökosüsteemi teenustele avalduva kahjuliku mõju kirjeldus, sealhulgas mõju pärismaistele liikidele, kaitsealadele, ohustatud elupaikadele ja inimese tervisele, ohutusele ning majandusele, sealhulgas hinnang võimaliku tulevase mõju kohta, võttes arvesse olemasolevaid teaduslikke teadmisi;
- g) kahjuga seotud võimalike kulude hindamine;
- h) liikide teadaolevate kasutusviiside ja nendest tuleneva sotsiaalse ja majandusliku kasu kirjeldus.

2. Kui komisjon teeb ettepaneku liigi kandmise kohta liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja, viib ta läbi lõikes 1 osutatud riskihindamise.

Kui liikmesriik esitab taotluse liigi kandmise kohta liidu nimekirja, vastutab ta lõikes 1 osutatud riskihindamise läbiviimise eest, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud elemente. Vajadusel võib komisjon abistada liikmesriike selliste riskihinnangute väljatöötamisel niivõrd, kui see on seotud nende Euroopa mõõtmega.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 29 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendavalt täpsustada artikli 4 lõike 3 punkti b tähenduses vastuvõetavat tõendusmaterjali ning näha ette üksikasjalik kirjeldus käesoleva artikli lõike 1 punktide a–h kohaldamiseks. Üksikasjalik kirjeldus hõlmab meetodikat, mida kasutatakse riskihindamiseks, võttes arvesse asjaomaseid riiklikke ja rahvusvahelisi standardeid ning asjaolu, et esmatähtsad on meetmed selliste looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide suhtes, millega seondub märkimisväärne kahjulik mõju bioloogilisele mitmekesisusele või sellega seotud ökosüsteemi teenustele või mis võivad omada sellist mõju, samuti käsitletakse raskendava asjaoluna sellist kahjulikku mõju inimese tervisele või majandusele. On eriti oluline, et enne nende delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist järgiks komisjon oma tavapärasel praktikal ja viiks läbi konsultatsioonid ekspertidega, sealhulgas liikmesriikide ekspertidega.

⁽¹⁾ Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Artikkel 6

Äärepoolseimaid piirkondi käsitlevad sätted

1. Liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide puhul ei kohaldata artiklit 7 ja artikleid 13–20 äärepoolseimates piirkondades.
2. Hiljemalt 2. jaanuariks 2017 võtab iga äärepoolseima piirkonnaga liikmesriik iga kõnealuse piirkonna jaoks vastu probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide nimekirja, konsulteerides asjaomase piirkonnaga.
3. Seoses käesoleva artikli lõikes 2 osutatud nimekirja kantud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega võivad liikmesriigid asjaomases äärepoolseimas piirkonnas kohaldada asjakohasel juhul artiklites 7–9, 13–17, 19 ja 20 sätestatud meetmeid. Need meetmed on kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja nendest teavitatakse komisjoni kooskõlas liidu õigusega.
4. Liikmesriigid teavitavad viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike lõikes 2 osutatud nimekirjadest ja kõigist muudatustest nendes nimekirjadest.

II PEATÜKK

ENNETAMINE

Artikkel 7

Piirangud

1. Liidu jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike ei tohi tahtlikult:
  - a) tuua liidu territooriumile, sealhulgas vedada läbi tollijärelevalve all;
  - b) pidada, sealhulgas suletud tingimustes;
  - c) aretada, sealhulgas suletud tingimustes;
  - d) vedada liitu, liidust välja või liidu piires, välja arvatud kõnealuste liikide vedu nende hävitamiseks ettenähtud kohta;
  - e) turule lasta;
  - f) kasutada või vahetada;
  - g) lubada paljuneda, pidada või kasvatada, sealhulgas suletud tingimustes, või
  - h) keskkonda viia.
2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et ennetada liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtmatut sissetoomist või levikut, sealhulgas asjakohasel juhul raske hooletuse tõttu.

Artikkel 8

Load

1. Erandina artikli 7 lõike 1 punktides a, b, c, d, f ja g sätestatud piirangutest ning vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 kehtestavad liikmesriigid lubade süsteemi, millega võimaldatakse asutustel teadusuuringute või *ex situ*-kaitse läbiviimist seoses liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega. Kui liidu jaoks probleemsetest looduslikku tasakaalu ohustavatest võõrliikidest saadud toodete kasutamine on inimese tervise edendamiseks vältimatu, võivad liikmesriigid lisada lubade süsteemi ka teadustoodangu ja selle edasise meditsiinilise kasutamise.
2. Liikmesriigid annavad pädevatele asutustele õiguse anda välja lõikes 1 osutatud lube toimingute läbiviimiseks suletud tingimustes, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:
  - a) liidu jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike peetakse ja käideldakse suletud tingimustes kooskõlas lõikega 3;
  - b) toiminguid viivad läbi töötajad, kellel on pädevate asutuste poolt sätestatud asjakohane kvalifikatsioon;
  - c) vastavalt loas sätestatule toimub vedu suletud tingimustesse ja sealt välja tingimustel, millega välistatakse looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide põgenemine;

- d) kui liidu jaoks probleemsed looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid on loomad, siis nad asjakohasel juhul märgistatakse või tuvastatakse muul tõhusal viisil, kasutades meetodeid, mis ei põhjusta valu, ängi ega kannatusi, mida on võimalik ära hoida;
- e) põgenemise, levimise või eemaldamise riski ohjatakse tõhusalt, võttes arvesse liikide identiteeti, bioloogiat ja levimise viise, kavandatud toiminguid ja suletud tingimusi, vastastikmõju keskkonnaga ning muid asjaomaseid tegureid;
- f) võimaliku põgenemise või levimise juhuks rajab taotleja pideva järelevalve süsteemi ja koostab hädaolukorra lahendamise plaani, sealhulgas hävitamiskava. Hädaolukorra lahendamise plaani kiidab heaks pädev asutus. Põgenemise või levimise korral rakendatakse hädaolukorra lahendamise plaani viivitamatult ja luba võidakse ajutiselt või püsivalt tühistada.

Lõikes 1 osutatud luba antakse piiratud arvu looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide ja isendite jaoks, mis ei ületa suletud tingimuste mahutavust. See sisaldab piiranguid, mis on vajalikud asjaomase liigi põgenemise ja levimise riski vähendamiseks. Luba on selles käsitletud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega kaasas alati, kui kõnealuseid liike liitu sisse tuuakse, liidus hoitakse või veetakse.

3. Isendeid käsitatakse suletud tingimustes hoituna, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) isendid on füüsiliselt isoleeritud ning nad ei saa põgeneda ega levida ning volitamata isikud ei saa neid suletud tingimustest välja viia;
- b) koristus- ja hooldustööde ning jäätmeäitluse korraga tagatakse, et ükski isend ega selle paljundatav osa ei saa põgeneda ega levi ning volitamata isikud ei saa seda välja viia;
- c) isendite väljaviimine suletud tingimustest, kõrvaldamine, hävitamine või humaanne hukkamine toimub nii, et välistatakse nende paljundamine või paljunemine väljaspool kõnealuseid tingimusi.

4. Loa taotlemisel esitab taotleja kõik vajalikud tõendid, et pädev asutus saaks hinnata, kas lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimused on täidetud.

5. Liikmesriigid annavad pädevatele asutustele õiguse luba igal ajal kas ajutiselt või püsivalt tühistada, kui ilmnevad bioloogilisele mitmekesisusele või sellega seotud ökosüsteemi teenustele kahjulikult mõjuvad ettenägematud sündmused. Loa tühistamist põhjendatakse teadusliku teabe alusel ning juhul, kui teaduslikku teavet ei ole piisavalt, lähtuvalt ettevaatusprintsüübist ning siseriiklike halduseeskirju nõuetekohaselt arvestades.

6. Komisjon võtab rakendusaktiga vastu dokumendi vormi, mis on tõend liikmesriigi pädevate asutuste poolt välja antud loa kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Liikmesriigid kasutavad kõnealust vormi loale lisatud dokumendi jaoks.

7. Kõigi käesoleva artikli lõike 1 kohaselt välja antud lubade puhul teevad liikmesriigid viivitamata avalikkusele internetis kättesaadavaks vähemalt järgmised andmed:

- a) nende liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide teaduslikud nimed ja üldnimetused, mille jaoks on välja antud luba;
- b) asjaomaste isendite arv või maht;
- c) loa väljaandmise eesmärk ning
- d) kombineeritud nomenklatuuri koodid, mis on esitatud määruses (EMÜ) nr 2658/87.

8. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kontrollivad ettevõtjaid, veendumaks, et nad täidavad kõnealustes välja antud lubades sätestatud tingimusi.

Artikkel 9

Volitused

1. Erandjuhul võivad liikmesriigid kaaluka üldise huvi, sealhulgas sotsiaalsete ja majanduslike põhjuste esinemisel anda välja lube, võimaldades ettevõtjatel teostada muid kui artikli 8 lõikes 1 nimetatud toiminguid, olles komisjoni poolt selleks volitatud kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud menetlusega ning artikli 8 lõigetes 2 ja 3 täpsustatud tingimustel.

2. Komisjon loob elektroonilise volitussüsteemi ja haldab seda ning otsustab volitustaotluste üle 60 päeva jooksul alates taotluse saamisest.

3. Liikmesriigid esitavad volitustaotlused, kasutades lõikes 2 osutatud süsteemi.

4. Volitustaotlus sisaldab järgmisi andmeid:
- ettevõtja või ettevõtjate rühmade kirjeldus, sealhulgas nende nimi ja aadress;
  - nende liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide teaduslikud nimed ja üldnimetused, millele volitust taotletakse;
  - kombineeritud nomenklatuuri koodid, mis on esitatud määruses (EMÜ) nr 2658/87;
  - asjaomaste isendite arv või maht;
  - volituse taotlemise põhjused;
  - üksikasjalik kirjeldus kavandatud meetmete kohta, mille eesmärk on tagada, et liidu jaoks probleemsel looduslikku tasakaalu ohustaval võõrliigil ei ole võimalik põgeneda või levida suletud tingimustest, milles teda tuleb pidada ja käidelda, samuti meetmete kohta, mille eesmärk on tagada, et liikide mis tahes vedu, mis võib olla vajalik, viiakse läbi tingimustes, mis välistavad põgenemise;
  - hinnang nende liidu jaoks probleemsete võõrliikide põgenemise riski kohta, millele volitust taotletakse, millele on lisatud kirjeldus kehtestatavate leevendamismeetmete kohta;
  - kirjeldus kavandatud järelevalvesüsteemi ja hädaolukorra lahendamise plaani kohta, mis on koostatud tegutsemiseks võimaliku põgenemise või levimise korral, sealhulgas vajadusel hävitamiskava;
  - kirjeldus asjaomase siseriikliku õiguse kohta, mida nende ettevõtjate suhtes kohaldatakse.
5. Komisjoni antud volitustest teavitatakse asjaomase liikmesriigi pädevat asutust. Volitus on konkreetse ettevõtja põhine sõltumata lõike 4 punkti a kohasest volituse taotlemise menetlusest ning sisaldab lõikes 4 osutatud teavet ja selles märgitakse volituse kestus. Samuti sisaldab volitus sätteid ettevõtja varustamise kohta täiendavate isenditega või isendite asendamisega seoses tegevustega, millele on kõnealust volitust taotletud.
6. Pärast komisjonilt volituse saamist võib pädev asutus välja anda käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa kooskõlas artikli 8 lõigetega 4–8. Luba sisaldab kõiki sätteid, mis on esitatud komisjoni poolt välja antud volituses.
7. Komisjon lükkab loataotluse tagasi, kui käesolevas määruses sätestatud mis tahes asjaomaseid kohustusi ei täideta.
8. Komisjon teavitab asjaomast liikmesriiki nii kiiresti kui võimalik lõike 7 alusel loataotluse tagasilükkamisest ja esitab tagasilükkamise põhjuse.

Artikkel 10

Kiireloomulised meetmed

- Kui liikmesriigil on tõendid selle kohta, et tema territooriumil esineb või on otsene risk, et tema territooriumile tuuakse sisse looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mis ei ole kantud liidu nimekirja, kuid mille puhul pädev asutus on esialgsete teaduslike tõendite põhjal leidnud, et liik vastab tõenäoliselt artikli 4 lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele, võib ta viivitamata võtta kiireloomulised meetmed, mis koosnevad ükskõik millistest artikli 7 lõikes 1 sätestatud piirangutest.
- Liikmesriik, kes rakendab oma territooriumil kiireloomulisi meetmeid, mis hõlmavad artikli 7 lõike 1 punktide a, d või e kohaldamist, teavitab võetud meetmetest viivitamata komisjoni ja kõiki teisi liikmesriike ning esitab neile kõnealuste meetmete võtmise aluseks oleva tõendusmaterjali.
- Asjaomane liikmesriik viib kättesaadava tehnilise ja teadusliku teabe põhjal viivitamata, ja igal juhul 24 kuu jooksul alates kiireloomulisi meetmeid käsitleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast, läbi artikli 5 kohase riskihindamise seoses looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega, mille suhtes kiireloomulisi meetmeid võetakse, et kõnealused liigid võidaks kanda liidu nimekirja.
- Kui komisjon saab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teate või tal on muid tõendeid selle kohta, et liidus esineb või on otsene risk, et liitu tuuakse sisse looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mis ei ole kantud liidu nimekirja, kuid mis tõenäoliselt vastab artikli 4 lõikes 3 osutatud kriteeriumidele, võtab ta rakendusaktidega esialgsete teaduslike tõendite põhjal vastu otsuse, kas liik tõenäoliselt vastab kõnealustele kriteeriumidele, ja võtab kogu liitu hõlmavad kiireloomulised meetmed, mis seisnevad mõnes artikli 7 lõikes 1 osutatud piirangus, mis kehtestatakse piiratud ajaks vastavalt asjaomase liigiga kaasnevatele riskidele. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Kui komisjon võtab lõikes 4 osutatud rakendusakti vastu, tunnistavad liikmesriigid oma kiireloomulised meetmed vajadusel kehtetuks või muudavad neid.
6. Samuti tunnistavad liikmesriigid oma kiireloomulised meetmed kehtetuks või muudavad neid, kui komisjon lisab looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi liidu nimekirja.
7. Kui pärast käesoleva artikli lõike 3 kohaselt läbi viidud riskihindamist ei kanna komisjon looduslikku tasakaalu ohustavat võõrliiki liidu nimekirja, tunnistavad liikmesriigid oma käesoleva artikli lõike 1 kohased kiireloomulised meetmed kehtetuks ja võivad kanda need liigid liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide riiklikku nimekirja kooskõlas artikli 12 lõikega 1 ning kaaluda tõhustatud piirkondlikku koostööd kooskõlas artikliga 11.

Artikkel 11

Piirkonna jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid ja liidu jaoks pärismaised liigid

1. Liikmesriigid võivad kooskõlas artikliga 12 koostatud oma liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide riikliku nimekirja alusel kindlaks määrata liidu pärismaised liigid või võõrliigid, mis nõuavad tõhustatud piirkondlikku koostööd.
2. Asjaomaste liikmesriikide taotlusel võtab komisjon meetmeid, et hõlbustada asjaomaste liikmesriikide koostööd ja koordineerimist vastavalt artikli 22 lõikele 1. Vajaduse korral, võttes aluseks teatavate looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide mõju bioloogilisele mitmekesisusele või sellega seotud ökosüsteemi teenustele, samuti inimese tervisele ja majandusele, ning eeldusel, et seda põhjendab täielikult igakülgne analüüs tõhustatud piirkondliku koostöö õigustatuse kohta, mille taotlejad liikmesriigid läbi viivad, võib komisjon rakendusaktidega kehtestada nõude, et asjaomased liikmesriigid kohaldavad oma territooriumil või selle osal *mutatis mutandis* artikleid 13, 14, 16 ning artiklit 17 olenemata artiklist 18, ja kohaldavad samuti artikleid 19 ja 20, kui see on asjakohane. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Piirkonna jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide puhul, mis on pärismaised liikmesriigis, ei kohaldata artiklite 13, 14, 16, 17, 19, 20 ja 24 sätteid selle liikmesriigi territooriumil. Liikmesriigid, kus need liigid on pärismaised, teevad koostööd asjaomaste liikmesriikidega, et hinnata liikumisteid vastavalt artiklile 13 ning, konsulteerides teiste liikmesriikidega, võivad vastu võtta asjakohaseid meetmeid kõnealuste liikide edasise leviku vältimiseks kooskõlas artikli 22 lõikes 1 osutatud menetlusega.

Artikkel 12

Liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid

1. Liikmesriigid võivad koostada liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide riikliku nimekirja. Nende looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide puhul võivad liikmesriigid oma territooriumil vajadusel kohaldada selliseid meetmeid, nagu on sätestatud artiklites 7, 8, 13–17, 19 ja 20. Need meetmed on kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja nendest teavitatakse komisjoni kooskõlas liidu õigusega.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike liigist, mida nad peavad liikmesriigi jaoks probleemseks looduslikku tasakaalu ohustavaks võõrliigiks, ning annavad teada ka kooskõlas lõikega 1 kohaldatavatest meetmetest.

Artikkel 13

Looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide liikumisteid käsitlevad tegevuskavad

1. Liikmesriigid teostavad 18 kuu jooksul pärast liidu nimekirja vastuvõtmist liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtmatu sissetoomise ning levimise teede igakülgse analüüsi vähemalt oma territooriumil ja direktiivi 2008/56/EÜ artikli 3 punktis 1 määratletud mereakvatooriumis ning teevad kindlaks, milliste liikumisteede suhtes tuleb kõigepealt meetmeid võtta („esmatähtsad liikumisteed”) sel moel liitu sisenevate liikide hulga või nende tekitatud võimaliku kahju tõttu.
2. Iga liikmesriiki koostab kolme aasta jooksul pärast liidu nimekirja vastuvõtmist ühe või mitu tegevuskava ja rakendab seda või neid lõike 1 kohaselt kindlakstehtud esmatähtsate liikumisteede käsitlemiseks. Tegevuskavad sisaldavad tegevuse ajakavasid ning neis kirjeldatakse meetmeid, mida võetakse, ning asjakohasel juhul vabatahtlikke meetmeid ja heade tavade juhiseid esmatähtsate liikumisteede käsitlemiseks ning selleks, et ennetada looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtmatut sissetoomist liitu ja levimist liidus.
3. Liikmesriigid tagavad koordineerimise, eesmärgiga koostada üks või mitu tegevuskava, mida koordineeritakse asjakohasel piirkondlikul tasandil vastavalt artikli 22 lõikele 1. Kui selliseid piirkondlikke tegevuskavasid ei koostata, koostavad liikmesriigid oma territooriumi hõlmavad tegevuskavad ja rakendavad neid, koordineerides neid nii palju kui võimalik asjaomasel piirkondlikul tasandil.

4. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tegevuskavad sisaldavad eelkõige meetmeid, mis on välja töötatud kulude ja tulude analüüsi põhjal, eesmärgiga

- a) suurendada teadlikkust;
- b) vähendada nii palju kui võimalik kaupade, sõidukite ja seadmete saastumist looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide isenditega; sealhulgas meetmed, millega käsitletakse looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide vedu kolmandatest riikidest;
- c) tagada asjakohane kontroll liidu piiril, v.a artikli 15 kohane ametlik kontroll.

5. Lõike 2 kohaselt koostatud tegevuskavad esitatakse viivitamata komisjonile. Liikmesriigid vaatavad oma tegevuskavad läbi ja edastavad need uuesti komisjonile vähemalt iga kuue aasta järel.

III PEATÜKK

VARAJANE AVASTAMINE JA KIIRE HÄVITAMINE

Artikkel 14

Järelevalvesüsteem

1. Liikmesriigid loovad 18 kuu jooksul pärast liidu nimekirja vastuvõtmist liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide järelevalvesüsteemi või lisavad selle oma olemasolevasse süsteemi, mille kaudu kogutakse uuringute, seire või muude menetluste abil andmeid keskkonnas esinevate looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kohta ja talletatakse need, et vältida looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide levimist liitu või liidus.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud järelevalvesüsteem

- a) katab liikmesriikide territooriumi, sealhulgas territoriaalmerd, et määrata kindlaks nii uute kui ka juba püsima jäänud liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide esinemine ja levik;
- b) on piisavalt dünaamiline, et avastada kiiresti liikmesriigi territooriumil või territooriumi osal liidu jaoks probleemne looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik, mida varem teadaolevalt ei esinenud;
- c) tugineb liidu õiguse või rahvusvaheliste lepingute asjakohastele sätetele hindamise ja seire kohta, on nendega kooskõlas ja väldib nende dubleerimist ning kasutab teavet, mis on saadud olemasolevatest järelevalve- ja seiresüsteemidest, mis on sätestatud direktiivi 92/43/EMÜ artiklis 11, direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 8 ja direktiivi 2008/56/EÜ artiklis 11;
- d) võtab nii palju kui võimalik arvesse asjakohaseid piiriüleseid mõjusid ja piiriüleseid iseärasusi.

Artikkel 15

Ametlikud kontrollid

1. Hiljemalt 2. jaanuariks 2016 on liikmesriikides täielikult toimivad struktuurid, et teostada ametlikke kontrollid liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tahtliku liitu sissetoomise vältimiseks. Ametlikke kontrollid teostatakse kombineeritud nomenklatuuri koodidega hõlmatud kaupade kategooriate suhtes, millele osutatakse liidu nimekirjas vastavalt artikli 4 lõikele 5.

2. Pädevad asutused teostavad asjakohaseid riskipõhiseid kontrollid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaupade suhtes, et kontrollida, kas

- a) need ei ole kantud liidu nimekirja või
- b) nad on hõlmatud artiklis 8 osutatud kehtiva loaga.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kontrollid, mis koosnevad dokumentide, identiteedi ja vajadusel füüsilisest kontrollist, toimuvad siis, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaupad tuuakse liitu. Kui ametlikke kontrollid käsitlevas liidu õiguses on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaupade kategooriate suhtes juba ette nähtud ametlikud erikontrollid piiripunktides (kooskõlas määrusega (EÜ) nr 882/2004 ning direktiividega 91/496/EMÜ ja 97/78/EÜ) või piiriületuskohades (kooskõlas direktiiviga 2000/29/EÜ), panevad liikmesriigid vastutuse teostada käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kontrollid pädevatele asutustele, kellele on nende kontrollide tegemine ülesandeks tehtud vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklile 4 või direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktile g.

4. Vabatsoonides või vabaladudes käitlemise kohta ja lõikes 1 osutatud kaupade suhtes kohaldatavate tolliprotseduuride (vabasse ringlusse lubamine, vedu, tolliladustamine, seesttöötlemine, töötlemine tollikontrolli all ja ajutine import) kohta tuleb esitada deklaratsioon tollile seoses järgmisega:

- a) käesoleva artikli lõikes 3 osutatud pädevate asutuste poolt nõuetekohaselt täidetud asjakohane sisseveodokument, millega tõendatakse, et käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tingimused on täidetud, juhul kui kontrollid on läbi viidud piiripunktides (vastavalt määrusele (EÜ) nr 882/2004 ning direktiividele 91/496/EMÜ ja 97/78/EÜ) või piiriületuskohtades (vastavalt direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktile j). Selles viidatud tolliprotseduuri tuleb järgida; või
- b) kui kaupade suhtes ei kohaldata ametlikke kontrolle kooskõlas liidu õigusega, muud tõendavad dokumendid selle kohta, et kontrollid on läbi viidud rahuldavate tulemustega, ja hilisem sisseveodokument.

Need dokumendid saab esitada ka elektrooniliselt.

5. Kui kontrollide käigus tuvastatakse käesoleva määruse nõuetele mittevastavus, siis

- a) peatab toll kaupade suhtes kohaldatava tolliprotseduuri või peab kaubad kinni;
- b) lõikes 3 osutatud pädevad asutused peavad kaubad kinni.

Kinnipeetud kaubad antakse üle käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavale pädevale asutusele. Kõnealune asutus tegutseb kooskõlas kehtivate siseriiklike õigusaktidega. Liikmesriigid võivad delegeerida konkreetseid ülesandeid teistele asutustele.

6. Kontrollimise ajal tekkinud kulud ja nõuetele mittevastavusest tulenevad kulud kannab liidu füüsiline või juriidiline isik, kes kaubad liitu tõi, välja arvatud juhul, kui asjaomane liikmesriik otsustab teisiti.

7. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et tagada asjakohase teabe vahetamine ning lõikes 2 osutatud kontrollide tõhus ja tulemuslik kooskõlastamine ja sellealane koostöö kõigi asjaomaste asutuste vahel.

8. Parimatele tavadele tuginedes töötab komisjon koos liikmesriikidega välja suunised ja koolitusprogrammid, et hõlbustada liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tuvastamist ja avastamist ning tõhusate ja tulemuslike kontrollide teostamist.

9. Kui load on välja antud kooskõlas artikliga 8, osutatakse tollideklaratsioonis või asjakohastes piiripunktile esitatavates teadetes kehtivale loale, mis hõlmab deklareeritud kaupu.

Artikkel 16

Varajast avastamist käsitlevad teated

1. Liikmesriigid kasutavad artikli 14 kohaselt loodud järelevalvesüsteemi ning artikliga 15 ettenähtud ametlike kontrollide käigus kogutud teavet, et kindlustada liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise või esinemise varajane avastamine.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata kirjalikult liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise või esinemise varajasest avastamisest ning teavitavad teisi liikmesriike, eelkõige

- a) sellise liidu nimekirja kantud liigi esinemisest nende territooriumil või selle osal, mida asjaomase liikmesriigi territooriumil või selle osal teadaolevalt varem ei esinenud;
- b) liidu nimekirja kantud liigi taasilmumisest liikmesriigi territooriumile või selle osale pärast seda, kui on teatatud kõnealuse liigi hävitamisest.

Artikkel 17

Kiire hävitamine invasiooni varajases etapis

1. Pärast varajast avastamist ja kolme kuu jooksul pärast artikli 16 kohase varajast avastamist käsitleva teate edastamist kohaldavad liikmesriigid hävitamismeetmeid ning teavitavad kõnealustest meetmetest komisjoni ja teisi liikmesriike.

2. Hävitamismeetmete kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et kasutatud meetodid on tulemuslikud asjaomase looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi populatsiooni täielikuks ja jäädavaks kõrvaldamiseks; sealjuures võetakse nõuetekohaselt arvesse inimese tervist ja keskkonda, eelkõige mitesihthiikide ja nende elupaikade puhul, ning tagatakse see, et loomi säästetakse valust, stressist ja kannatustest, mida on võimalik vältida.

3. Liikmesriigid jälgivad hävitamise tulemuslikkust. Selleks võivad liikmesriigid kasutada artikliga 14 ettenähtud järelevalvesüsteemi. Vajadusel hinnatakse seire käigus ka mõju mittersihtliikidele.

4. Liikmesriigid teavitavad komisjoni võetud meetmete tulemuslikkusest ja teatavad komisjonile, kui liidu jaoks probleemse looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi populatsioon on hävitatud. Samuti esitavad nad selle teabe teistele liikmesriikidele.

Artikkel 18

Kiire hävitamise kohustusest tehtavad erandid

1. Liikmesriigid võivad kindlatele teaduslikele tõenditele tuginedes kahe kuu jooksul pärast artiklis 16 osutatud looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi avastamist otsustada hävitamismeetmeid mitte kohaldada, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- a) on tõendatud, et hävitamine on tehniliselt teostamatu, kuna kättesaadavaid hävitamismeetodeid ei ole võimalik kohaldada keskkonnas, kus looduslikku tasakaalu ohustavad võõrliigid on püsima jäänud;
- b) kulude ja tulude analüüs näitab olemasolevate andmete põhjal põhjendatud kindlusega, et kulud on pikemas perspektiivis erakordselt suured ning ebaproportsionaalsed võrreldes hävitamisest tuleneva kasuga;
- c) hävitamismeetodid ei ole kättesaadavad või on olemas, kuid avaldavad väga suurt kahjulikku mõju inimese tervisele, keskkonnale või muudele liikidele.

Asjaomane liikmesriik teavitab viivitamata komisjoni kirjalikult oma otsusest. Teade esitatakse koos esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud tõendusmaterjaliga.

2. Komisjon võib rakendusaktidega otsustada lõike 1 teise lõigu kohaselt teatatud otsuse tagasi lükata, kui selles sätestatud tingimused ei ole täidetud.

3. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Rakendusaktide eelnõud esitatakse artikli 27 lõikes 1 osutatud komiteele kahe kuu jooksul pärast teate saamist liikmesriigilt.

4. Liikmesriigid tagavad, et rakendatakse piiramismeetmeid looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi edasise leviku vältimiseks teistesse liikmesriikidesse, kui lõike 1 kohaselt hävitamismeetmeid ei kohaldata.

5. Kui komisjon lükkab käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu kohaselt teatatud otsuse tagasi, kohaldab asjaomane liikmesriik viivitamata artiklis 17 osutatud hävitamismeetmeid.

6. Kui komisjon ei lükka käesoleva artikli lõike 1 teise lõigu kohaselt teatatud otsust tagasi, kohaldatakse looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide suhtes artiklis 19 osutatud ohjemeetmeid.

IV PEATÜKK

LAIALT LEVINUD LOODUSLIKU TASAKAALU OHUSTAVATE VÕÕRLIIKIDE OHJAMINE

Artikkel 19

Ohjemeetmed

1. 18 kuu jooksul pärast looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi kandmist liidu nimekirja on liikmesriik kehtestanud selliste liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide tulemusliku ohje meetmed, mille puhul liikmesriik on leidnud, et need liigid on tema territooriumil laialt levinud; kõnealuste meetmetega vähendatakse nii palju kui võimalik nende liikide mõju bioloogilisele mitmekesisusele, sellega seotud ökosüsteemi teenustele ning, kui see on asjakohane, inimese tervisele või majandusele.

Nimetatud ohjemeetmed on proportsionaalsed keskkonnamõju suhtes ja asjakohased liikmesriikide konkreetsetele oludele, põhinevad kulude ja tulude analüüsil ning hõlmavad nii palju kui võimalik ka artikli 20 kohaseid taastamismeetmeid. Need seatakse tähtsuse järjekorda riskihinnangu ja nende kulutasuvuse põhjal.

2. Ohjemeetmed koosnevad letaalistest või mitteletaalistest füüsilistest, keemilistest või bioloogilistest meetmetest, mille eesmärk on looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigi populatsioon hävitada, seda vähendada või piirata. Asjakohasel juhul hõlmavad ohjemeetmed tegevusi, mis suunatakse vastuvõtvale ökosüsteemile, et suurendada selle vastupanuvõimet praegustele ja tulevastele invasioonidele. Juba püsima jäänud looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kasutamist kaubanduslikul otstarbel võib ajutiselt lubada ohjemeetmete osana, mille eesmärk on need hävitada, nende populatsiooni vähendada või piirata, kui selleks on kaalukad põhjused, alusel ning eeldusel, et edasise leviku vältimiseks on olemas kõik asjakohased kontrollid.

3. Ohjemeetmete rakendamisel ning kasutatavate meetodite valimisel võtavad liikmesriigid nõuetekohaselt arvesse inimese tervist ja keskkonda, eelkõige mittesihtliikide ja nende elupaikade puhul, ning tagavad, et sihtloomade puhul säätetakse neid valust, stressist ja kannatustest, mida saab vältida, kahjustamata ohjemeetmete tulemuslikkust.

4. Artiklis 14 sätestatud järelevalvesüsteemi kavandatakse ja kasutatakse, et jälgida, kui tulemuslikud on hävitamis-, populatsiooni vähendamise või piiramise meetmed mõju vähendamisel bioloogilisele mitmekesisusele, sellega seotud ökosüsteemi teenustele ning, kui see on asjakohane, inimese tervisele ja majandusele. Kui see on asjakohane, hinnatakse seire käigus mõju ka mittesihtliikidele.

5. Kui on märkimisväärne risk, et liidu jaoks probleemne looduslikku tasakaalu ohustav võõrliik levib teise liikmesriiki, teavitab see liikmesriik, kus kõnealune liik esineb, viivitamata teisi liikmesriike ja komisjoni. Asjakohasel juhul kehtestavad asjaomased liikmesriigid ühiselt kokkulepitud ohjemeetmed. Juhul, kui on oht, et liik levib ka kolmandatesse riikidesse, püüab mõjutatud liikmesriik teavitada asjaomaseid kolmandaid riike.

Artikkel 20

Kahjustatud ökosüsteemide taastamine

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased taastamismeetmed, et aidata taastada ökosüsteemi, mille seisukorda on halvendanud või mida on kahjustanud või mille on hävitanud liidu jaoks probleemne looduslikku tasakaalu ohustava võõrliik, välja arvatud juhul, kui kulude ja tulude analüüs näitab olemasolevate andmete põhjal ja piisava kindlusega, et nende meetmetega seotud kulud on suured ja taastamismeetmetega saavutatava kasuga võrreldes ebaproportsionaalsed.

2. Lõikes 1 osutatud taastamismeetmed sisaldavad vähemalt järgmist:

- a) meetmed, millega suurendatakse liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide esinemisest tingitud häirimisele vastuvõtliku ökosüsteemi suutlikkust pidada vastu häirimise mõjudele, kohaneda kõnealuste mõjudega ja neist taastuda;
- b) tugimeetmed, mille abil ennetada uut invasiooni pärast liigi hävitamist.

V PEATÜKK

HORISONTAALSED SÄTTED

Artikkel 21

Kulude sissenõudmine

Vastavalt „saastaja maksab“-põhimõttele, ja ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/35/EÜ⁽¹⁾ kohaldamist, on liikmesriikide eesmärk nõuda sisse nende meetmete kulud, mida on vaja võtta selleks, et ennetada, vähendada nii palju kui võimalik või leevendada looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kahjulikku mõju, sealhulgas keskkonna- ja ressursikulud ning taastamiskulud.

Artikkel 22

Koostöö ja koordineerimine

1. Liikmesriigid teevad kohustuste täitmisel käesoleva määruse kohaselt kõik endast oleneva tiheda koordineerimise tagamiseks kõigi asjaomaste liikmesriikidega ning, kui see on otstarbekas ja asjakohane, kasutavad olemasolevaid piirkondlikest või rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid struktuure. Eelkõige püüavad asjaomased liikmesriigid tagada koordineerimise teiste liikmesriikidega,

- a) kes kuuluvad samadesse mere alampiirkondadesse kooskõlas direktiivi 2008/56/EÜ artikli 4 lõikega 2, seoses mereliikidega;
- b) kes kuuluvad samasse biogeograafilisse piirkonda kooskõlas direktiivi 92/43/EMÜ artikli 1 punkti c alapunktiga iii, seoses muude liikidega kui mereliigid;
- c) kellega neil on ühised piirid;
- d) kes kuuluvad samasse valgalasse kooskõlas direktiivi 2000/60/EÜ artikli 2 punktiga 13, seoses mageveeliikidega või
- e) kellega neil on mis tahes muu ühine mure.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/35/EÜ keskkonnastutusest keskkonnakahjustuste ärahoidmise ja parandamise kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 56).

Asjaomaste liikmesriikide taotlusel võtab komisjon meetmeid, et hõlbustada koordineerimist.

2. Liikmesriigid püüavad kohustuste täitmisel käesoleva määruse kohaselt teha vajadusel koostööd kolmandate riikidega, sealhulgas kasutades olemasolevaid piirkondlikest või rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid struktuure, pidades silmas käesoleva määruse eesmärkide täitmist.

3. Samuti võivad liikmesriigid kohaldada sätteid, näiteks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sätteid, et tagada koordineerimine ja koostöö teiste asjaomaste liikmesriikidega seoses liikmesriigi jaoks probleemse looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigiga, mis on kindlaks määratud kooskõlas artikli 12 lõikega 1 vastu võetud riiklikes nimekirjades. Liikmesriigid võivad luua ka mehhanisme koostöö tegemiseks asjakohasel tasandil seoses nende looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikidega. Sellised mehhanismid võivad hõlmata teabe ja andmete vahetamist, tegevuskavasid liikumisteede kohta ning parimate tavade vahetamist looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide ohjamise, vähendamise ja hävitamise kohta, varajase hoiatamise süsteeme ja programme, mis on seotud üldsuse teadlikkuse suurendamise ja harimisega.

Artikkel 23

Rangemad riiklikud eeskirjad

Liikmesriigid võivad säilitada või kehtestada rangemad riiklikud eeskirjad eesmärgiga hoida ära looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomine, püsima jäämine ja levik. Need meetmed on kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja nendest teavitatakse komisjoni kooskõlas liidu õigusega.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 24

Aruandlus ja läbivaatamine

1. 1. juuniks 2019 ja seejärel iga kuue aasta järel esitavad liikmesriigid komisjonile ajakohastatud teabe järgmise kohta:
  - a) artikli 14 kohase järelevalvesüsteemi kirjeldus ning artikli 15 kohase liitu sisenevaid võõrliike käsitleva ametlike kontrollide süsteemi kirjeldus või nende ajakohastatud versioon;
  - b) kogu liidu või piirkonna jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide levik liikmesriigi territooriumil kooskõlas artikli 11 lõikega 2, sealhulgas teave rände- või paljunemisviiside kohta;
  - c) teave selliste liikide kohta, mida käsitatakse liikmesriigi jaoks probleemse looduslikku tasakaalu ohustava võõrliigina vastavalt artikli 12 lõikele 2;
  - d) artikli 13 lõikes 2 osutatud tegevuskavad;
  - e) kogu liikmesriigi territooriumi hõlmavad koondandmed artikli 17 kohaselt võetud hävitamise meetmete ning artikli 19 kohaselt võetud ohjemeetmete, nende tulemuslikkuse ja mõju kohta mittesihthiikidele;
  - f) artiklis 8 osutatud lubade arv ja lubade väljaandmise eesmärk;
  - g) meetmed, mis on võetud üldsuse teavitamiseks võõrliigi esinemisest, ning meetmed, mida kodanikel on palutud võtta;
  - h) artikli 8 lõike 8 alusel nõutud kontrollid ning
  - i) teave käesoleva määruse järgimiseks võetud meetmega seotud kulude kohta, kui see on olemas.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike pädevatest asutustest, kes vastutavad käesoleva määruse kohaldamise eest, hiljemalt 5. novembriks 2015.
3. Komisjon vaatab 1. juuniks 2021 läbi käesoleva määruse kohaldamise, sealhulgas liidu nimekirja, artikli 13 lõikes 2 osutatud tegevuskavad, järelevalvesüsteemi, tollikontrolli, hävitamise ja ohjamise kohustuse, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele võib lisada seadusandlikud ettepanekud käesoleva määruse muutmiseks, sealhulgas liidu nimekirja muutmiseks. Samuti uuritakse kõnealuse läbivaatamise käigus piirkonna jaoks probleemseid looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike käsitlevate rakendussätete tulemuslikkust, vajadust kanda liidu pärismaised liigid liidu nimekirja ja selle teostatavust, ning seda, kas on vaja täiendavat ühtlustamist, et suurendada tegevuskavade ja liikmesriikide poolt võetud meetmete tulemuslikkust.

4. Komisjon täpsustab rakendusaktidega tehnilised vormid aruannete esitamiseks, et lihtsustada ja ühtlustada liikmesriikide aruandluskohustusi seoses käesoleva artikli lõike 1 kohase teabega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu artikli 27 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 25

Teabetoetussüsteem

1. Komisjon kehtestab järk-järgult teabetoetussüsteemi, mis on vajalik, et hõlbustada käesoleva määruse kohaldamist.
2. Kõnealune süsteem hõlmab 2. jaanuariks 2016 andmetoetusmehhanismi, mis ühendab looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike käsitlevaid olemasolevaid andmesüsteeme, pöörates erilist tähelepanu teabele liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide kohta, et hõlbustada artikliga 24 ettenähtud aruandlust.

Esimeses lõigus osutatud andmetoetusmehhanismist saab vahend, mis aitab komisjonil ja liikmesriikidel käsitleda artikli 16 lõike 2 kohaselt nõutud asjakohaseid teateid.

3. Lõikes 2 osutatud andmetoetusmehhanismist saab hiljemalt 2. jaanuariks 2019 vahend teabe vahetamiseks muude käesoleva määruse kohaldamisega seotud aspektide kohta.

Samuti võib see hõlmata teavet liikmesriigi jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide, liikumisteede, riskihindamise, ohje- ja hävitamise meetmete kohta, kui selline teave on olemas.

Artikkel 26

Üldsuse osalemine

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määruse artikli 13 kohaste tegevuskavade väljatöötamisel ja käesoleva määruse artikli 19 kohaste ohjemeetmete kehtestamisel antakse üldsusele varakult võimalus osaleda tulemuslikult nende ettevalmistamisel, muutmisel ja läbivaatamisel, kasutades korda, mille liikmesriigid on vastavalt direktiivi 2003/35/EÜ artikli 2 lõike 3 teisele lõigule juba kindlaks määranud.

Artikkel 27

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses ja teda võib tema ülesannetes abistada artiklis 28 osutatud teadusfoorum.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
3. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 28

Teadusfoorum

Komisjon tagab liikmesriikide poolt ametisse nimetatud teadusringkondade esindajate osalemise, et anda nõu käesoleva määruse kohaldamisega seotud mis tahes teaduslike küsimuste kohta, eelkõige seoses artiklitega 4, 5, 10 ja 18. Kõnealused esindajad kohtuvad teadusfoorumil. Komisjon kehtestab nimetatud foorumil kodukorra.

Artikkel 29

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 3 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 1. jaanuarist 2015. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 5 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 30

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad sätted karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse rikkumise korral. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende kohaldamine.

2. Kehtestatud karistused on tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad.

3. Kehtestatud karistused võivad hõlmata muu hulgas järgmist:

a) rahatrahvid;

b) selliste liidu jaoks probleemsete looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide arestimine, mis ei vasta nõuetele;

c) artikli 8 kohaselt välja antud loa viivitamatu peatamine või kehtetuks tunnistamine.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile 2. jaanuariks 2016 lõikes 1 osutatud sätted ja viivitamata nende mis tahes hilisemad muudatused.

Artikkel 31

Muul kui kaubanduslikul otstarbel looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike omavaid isikuid käsitlevad üleminekusätted

1. Erandina artikli 7 lõike 1 punktidest b ja d lubatakse selliste lemmikloomade omanikel, kes kuuluvad liidu nimekirja kantud looduslikku tasakaalu ohustavasse võõrliiki ning keda peetakse muul kui kaubanduslikul otstarbel, pidada neid kuni loomade loomuliku surmani, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) loomi peeti enne nende kandmist liidu nimekirja;

b) loomi peetakse suletud tingimustes ning on võetud kõik asjakohased meetmed, millega tagatakse, et nende paljunemine ja põgenemine ei ole võimalik.

2. Pädevad asutused võtavad kõik mõistlikud meetmed, et teavitada liikmesriikide korraldatud teadlikkuse suurendamise ja haridusprogrammide kaudu muul kui kaubanduslikul otstarbel looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike omavaid isikuid riskidest, mis kaasnevad lõikes 1 osutatud loomade pidamisega, ning meetmetest, mida tuleb võtta, et vähendada nii palju kui võimalik nende isendite paljunemise ja põgenemise riski.

3. Muul kui kaubanduslikul otstarbel looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike omavatel isikutel, kes ei saa tagada, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, ei lubata asjaomaseid loomi pidada. Liikmesriigid võivad pakkuda neile võimalust loomad ära anda. Sellisel juhul pööratakse nõuetekohast tähelepanu loomade heaolule.

4. Käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud loomi võivad pidada artiklis 8 osutatud asutused või neid võib hoida liikmesriikide poolt spetsiaalselt selleks otstarbeks loodud rajatistes.

Artikkel 32

Kaubanduslikke varusid käsitlevad üleminekusätted

1. Sellise looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide isendite kaubandusliku varu valdajal, mis on omandatud enne kõnealuste liikide kandmist liidu nimekirja, lubatakse kuni kaks aastat pärast nimekirja kandmist elusisendeid või nende paljundatavaid osi pidada ja vedada selleks, et need varude hävitamiseks tappa või humaanselt hukata, neid müüa või üle anda teadusasutustele või *ex situ*-kaitsega tegelevatele asutustele ja artiklis 8 osutatud meditsiinilisteks toiminguteks tingimusel, et isendeid hoitakse ja veetakse suletud tingimustes ning võetakse kõik asjakohased meetmed, millega tagatakse, et isendite paljunemine või põgenemine ei ole võimalik.

2. Isendite müümine või üleandmine muul kui kaubanduslikul otstarbel looduslikku tasakaalu ohustavaid võõrliike kasutavatele isikutele on lubatud ühe aasta jooksul pärast nende kandmist nimekirja, tingimusel et isendeid hoitakse ja veetakse suletud tingimustes ning võetakse kõik asjakohased meetmed, millega tagatakse, et isendite paljunemine või põgenemine ei ole võimalik.

3. Kui määruse (EÜ) nr 708/2007 artikli 6 kohaselt on välja antud luba vesiviljeluses kasutatavatele liikidele, mis on hiljem kantud liidu nimekirja, ning loa kehtivusaeg ületab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tähtaega, tunnistab liikmesriik loa määruse (EÜ) nr 708/2007 artikli 12 kohaselt käesoleva artikli lõikes 1 osutatud perioodi lõppedes kehtetuks.

Artikkel 33

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2015.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 22. oktoober 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

B. DELLA VEDOVA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 1144/2014,

22. oktoober 2014,

siseturul ja kolmandates riikides võetavate põllumajandustoodete teavitus- ja müügiedendusmeetmete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 42 ning artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 3/2008 ⁽⁴⁾ võib liit viia siseturul ja kolmandates riikides ellu teavitamis- ja müügiedendusmeetmeid põllumajandussaaduste ja -toodete ja nende tootmismeetodite ning teatavate põllumajanduslike toiduainete kohta.
- (2) Võttes arvesse omandatud kogemusi, samuti tõenäolisi arengusuundi põllumajandussektoris ja turgudel nii liidu piires kui ka väljaspool liitu, tuleks määruses (EÜ) nr 3/2008 sätestatud kord läbi vaadata ning muuta see ühtsemaks ja tõhusamaks. Sellest tulenevalt tuleks määrus (EÜ) nr 3/2008 kehtetuks tunnistada ja asendada uue määrusega.
- (3) Selliste teavitus- ja müügiedendusmeetmete eesmärk on suurendada liidu põllumajandussektori konkurentsivõimet, muutes konkurentsi õiglasemaks nii siseturul kui ka kolmandates riikides. Konkreetsemalt tuleks teavitus- ja müügiedendusmeetmetega püüda tõsta tarbijate teadlikkust liidu põllumajandustoodete ja tootmisviiside eelistest ning suurendada liidu kvaliteedikavade tuntust ja nende tunnustamist. Lisaks peaksid need meetmed suurendama liidu põllumajandustoodete konkurentsivõimet ja nende tarbimist, tõstma nende nähtavust nii liidus kui ka väljaspool seda ning suurendama kõnealuste toodete turuosa, keskendudes eriti suurima kasvupotentsiaaliga kolmandate riikide turgudele. Tõsise turuhäire, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemide korral peaksid kõnealused meetmed aitama taastada normaalsed turutingimused. Sellised teavitus- ja müügiedendusmeetmed peaksid liikmesriikide poolt võetavaid meetmeid kasulikult täiendama ja toetama. Et teavitus- ja müügiedendusmeetmed täidaksid oma eesmärgi, tuleks neid jätkuvalt võtta nii liidus kui ka väljaspool liitu.
- (4) Meetmetega tuleks edendada ka liidu toodete autentsuse väärtustamist, et parandada tarbijate teadmisi autentsete toodete kvaliteedist võrreldes imitatsioonide ja võltsitud toodetega; see aitaks märkimisväärselt suurendada nii liidu piires kui ka kolmandates riikides niisuguste sümbole, tähiste ja lühendite tuntust, mis viitavad osalemisele Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1151/2012 ⁽⁵⁾ sätestatud kvaliteedikavades.
- (5) Liidu üks tugevusi toiduainete tootmises seisneb liidu päritolu toodete mitmekesisuses ja nende eripäras, mis on seotud erinevate geograafiliste piirkondade ja erinevate traditsiooniliste valmistusviisidega ning mis pakuvad ainulaadseid maitseid rikkalikkuses ja eheduses, mida tarbijad nii liidus kui ka sellest väljaspool järjest enam otsivad.

⁽¹⁾ 30. aprilli 2014. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ 2. aprilli 2014. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 2014. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 13. oktoobri 2014. aasta otsus..

⁽⁴⁾ Nõukogu 17. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 3/2008 põllumajandussaaduste ja toodete teavitamis- ja müügiedendusmeetmete kohta siseturul ja kolmandates riikides (ELT L 3, 5.1.2008, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

- (6) Lisaks teabele liidu põllumajandustoodete ja toiduainete oluliste omaduste kohta võivad rahastamiskõlblikud meetmed edastada ka tarbijasõbralikke sõnumeid, keskendudes muu hulgas toitumisele, maitsele, traditsioonile, mitmekesisusele ja kultuurile.
- (7) Teavitus- ja müügi edendussuunetused ei tohiks põhineda kaubamärkidel ega päritolul. Samas peaks toodete tutvustamise ja degusteerimise ning teavitus- ja müügi edendussuunetuste kvaliteedi ja tõhususe parandamiseks siiski olema võimalik tõsta esile toote kaubamärki ja päritolu, tingimusel et peetakse kinni mittediskrimineerimise põhimõttest ja et kõnealuste suunetustega ei edendata ühegi toote tarbimist ainuüksi selle päritolu alusel. Lisaks peaksid sellised suunetused järgima liidu õiguse üldpõhimõtteid ega tohiks luua takistusi põllumajandustoodete ja toiduainete vabale liikumisele, mis oleks vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 34. Kaubamärkide ja päritolu nähtavuse reguleerimiseks liidu peamise kampaania sõnumi suhtes tuleks sätestada erieeskirjad.
- (8) Liit ekspordib peamiselt põllumajanduslikke valmisprodukte, sealhulgas ELi toimimise lepingu I lisas loetlemata põllumajandustooteid. Seega peaks teavitus- ja müügi edendussuunetustega saama hõlmata teatavaid tooteid, mis ei ole ELi toimimise lepingu I lisas loetletud. See oleks kooskõlas ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) teiste kavadega, nagu Euroopa kvaliteedikavad, millega sellised tooted juba võib hõlmata.
- (9) Veini puhul on liidu teavitus- ja müügi edendussuunetused ÜPP raames veinisektoris pakutavate abiprogrammide üheks juhtsuunetuseks. Teavitus- ja müügi edendussuunetused peaksid laienema ainult päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veinile ja sellisele veinile, millele on märgitud andmed viinamarjasordi kohta. Lihtprogrammide puhul peaks asjaomane programm hõlmama ka mõnda teist põllumajandustoodet või toiduainet. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 508/2014⁽¹⁾ nähakse samamoodi ette kalandus- ja vesiviljelustoodete edendamine. Sellest tulenevalt tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013⁽²⁾ I lisas loetletud kalandus- ja vesiviljelustoodete puhul käesoleva kava raames ette nähtud teavitus- ja müügi edendussuunetusi piirata selliselt, et neid kohaldataks üksnes mõne teise põllumajandustootet või toiduainetega seotud kalandus- ja vesiviljelustoodetele.
- (10) Teavitus- ja müügi edendussuunetused peaksid laienema liidu kvaliteedikavade ja liikmesriikide poolt tunnustatud kvaliteedikavade hõlmatud toodetele, kuna sellised kavad annavad tarbijale kindluse toote kvaliteedi ja omaduste või kasutatud tootmisprotsessi osas, loovad asjaomastele toodetele lisandväärtust ja edendavad nende turuvõimalusi. Samuti peaksid teavitus- ja müügi edendussuunetused hõlmama mahepõllumajanduslikku tootmist ning äärepiirkondadele piirkondadele iseloomulike kvaliteetsete põllumajandustoodete logo.
- (11) Ajavahemikul 2001–2011 oli vaid 30 % teavitus- ja müügi edendussuunetuste eelarvest suunatud kolmandate riikide turgudele, samas kui neil turgudel on oluline kasvupotentsiaal. On vaja kehtestada tingimused liidu põllumajandustoodetest teavitamise ja nende edendamise suunetuste suuremas ulatuses elluviimiseks kolmandates riikides, eelkõige suurema rahalise toetuse andmise kaudu.
- (12) Võetavate teavitus- ja müügi edendussuunetuste tõhususe tagamiseks, tuleks neid kavandada teavitus- ja müügi edendussuunetuste raames. Selliseid programme esitasid kuni praeguseni kutseorganisatsioonid ja/või kutsealadevahelised organisatsioonid. Pakutud suunetuste arvu suurendamiseks ja nende kvaliteedi parandamiseks tuleks kasuajate ringi laiendada tootjaorganisatsioonidele ja nende liitudele, põllumajanduse ja toidutööstuse sektori rühmadele ja asutustele, mille eesmärk ja tegevus on anda põllumajandustoodete kohta teavet ja teha nende müügi edendust.
- (13) Liidu kaasrahastatud teavitus- ja müügi edendussuunetustel peaks olema spetsiifiline liidu mõde. Selleks ning vahendite hajumise ennetamiseks ja Euroopa nähtavuse suurendamiseks kõnealuste põllumajandustoodete ja teatud toiduainete teavitus- ja müügi edendussuunetuste kaudu tuleb koostada tööprogramm, milles määratakse kindlaks kõnealuste suunetuste strateegilised prioriteedid selles osas, millistele elanikerühmadele, toodetele, kavadele või turgudele need on suunatud, ning nõuded teavitus- ja müügi edendussuunetustele. Programm tuleks töötada välja lähtuvalt käesolevas määruses sätestatud üld- ja erieesmärkidest ning selles tuleks võtta arvesse turgude pakutavaid

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

võimalusi, samuti vajadust täiendada ja tugevdada liikmesriikide ja ettevõtjate võetavaid meetmeid nii siseturul kui ka kolmandates riikides, et tagada ühtne müügiarendus- ja teavituspoliitika. Seetõttu peaks komisjon nimetatud programmi välja töötades konsulteerima liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmadega.

- (14) Tööprogrammis tuleks muu hulgas sätestada konkreetne kord reageerimiseks tõsise turuhäire, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemide korral. Lisaks peaks komisjon võtma eelkõige arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ülekaalukat rolli põllumajanduse ja toidutööstuse sektoris, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013⁽¹⁾ artiklites 219, 220 ja 221 sätestatud erakorraliste meetmetega, ning kolmandatele riikidele suunatud meetmete puhul vabakaubanduslepinguid, mis kuuluvad liidu ühise kaubanduspoliitika kohaldamisalasse. Kõnealust programmi koostades peaks komisjon võtma arvesse ka liidu mägipiirkondade, saarte ja liidu äärepoolseimate piirkondade ebasoodsaid tingimusi.
- (15) Teavitus- ja müügiarendusmeetmete tõhusa elluviimise tagamiseks tuleks nende võtmine delegeerida konkursi korras valitud rakendusasutustele. Samas peaksid programme esitavad organisatsioonid saama nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel viia oma programmi teatud osi ellu otse.
- (16) Eelkõige selleks et aidata kaasa uute turgude avamisele, peaks komisjonil olema võimalik viia teavitus- ja müügiarendusmeetmeid, sealhulgas kõrgetasemelisi visiite, ellu omal algatusel. Samuti peaks komisjon saama läbi viia omaenda kampaaniaid, et reageerida kiiresti ja tõhusalt tõsisele turuhäirele või tarbijate usalduse kaotusele. Vajaduse korral peaks komisjon oma algatused selliste kampaaniate kavandamiseks läbi vaatama. Kui komisjon võtab sellises olukorras meetmeid, siis käimasolevatele teavitus- ja müügiarendusprogrammidele (nii lihtprogrammidele kui ka mitut riiki hõlmavatele programmidele) eraldatud assigneeringuid ei tohiks vähendada.
- (17) Lisaks teavitus- ja müügiarendusmeetmetele on komisjonil vaja välja töötada ja kooskõlastada liidu tasandi tehnilise toe teenuseid, eesmärgiga aidata ettevõtjatel osaleda kaasrahastatavates programmides, viia ellu tõhusaid kampaaniaid või arendada oma eksporditegevust. Kõnealuste teenuste hulka peaks eelkõige kuuluma suuniste andmine, et aidata potentsiaalsetel kasusaajatel täita selle poliitikaga seotud eeskirju ja menetlusi.
- (18) Liidu toodete müügiarenduspüüdlusi kolmandate riikide turgudel kahjustab mõnikord imitatsioonidest ja võltsitud toodetest tulenev konkurents. Komisjoni välja töötatud tehnilise toe teenused hõlmaksid nõuandeid sektorile liidu toodete kaitsmiseks imiteerimise ja võltsimise eest.
- (19) ÜPP õigusraamistiku lihtsustamine on liidu jaoks oluline prioriteet. Sellist lähenemisviisi tuleks kasutada ka käesoleva määruse puhul. Eelkõige tuleks läbi vaadata teavitus- ja müügiarendusprogrammide haldamise põhimõtted, eesmärgiga neid lihtsustada ja võimaldada komisjonil sätestada programmitettepanekute esitamise, hindamise ja valimise eeskirjad ja menetlused. Komisjon peaks siiski tagama, et liikmesriigid saavad aegsasti teavet kõikide esitatud ja välja valitud programmide kohta. Kõnealune teave peaks eelkõige sisaldama esitatud ettepanekute arvu, asjaomaseid liikmesriike ja sektoreid ning kõnealuste ettepanekute hindamise tulemusi.
- (20) Eri liikmesriikide majandustegevuses osalejate koostöö aitab olulisel määral kaasa liidu lisandväärtuse suurendamisele ja liidu põllumajandustoodete mitmekesisuse esiletoomisele. Hoolimata sellest, et prioriteetseks on kuulutatud eri liikmesriikide organisatsioonide ühiselt koostatud programmid, on selliste programmide osakaal küündinud ajavahemikul 2001–2011 vaid 16 protsendini teavitus- ja müügiarendusmeetmetele pühendatud eelarvest. Seega tuleks kehtestada uus kord eelkõige seoses mitut riiki hõlmavate programmide haldamisega, et ületada olemasolevad takistused nende elluviimisel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

- (21) Kehtestada tuleks meetmete rahastamise eeskirjad. Tagamaks, et programme esitavad huvitatud organisatsioonid kannavad oma osa vastutusest, peaks liit katma üldjuhul ainult osa meetmete maksumusest. Teatavad haldus- ja personalikulud, mis ei ole seotud ÜPP täideviimisega, moodustavad samas teavitus- ja müügiedendusmeetmete lahutamatu osa ja peaksid seepärast olema kõlblikud liidupooleks rahastamiseks.
- (22) Iga meetme kvaliteedi parandamise ja selle tulemuste tõendamise huvides tuleks seda jälgida ja hinnata. Seoses sellega tuleks koostada näitajate loetelu ja hinnata müügiedenduspoliitika mõju selle strateegilistele eesmärkidele. Komisjon peaks kehtestama poliitika seire- ja hindamisraamistiku kooskõlas ÜPP seire- ja hindamisraamistikuga.
- (23) Selleks et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid mitteolemuslikke osi, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. Kõnealune õigus peaks hõlmama käesoleva määruse I lisas esitatud loetelu täiendamist, programme esitavate organisatsioonide rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, rakendusametuste valimise konkursitingimusi, lihtprogrammide rahastamiskõlblikkuse eritingimusi, teavitus- ja müügiedendusmeetmete kulusid, haldus- ja personalikulusid ning sätteid, et hõlbustada määruselt (EÜ) nr 3/2008 käesolevale määrusele üleminekut. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (24) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, mis hõlmavad üksikasjalikke eeskirju kaubamärkide nähtavuse kohta toodete tutvustamise või degusteerimise ajal ning teabe- ja müügiedendusmaterjalidel, samuti toodete päritolu nähtavuse kohta teabe- ja müügiedendusmaterjalidel; iga-aastaseid tööprogramme; lihtprogrammide valimist; üksikasjalikke eeskirju, mis sätestavad programmi esitava organisatsiooni võimalused lihtprogrammi teatud osi ise rakendada; lihtprogrammide täitmise, seire ja kontrolli tingimusi; eeskirju, mis puudutavad lepingute sõlmimist käesoleva määruse alusel valitud lihtprogrammide elluviimiseks; programmide mõju hindamise ühtset raamistikku ning näitajate süsteemi. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (25) Kuna olemasolevaid seoseid müügiedenduspoliitika ja teiste ÜPP instrumentide vahel arvesse võttes ning arvestades, et liidu rahaline toetus on tagatud mitmeks aastaks ja see on keskendunud selgelt määratud prioriteetidele, ei suuda liikmesriigid käesoleva määruse eesmarke piisavalt saavutada, küll aga saab neid tõhusamalt saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesolevas määruses sätestatakse tingimused, mille alusel võib täielikult või osaliselt rahastada liidu eelarvest siseturul või kolmandates riikides võetavaid teavitus- ja müügiedendusmeetmeid seoses põllumajandustoodete ja teatavate põllumajandustoodetel põhinevate toiduainetega (edaspidi „teavitus- ja müügiedendusmeetmed“).

Artikkel 2

Teavitus- ja müügiedendusmeetmete üld- ja erieesmärgid

1. Teavitus- ja müügiedendusmeetmete üldeesmärk on suurendada liidu põllumajandussektori konkurentsivõimet.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisoluliste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

2. Teavitus- ja müügiedendusmeetmete erieesmärgid on:
- a) tõsta teadlikkust liidu põllumajandustoodete väärtusest ja tootmisviisidele kohaldatavatest kõrgetest standarditest liidus;
  - b) suurendada liidu põllumajandustoodete ja teatud toiduainete konkurentsivõimet ja nende tarbimist ning tõsta nende nähtavust nii liidus kui ka väljaspool seda;
  - c) suurendada liidu kvaliteedikavade tuntust ja nende tunnustamist;
  - d) suurendada liidu põllumajandustoodete ja teatud toiduainete turuosa, pöörates erilist tähelepanu suurima kasvupotentsiaaliga turgudele kolmandates riikides;
  - e) taastada normaalsed turutingimused tõsiste turuhäirete, tarbijate usalduse kaotamise või muude konkreetsete probleemide korral.

Artikkel 3

Teavitus- ja müügiedendusmeetmete kirjeldus

Teavitus- ja müügiedendusmeetmete eesmärk on:

- a) rõhutada liidu põllumajanduslike tootmisviiside eripära, eelkõige toidu ohutust, jälgitavust, autentsust, märgistamist, toitumise ja tervise aspekte, loomade heaolu, keskkonnasäästlikkust ja jätkusuutlikkust, samuti põllumajandustoodete ja toiduainete omadusi, eelkõige neid, mis iseloomustavad nende kvaliteeti, maitset, mitmekesisust või traditsioone;
- b) tõsta teadlikkust Euroopa kaitstud päritolunimetusest, kaitstud geograafilisest tähisest ja garanteeritud traditsioonilistest toodetest.

Kõnealuste meetmete sisuks on eelkõige töö avalikkusega ja teavituskampaaniad, samuti võib selleks olla osalemine riikliku, Euroopa ja rahvusvahelise tähtsusega üritustel, messidel ja näitustel.

Artikkel 4

Meetmetele esitatavad nõuded

1. Teavitus- ja müügiedendusmeetmed ei tohi põhineda kaubamärkidel. Toodete kaubamärgid võivad siiski olla nähtavad toodete tutvustamisel või degusteerimisel, tingimusel et järgitakse mittediskrimineerimise põhimõtet ning ei muudeta meetmete kaubamärgineutraalsust. Kohaldatakse mittediskrimineerimise põhimõtet, tagades võrdse kohtlemise ja juurdepääsu programme esitavate organisatsioonide kõikidele kaubamärkidele, samuti võrdse kohtlemise liikmesriikide vahel. Kõik kaubamärgid on võrdselt nähtavad ja nende graafiline kujutis on väiksemas formaadis kui liidu peamine sõnum kampaanias. Esitletakse mitu kaubamärki, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on seotud eriolukorraga asjaomases liikmesriigis.

2. Teavitus- ja müügiedendusmeetmed ei tohi põhineda toote päritolul. Sellised meetmed ei tohi julgustada toodete tarbimist üksnes nende päritolu tõttu. Toodete päritolu võib siiski nähtav olla teabe- ja müügiedendusmaterjalidel, tingimusel et peetakse kinni järgmistest eeskirjadest:

- a) siseturul nimetatakse toote päritolu alati sekundaarsena liidu peamise kampaaniasõnumi kõrval;
  - b) kolmandates riikides võib päritolu nimetada samaväärsena liidu peamise kampaaniasõnumiga;
  - c) artikli 5 lõike 4 punktis a osutatud kvaliteedikavade kohaselt tunnustatud toodete puhul võib nimetuses registreeritud päritolu mainida ilma piiranguteta.
3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et sätestada üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad:

- a) kaubamärkide nähtavust toodete tutvustamise või degusteerimise ajal ning teabe- ja müügiedendusmaterjalidel, nagu on osutatud lõikes 1, samuti ühetaolisi tingimusi üksiku kaubamärgi esitlemiseks, ning
- b) toodete päritolu nähtavust teavitus- ja müügiedendusmaterjalidel, nagu on osutatud lõikes 2.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 5

Rahastamiskõlblikud tooted ja kavad

1. Teavitus- ja müügiedendusmeetmetega võib hõlmata järgmisi tooteid:
  - a) tooted, mis on loetletud ELi toimimise lepingu I lisas, välja arvatud tubakas;
  - b) käesoleva määruse I lisas loetletud tooted;
  - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008 ⁽¹⁾ kohaselt kaitstud geograafilise tähisega piiritusjookid.
2. Võtmaks arvesse turu arengut, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et lisada käesoleva määruse I lisas esitatud loetelusse täiendavaid toiduaineid.
3. Olenemata lõikest 1
  - a) võivad teavitus- ja müügiedendusmeetmed hõlmata ainult päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega veine ja neid veine, millele on märgitud andmed viinamarjasordi kohta; artikli 6 lõikes 3 osutatud lihtprogrammide puhul peab asjaomane programm hõlmama ka muid tooteid, millele on osutatud lõike 1 punktides a ja b;
  - b) piirduvad lõike 1 punktis c osutatud piiritusjookide, käesoleva lõike punktis a osutatud veini puhul ning õlle puhul siseturule suunatud meetmed tarbijate teavitamisega lõikes 4 sätestatud kavadest ja nende jookide vastutustundlikust tarbimisest;
  - c) võivad teavitus- ja müügiedendusmeetmed hõlmata määruse (EL) nr 1379/2013 I lisas loetletud kalandus- ja vesiviljelustooteid üksnes juhul, kui asjaomane programm hõlmab ka muid lõikes 1 osutatud tooteid.
4. Teavitus- ja müügiedendusmeetmed võivad hõlmata järgnevat kavu:
  - a) kvaliteedikavad, mis on sätestatud määruses (EL) nr 1151/2012, määruses (EÜ) nr 110/2008 ning määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 93;
  - b) mahepõllumajanduslik tootmine, mis on määratletud nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 ⁽²⁾;
  - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013 ⁽³⁾ artiklis 21 osutatud liidu äärepoolseimatele piirkondadele iseloomulike kvaliteetsete põllumajandustoodete logo;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

⁽²⁾ Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 189, 20.7.2007, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

- d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013⁽¹⁾ artikli 16 lõike 1 punktides b ja c osutatud kvaliteedikavad.

II PEATÜKK

TEAVITUS- JA MÜÜGIEDENDUSMEETMETE VÕTMINE

1. JAOTIS

Üldsätted

Artikkel 6

Meetmete liigid

1. Teavitus- ja müügiedendusmeetmeid võetakse järgmises vormis:
  - a) teavitus- ja müügiedendusprogrammid (edaspidi „programmid”) ning
  - b) artiklis 9 osutatud komisjoni algatusel võetavad meetmed.
2. Programmid koosnevad ühtsest meetmete kogumist ja need viiakse ellu vähemalt üheaastase, kuid mitte pikema kui kolmeaastase ajavahemiku jooksul.
3. Lihtprogramme, mille üksikasjad on täpsustatud käesoleva peatüki 2. jaotises, võivad esitada üks või mitu artikli 7 lõike 1 punktis a, c või d osutatud programmi esitavat organisatsiooni samast liikmesriigist.
4. Mitut riiki hõlmavaid programme, mille üksikasjad on täpsustatud käesoleva peatüki 3. jaotises, võivad esitada:
  - a) vähemalt kaks artikli 7 lõike 1 punktis a, c või d osutatud programmi esitavat organisatsiooni vähemalt kahest liikmesriigist, või
  - b) üks või mitu artikli 7 lõike 1 punktis b osutatud liidu organisatsiooni.

Artikkel 7

Programme esitavad organisatsioonid

1. Programmi võivad esitada:
  - a) kutseorganisatsioonid või kutsealadevahelised organisatsioonid, mis asuvad liikmesriigis ja esindavad selle liikmesriigi asjaomast sektorit või asjaomaseid sektoreid, ning eeskätt määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 157 osutatud tootmis-harudevahelised organisatsioonid ja määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 3 punktis 2 määratletud rühmad, kui nad esindavad viimati nimetatud määruse alusel kaitstud nime ja on kõnealuse programmiga hõlmatud;
  - b) liidu kutseorganisatsioonid või kutsealadevahelised organisatsioonid, mis esindavad asjaomast sektorit või asjaomaseid sektoreid liidu tasandil;
  - c) määruse (EL) nr 1308/2013 artiklites 152 ja 156 osutatud tootjaorganisatsioonid või tootjaorganisatsioonide liidud, mis on liikmesriikide poolt tunnustatud;
  - d) põllumajanduse ja toidutööstuse sektori asutused, mille eesmärk on ja mis tegelevad põllumajandustoodete kohta teabe andmise ja nende müügiedendusega ning millele asjaomane liikmesriik on usaldanud selgelt määratletud avaliku teenuse osutamise ülesande selles valdkonnas; kõnealused asutused peavad olema asjaomases liikmesriigis seaduslikult asunud vähemalt kaks aastat enne artikli 8 lõikes 2 osutatud toetustaotluste esitamise kutse kuupäeva.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada konkreetsed tingimused, mille alusel võivad lõikes 1 osutatud programme esitavad organisatsioonid, rühmad või asutused programmi esitada, eelkõige tagamaks, et kõnealused organisatsioonid, rühmad ja asutused on esindavad ja et programm on olulise ulatusega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487).

*Artikkel 8***Iga-aastane tööprogramm**

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et sätestada igaks aastaks iga-aastane tööprogramm, milles täpsustatakse taotletavad tegevuseesmärgid, tegevuse prioriteetidid, oodatavad tulemused, elluviimise meetod ja rahastamiskava kogusumma. Iga-aastane tööprogramm, ja eelkõige selle tegevusprioriteetidid, peavad olema kooskõlas artiklis 2 sätestatud üld- ja erieesmärkidega. Eelkõige nähakse programmis ette konkreetne ajutine kord reageerimiseks tõsise turuhäire, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemide korral, millele on osutatud artikli 2 lõike 2 punktis e. See sisaldab ka peamisi hindamiskriteeriume, rahastatavate meetmete kirjeldust, igale meetmele eraldatavaid summasid, elluviimise näidisajakava ning toetuste puhul liidu rahalise osaluse ülemmäära. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Lõikes 1 osutatud tööprogrammi elluviimiseks avaldab komisjon nii lihtprogrammide kui ka mitut riiki hõlmavate programmide puhul kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ I osa VI jaotisega toetustaotluste esitamise kutse.

*Artikkel 9***Komisjoni algatatavad meetmed**

1. Komisjon võib viia ellu artiklis 3 kirjeldatud teavitus- ja müügiendendusmeetmeid, sealhulgas kampaaniaid artikli 2 lõike 2 punktis e osutatud tõsiste turuhäirete, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemide korral. Kõnealuste meetmete sisuks võivad olla eelkõige kõrgetasemelised visiidid, osalemine oma väljapanekuga rahvusvahelistel messidel ja näitustel või üritused liidu toodete maine edendamiseks.

2. Komisjon arendab tehnilise toe teenuseid, eelkõige eesmärgiga:

a) pakkuda teavet erinevate turgude kohta, sealhulgas ettevalmistavate ärikohtumiste kaudu;

b) toetada teavitus- ja müügiendenduspoliitikaga seotud dünaamilist kutsealast võrgustikku, sealhulgas nõustades sektorit imitatsioonide ja võltsitud toodete ohu teemal kolmandates riikides, ning

c) parandada programmide väljatöötamise ja elluviimisega seotud liidu eeskirjade tundmist.

*Artikkel 10***Topeltrahastamise keeld**

Teavitus- ja müügiendendusmeetmetele, mida rahastatakse käesoleva määruse alusel, ei anta liidu eelarvest muud rahalist toetust.

*2. JAOTIS***Lihtprogrammide elluviimine ja haldamine***Artikkel 11***Lihtprogrammide valimine**

1. Komisjon hindab artikli 8 lõikes 2 osutatud toetustaotluste esitamise kutse peale laekunud lihtprogramme ja teeb nende seast valiku. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada lihtprogrammide rahastamiskõlblikkuse eritingimused.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kinnitatakse valitud lihtprogrammid, neisse võimalike muudatuste tegemine ja vastavad eelarved. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

*Artikkel 12***Teave lihtprogrammide valimise kohta**

Komisjon annab artiklis 23 osutatud komiteele ning selle kaudu liikmesriikidele aegsasti teavet kõikide esitatud või väljavalitud programmide kohta.

Ilma et see mõjutaks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaldamist, annab komisjon eelkõige:

- a) teavet esitatud programmide hulga kohta, liikmesriikide kohta, kus programme esitavad organisatsioonid asuvad, asjaomaste sektorite ja sihtturu või -turgude kohta;
- b) teavet esitatud programmide hindamise tulemuste kohta ja nende kokkuvõtliku kirjelduse.

*Artikkel 13***Lihtprogrammide rakendusasutused**

1. Programmi esitav organisatsioon valib nõuetekohastelt korraldatud konkursi teel välja rakendusasutused, mis viivad valitud lihtprogrammid ellu, eelkõige eesmärgiga tagada meetmete tõhus võtmine.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada esimeses lõigus osutatud rakendusasutuste valikuks konkursitingimused.

2. Erandina lõikest 1 võib programmi esitav organisatsioon teatud osad programmist ise ellu viia, kui on täidetud tingimused, mis puudutavad tema kogemusi niisuguste meetmete elluviimisel, selliste meetmete maksumust võrreldes tavapäraste turuhindadega ja programmi esitava organisatsiooni poolt elluviidava programmiosa maksumust võrreldes kogukuludega.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et sätestada üksikasjalikud eeskirjad, mille alusel programmi esitav organisatsioon võib saada loa programmi teatud osa ise ellu viia. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 14***Lihtprogrammide elluviimine, seire ja kontroll**

1. Asjaomased liikmesriigid vastutavad artikli 11 kohaselt valitud lihtprogrammide nõuetekohase elluviimise ning nendega seonduvate maksete eest. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuste programmide raames toodetud teabe- ja müügie-dendusmaterjal on kooskõlas liidu õigusega.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et sätestada lihtprogrammide elluviimise, seire ja kontrolli kord ning eeskirjad käesoleva määruse alusel valitud lihtprogrammide rakenduslepingute sõlmimiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Liikmesriigid tagavad lihtprogrammide elluviimise, seire ja kontrolli kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1306/2013 ⁽¹⁾ ning kooskõlas lõike 1 kohaselt vastu võetavate rakendusaktidega.

*Artikkel 15***Lihtprogrammidega seotud finantssätted**

1. Liidu rahaline osalus siseturu lihtprogrammides on 70 % rahastamiskõlblikest kuludest. Liidu rahaline osalus kolmandate riikide lihtprogrammides on 80 % rahastamiskõlblikest kuludest. Ülejäänud kulud jäävad eranditult programme esitavate organisatsioonide kanda.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

2. Lõikes 1 osutatud protsenti tõstetakse 85 protsendile, kui tegemist on artikli 2 lõike 2 punktis e osutatud tõsise turuhäire, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemidega.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 on lõikes 1 osutatud protsent vastavalt 75 % ja 85 % ning lõikes 2 osutatud protsent 90 %, kui programmi esitav organisatsioon asub liikmesriigis, mis saab 1. jaanuaril 2014 või pärast seda ELi toimimise lepingu artiklite 136 ja 143 alusel finantsabi.

Esimest lõiku kohaldatakse ainult neile programmidele, mille kohta komisjon on otsuse langetanud enne kuupäeva, millest alates asjaomane liikmesriik enam finantsabi ei saa.

4. Kooskõlas artiklis 25 osutatud ühise raamistikuga saavad teavitus- ja müügieendusmeetmete tulemuste hindamisele suunatud uuringud liidu rahalist toetust samasugustel tingimustel kui asjaomane lihtprogramm.

5. Liit katab täielikult programmide valikuga seotud ekspertide tasud vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõike 2 punktile a.

6. Lihtprogrammide nõuetekohase elluviimise tagamiseks esitavad programme esitavad organisatsioonid tagatised.

7. Liit rahastab lihtprogrammide raames võetavaid teavitus- ja müügieendusmeetmeid kooskõlas määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõike 1 punktiga c.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte eritingimuste kohta, mille alusel teavitus- ja müügieendusmeetmete kulud ja vajadusel haldus- ja personalikulud on kõlblikud liidu rahastamise saamiseks.

3. JAOTIS

Mitut riiki hõlmavate programmide ja komisjoni algatusel võetavate meetmete elluviimine ja haldamine

Artikkel 16

Rahastamise viisid

1. Rahastamine võib toimuda ühel või mitmel määruhes (EL, Euratom) nr 966/2012 sätestatud viisil, sealhulgas:

a) mitut riiki hõlmavate programmide toetustena;

b) komisjoni algatusel võetavate meetmete puhul sõlmitavate lepingutena.

2. Liit rahastab mitut riiki hõlmavaid programme või komisjoni algatusel võetavaid teavitus- ja müügieendusmeetmeid kooskõlas määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõike 2 punktiga a.

Artikkel 17

Mitut riiki hõlmavate programmide hindamine

Mitut riiki hõlmavate programmide ettepanekuid hinnatakse ja valitakse välja artikli 8 lõikes 2 osutatud toetustaotluste esitamise kutses märgitud kriteeriumide alusel.

Artikkel 18

Teave mitut riiki hõlmavate programmide elluviimise kohta

Komisjon annab artiklis 23 osutatud komiteele ning selle kaudu liikmesriikidele aegsasti teavet kõikide esitatud või väljavalitud programmide kohta.

Artikkel 19

Mitut riiki hõlmavate programmidega seotud finantssätted

1. Liidu rahaline osalus mitut riiki hõlmavates programmides on 80 % rahastamiskõlblikest kuludest. Ülejäänud kulud jäävad eranditult programme esitavate organisatsioonide kanda.

2. Lõikes 1 osutatud protsenti tõstetakse 85 %-le, kui tegemist on artikli 2 lõike 2 punktis e osutatud tõsise turuhäire, tarbijate usalduse kaotuse või muude konkreetsete probleemidega.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 on lõikes 1 osutatud protsent vastavalt 85 % ja 90 %, kui programmi esitav organisatsioon asub liikmesriigis, mis saab 1. jaanuaril 2014 või pärast seda ELi toimimise lepingu artiklite 136 ja 143 alusel finantsabi.

Esimest lõiku kohaldatakse ainult neile programmidele, mille kohta komisjon on otsuse langetanud enne kuupäeva, millest alates asjaomane liikmesriik enam finantsabi ei saa.

Artikkel 20

Komisjoni algatusel võetavate meetmetega seotud hankemenetlused

Komisjoni poolt oma nimel või koos liikmesriikidega korraldatava hankemenetluse suhtes kohaldatakse hanke-eeskirju, mis on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 966/2012 ja komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 1268/2012 ⁽¹⁾.

Artikkel 21

Liidu finantshuve kaitse

1. Komisjon astub vajalikke samme, tagamaks et käesoleva jaotise alusel rahastatavate meetmete võtmisel kaitstakse liidu finantshuve kelmuste/peetuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja rikkumiste avastamise korral alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning asjakohasel juhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja rahaliste karistustega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusajaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on rahastatud liidu vahenditest.

3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib teha uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽²⁾ ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ⁽³⁾ sätetele ja korrale, et teha kindlaks, kas seoses toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või liidupoolset rahastamist käsitleva lepinguga on esinenud kelmust/peetust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, antakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöölepingutega, toetuslepingutega ja toetuse määramise otsustega, mis tulenevad käesoleva määruse alusel programmide elluviimisest, komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õigus selliseks auditeerimiseks ja uurimiseks kooskõlas nende vastavate pädevustega.

III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

1. JAOTIS

Volituste delegeerimine ja rakendussätted

Artikkel 22

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

⁽¹⁾ Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve peetuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

2. Artikli 5 lõikes 2, artikli 7 lõikes 2, artikli 11 lõikes 1, artikli 13 lõikes 1, artikli 15 lõikes 8 ja artikli 29 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 24. novembrist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 2, artikli 7 lõikes 2, artikli 11 lõikes 1, artikli 13 lõikes 1, artikli 15 lõikes 8 ja artikli 29 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakste gemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 23

Komitee

1. Komisjoni abistab põllumajandusturgude ühise korralduse komitee, mis on loodud määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 229. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

2. JAOTIS

Konsulteerimine, hindamine ja aruandlus

Artikkel 24

Konsulteerimine

Komisjon võib käesoleva määruse rakendamise raames konsulteerida kvaliteedi ja müügiesituse üle dialoogi pidava kodanikuühiskonna rühmaga, mis on loodud kooskõlas komisjoni otsusega 2013/767/EL⁽¹⁾.

Artikkel 25

Meetmete mõju hindamise ühine raamistik

Kooskõlas määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 110 sätestatud ühise põllumajanduspoliitika ühise seire- ja hindamisraamistikuga võtab komisjon vastu rakendusaktid, et sätestada käesoleva määruse alusel rahastatavate teavitus- ja müügiesituse programmide mõju hindamise ühine raamistik ning näitajate süsteem. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 23 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kõik huvitatud isikud esitavad komisjonile kõik andmed ja teabe, mida on vaja meetmete mõju hindamiseks.

Artikkel 26

Aruanne

1. Hiljemalt 31. detsembriks 2018 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule vahearuande käesoleva määruse kohaldamise kohta. Kõnealusel vahearuandes käsitletakse muu hulgas käesoleva määruse rakendamise ulatust eri liikmesriikides, ning esitatakse asjakohased ettepanekud.

⁽¹⁾ Komisjoni 16. detsembri 2013. aasta otsus 2013/767/EL ühise põllumajanduspoliitika valdkonda kuuluvate küsimuste üle kodanikuühiskonnaga peetava dialoogi raamistiku loomise ja otsuse 2004/391/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 338, 17.12.2013, lk 115).

2. Hiljemalt 31. detsembriks 2020 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise aruande ning asjakohased ettepanekud.

3. JAOTIS

Riigiabi, kehtetuks tunnistamine, üleminekusätted, jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Artikkel 27

Riigiabi

Selliste programmide puhul, mis on kõlblikud saada liidu rahastamist ning mille komisjon on välja valinud kooskõlas käesoleva määrusega, ei kohaldata erandina määruse (EL) 1308/2013 artikli 211 lõikest 1 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1184/2006⁽¹⁾ artiklist 3 ning vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 42 esimesele lõigule ELi toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 maksete suhtes, mida liikmesriigid teevad kooskõlas käesoleva määrusega ja vastavalt selle sätetele, ega liikmesriikide lõivudest, kohustuslikest sissemaksetest või muudest rahastamisvahenditest kaetud rahaliste toetuste suhtes.

Artikkel 28

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 3/2008 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 29

Üleminekusätted

1. Määrust (EÜ) nr 3/2008 kohaldatakse jätkuvalt nende teavitus- ja müügiedendusmeetmete, mille rahastamise kohta on komisjon teinud otsuse enne 1. detsembrit 2015.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 22 vastu delegeeritud õigusakte, et tagada üleminek määruselt (EÜ) nr 3/2008 käesolevale määrusele.

Artikkel 30

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. detsembrist 2015.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 22. oktoober 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

B. DELLA VEDOVA

⁽¹⁾ Nõukogu 24. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1184/2006, millega kohaldatakse teatavaid konkurentsieeskirju põllumajandustoodete ja saaduste tootmise ja nendega kauplemise suhtes (ELT L 214, 4.8.2006, lk 7).

---

*I LISA***Artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud tooted:**

- a) õlu,
  - b) šokolaad ja sellest valmistatud tooted,
  - c) leib, valikpagaritooted, koogid, kondiitritooted, küpsised ja muud pagaritooted,
  - d) taimeekstraktist valmistatud joogid,
  - e) pastatooted,
  - f) sool,
  - g) looduslikud kummivaigud ja vaigud,
  - h) sinepipasta,
  - i) suhkrumais,
  - j) puuvill.
-

II LISA

Vastavustabel

(osutatud artiklis 28)

Määrus (EÜ) nr 3/2008	Käesolev määrus
Artikli 1 lõike 1 esimene lõik	Artikkel 1
Artikli 1 lõike 1 teine lõik	Artikli 6 lõike 1 punkt a
Artikli 1 lõige 2	Artikli 4 lõiked 1 ja 2
Artikkel 2	Artikkel 3
Artiklid 3 ja 4	Artikkel 5
Artikkel 5	Artikkel 8
Artikli 6 lõige 1	Artikkel 7
Artikli 6 lõige 2	—
Artikkel 7	—
Artikkel 8	Artiklid 11, 12 ja 17
Artikkel 9	—
Artikkel 10	Artikkel 9
Artikkel 11	Artikkel 13
Artikli 12 lõige 1	—
Artikli 12 lõige 2	Artikkel 14
Artikli 13 lõige 1	Artikli 16 lõike 1 punkt b
Artikli 13 lõike 2 esimene lõik	Artikli 15 lõiked 1, 2 ja 3 ning artikkel 19
Artikli 13 lõike 2 teine lõik	—
Artikli 13 lõike 2 kolmas lõik	—
Artikli 13 lõiked 3, 4 ja 5	—
Artikli 13 lõige 6	Artikkel 27
Artikkel 14	Artikli 15 lõiked 5 ja 7 ning artikli 16 lõige 2
Artiklid 15 ja 16	Artikli 4 lõige 3, artikli 5 lõige 2, artikli 7 lõige 2, artikli 8 lõige 1, artiklid 11 ja 13, artikli 14 lõige 1, artikli 15 lõige 8, artiklid 22, 23, 25 ja 29
Artikkel 17	Artikkel 24
Artikkel 18	Artikkel 26
Artikkel 19	Artikkel 28
Artikkel 20	Artikkel 30

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET